

PRO MNE ČLOVĚK BEZ FANTAZIE
NENÍ CELÝM ČLOVĚKEM

Maxim Gorkij

Před několika lety došlo v Peru k letecké katastrofě. Na mezinárodní dálkové lince Lima-Frankfurt zmizelo letadlo zahraniční letecké společnosti.

Poslední spojení s posádkou bylo navázáno nad Kordillerami nedaleko horského masivu Huscaran.

Tehdy, když tiskové agentury ohlásily zprávu o zmizení letadla, jsem seděl v redakci našeho časopisu. Vzal jsem službu za kolegu, který na poslední chvíli musel odcestovat v závažné rodinné záležitosti.

Zpráva z ČTK přišla na poslední chvíli, ale ještě jsme ji stačili zařadit do čísla.

Zněla takto:

Lima: pohřešuje se letadlo ... společnosti ..., které odstartovalo včera po půlnoci z limského letiště na pravidelné lince Lima-Frankfurt. Na palubě bylo 124 osob.

Po letadle pátrají vojenské letecké síly Peru.

Informace sice nehovořila o katastrofě, mohlo dojít i k únosu letadla, ale to už by agentury jistě přinesly i další podrobnosti.

Jestliže zmizelo letadlo z pravidelné linky, pak to s devadesátiprocentní jistotou mohlo znamenat pouze havárii.

Představoval jsem si, jak k ní asi došlo.

motory monotónně hučí. Lidé na palubě čtou, baví se, spí.

Prudký náraz a pak už nic. Rozervané letadlo na vysokém horském srázu zachvátily plameny.

Naděje na to, že by někdo z cestujících neštěstí přežil, byla mizivá.

Asi po dvou dnech se v našem časopise objevil tento titulek:

POHŘEŠOVANÉ LETADLO NALEZENO

Zřícené letadlo linky Lima-Frankfurt bylo objeveno pilotem vojenského vrtulníku ve skalním masívu Kordiller. Všechny 124 cestujících včetně posádky zahynulo. Těla většiny obětí se nepodařilo identifikovat ... Na místo neštěstí byla vyslána odborná komise, která má za úkol prozkoumat příčiny katastrofy.

Co mohou vyzkoumat? Co asi zbylo jako doklad, jako důkaz? Pokroucené části kovu? Popel z čalounění a lidských těl? Hodinky, které se zastavily, aby dokumentovaly přesný čas, v němž stovka lidí zahynula?

Člověk nerad slyší o smrti druhých. Kazí mu to náladu. Uvědomuje si, že ani on není nesmrtelný.

Snad proto tak rychle zapomíná. Život jde dál ...

Nepamatuji se přesně, kolik týdnů od té doby uplynulo, když mi na stole zazvonil telefon:

„Máš přijít k šéfovi! Ihned!“

„Nějaký průšvih?“

„Ne.“

A tak jsem šel.

„Ahoj.“

Mlčky jsem přikývl na pozdrav, ukázal mi volnou židli a podal mi dopis.

V jeho záhlaví byla dokonalým ocelotiskem vytištěna hlavička peruánského ministerstva. Dopis byl adresován našemu velvyslanectví v Limě a jeho textu jsem nerozuměl. Byl psán španělsky.

Naznačil, abych obrátil stránku. Pod originálem dopisu byl připojen český překlad.

„Jistě jste informováni o katastrofě letadla ..., ke které došlo na našem území v oblasti Kordiller dne ... Komise, která vyšetřovala příčinu zřícení letounu, došla k závěru, že palubní přístroje fungovaly bezchybně až do okamžiku neštěstí. K havárii došlo nárazem letadla na skalní masív. Příčinu se nepodařilo zjistit.

Identifikace obětí byla velmi obtížná. Zatím se podařilo ověřit pouze totožnost čtyřiceti pěti osob, neboť těla byla do značné míry deformována nárazem a především požárem, který letadlo zachvátil. Máme smutnou povinnost oznámit Vám, že na palubě letadla pravděpodobně cestoval rovněž československý státní příslušník, jehož identitu se nepodařilo určit. U jeho mrtvoly byly nalezeny předměty, které Vám zasíláme v naději, že Vaše úřady v Československu budou moci ověřit totožnost a informovat příbuzné. Jde o následující předměty:

- a) *patentní tužka deformovaná, na jejímž držadle je poznat zbytek nápisu „...de...Cze...vakia“, což dává předpoklad, že nápis zněl: Made in Czechoslovakia;*
- b) *do značné míry roztavená a tvarově deformovaná kovová mince, ve které naši odborníci poznali původní československou pětikorunu;*
- c) *náramkové hodinky, značně poškozené, které nesou na vnitřní straně pouzdra nápis Made in Czechoslovakia;*
- d) *ohořelá aktovka s kovovou vložkou, která byla připoutána k zápěstí pravé ruky mrtvoly a která obsahovala téměř nepoškozený svazek listů psaný českým jazykem.*

Prosíme, aby jste přijali výraz hlubokého smutku nad neštěstím, které zřejmě postihlo i Vašeho státního příslušníka, smutku tím hlubšího, že tomu není tak dávno, kdy na území naší republiky zahynuli další občané Vašeho státu. Budeme Vám vděčni za informaci o výsledku šetření Vašich úřadů.

Pokud jde o eventuální jednání, týkající se náhrady pro pozůstalé po dosud neznámé oběti, obrátí se na Vaše příslušná místa letecká společnost ...“

Následovala závěrečná věta, razítko, podpis.

Musel jsem polknout, než jsem mohl říct:

„Kde je ...“

„... ten rukopis?“ odpověděl. „Tady!“

Podal mi tlustý svazek listů kancelářského papíru, popsaných, jak jsem namátkou zjistil, zčásti na psacím stroji, zčásti ručně.

„Přečti si to. Zdá se to docela zajímavé. A potom mi řekneš svůj názor.“

Nechceme předem ovlivňovat čtenáře, a proto se zdržím jakýchkoliv poznámek o tom, jakým dojmem na mne rukopis zapůsobil.

Brzo se o něm mezi ostatními spolupracovníky rozšířila fáma. Každý si jej chtěl přečíst, každý k němu zaujímal stanovisko. Tak jak rostla řada čtenářů, množily se i dohady o událostech, které rukopis popisoval. Názory byly protichůdné. Někteří zastávali názor, že jde o utopii, jiní se domnívali, že autorem je člověk, který všechno, co napsal, také prožil.

V jednom jsme se shodli. Pokusíme se rukopis publikovat. Podali jsme našim úřadům žádost o souhlas k uveřejnění, a navíc si vyžádali posudek odborníka. Mnoho jevů popisovaných v rukopise nese pečeť utopistického románu, jiné, jak jsme sami zjistili, se skutečně v minulosti odehrály a byly zaznamenány v našem i zahraničním tisku. Další mají charakter vědecké polemiky z odvětví, o kterém není zatím příliš mnoho známo ani ve vědeckých kruzích. Navíc se názory odborníků na psychotroniku, o níž v rukopise jde, značně rozcházejí.

Rozhodli jsme se, že celý posudek neuveřejníme, protože jde o podrobný rozbor, který obsahuje i citace některých pasáží rukopisu, k nimž pochopitelně zaujímá stanovisko.

Citujeme pouze výňatky ze závěru posudku, které jsou nutné k tomu, aby snad někteří ze čtenářů nepochopili obsah rukopisu příliš osobitě.

„ ... je naprosto prokazatelné, že autorem rukopisu byl člověk, který měl hluboké znalosti v oboru fyziky a psychotroniky. Svědčí o tom nejen jména osobností, které hrají vedoucí roli na poli světového výzkumu psychotroniky a které jsou v rukopisu citovány, ale také postupy a principy, ze kterých autor vycházel při líčení svých (nebo profesorových) výzkumů. I když z hlediska dnešních poznatků fyziky a psychotroniky jde o jevy, které mají charakter utopie, nelze neupozornit na jejich konkrétní jádro. Tvzení, i když jen letmé, o příbuzné vlnové délce mozkových vln určitých lidí, respektive o možnosti doladění různých subjektů s odlišným rozsahem vlnových délek na příbuznou frekvenci vysílání a příjmu, je sice neprozkoumané, a tudíž nedoložené, ale zdá se, že je nelze jednoznačně odmítnout.“

Tolik ze závěru posudku. Nehovoříme zde vědomě ani o pojmu parapsychologie či psychotroniky, neboť se o nich čtenář dozví z obsahu knihy.

Pro informaci dále uvádíme detaily, které nám sdělil pracovník provádějící celé šetření o události, jež začala havárií letadla a prozatím končí vydáním rukopisu. Psychotronic vyslovil totiž určitou domněnku o hypotetické osobě autora. Před lety, dávno před tím, než došlo ke katastrofě letadla, odešel z oblasti výzkumu psychotroniky mladý československý vědec, který už tenkrát dosahoval zajímavých výsledků a jehož jméno získalo ohlas v celém světě.

Odborník odmítl svou hypotézu blíže konkretizovat, protože, jak sám uvedl, zdála se mu celá souvislost příliš fantastická.

Nic bližšího nelze zatím na toto téma publikovat. Pátrání ještě neskončilo. Naše redakce se domnívá, že ať už je provenience rukopisu jakákoliv, bude vhodné, aby se s ním mohla seznámit naše veřejnost. Obsahuje důrazné varování pro lidstvo v úsilí o vědecký rozvoj, jehož zneužití by mohlo znamenat ohrožení celé civilizace.

Praha ... ledna 1977

Redakce

P.S.: Rukopis neměl název. Proto jsme jej nazvali – a doufáme, že příhodně – SOUBOJ MOZKŮ

I.

Venku za okny se už probudila noc. Hluboko v údolí blikají matná světla. Z komínů stoupá kouř, uzounký a štíhlý v bezvětří, zvěstující teplo a potravu. Lidé spěchají rozbředlým a znovu mrznoucím sněhem ke svým doupatům, k teplu, k večeri, ke svým blízkým. Lesy pode mnou se už stočily do klubička, stromy a keře si našly nejvýhodnější polohu, aby se mohly bránit nárazům větrů, které tady nahoře přicházejí tak náhle a nečekaně. S nimi usínají i zvířata a ptáci. Tam dole celý svět spěchá. U mne je klid, ticho a noc.

Mám před sebou psací stroj, po pravé straně se bělá stoh čistých papírů, nalevo kouří z hrnečku káva, která v tomto uzavřeném a od světa održném prostoru příjemně voní, a já vyťukávám první řádky.

Je úzkostná noc, noc předjarní, ještě nerozvitá, cudná a podivně mírná.

Proč jsem se rozhodl pokrývat hladké listy papíru strojovými písmeny? Již dávno odmítají stát rovně v řadě a každé se etablovalo trochu samo pro sebe. Proč ruším jejich touhu po samostatnosti a vnucuji jim řád, dávám jim smysl?

mají mé řádky vůbec smysl? Bude je někdo číst, přinesou někomu alespoň minutu zamyšlení? Znovu se ptám sám sebe, proč píšu, kdo mě k tomu nutí, jaký cíl sleduji?

Vede mne k tomu samota, do které jsem se dobrovolně uchýlil před lety? Samota, která snadno ztrácí řeč a vede k přemýšlení? K přemýšlení trpkému, jalovému, k přemýšlení přesycenému rezignací? Člověk nemá být sám, nemá-li jeho existence postrádat jakéhokoliv smyslu.

Samota by mne asi nepřesvědčila. Vždyť v ní žiji tolik let a kromě svých deníků a poznámek jsem nenapsal za tu dobu nikomu ani řádku.

Je to snad touha podělit se s někým o myšlenky?

Probudila se snad ve mně svědomitost a přesnost vědce, který náhle stanul na prahu objevu, o kterém dosud jen snil?

Je to pravý důvod, proč popisuji stánku za stránkou? Je to intuice člověka, který se nečekaně setkal s jevem, pro který nedává střízlivě uvažující mozek žádné akceptovatelné vysvětlení?

Ještě neuplynuly dvacet čtyři hodiny od okamžiku, kdy zmizela. Doslova se ztratila před mýma očima! Celý den jsem se snažil o logické vysvětlení. Marně.

Ale mám opět chladnou hlavu a myšlenky mě poslouchají. Nevím, co bude. Na rtech cítím nenapodobitelnou příchut' vzrušení, které se člověka zmocňuje, přijde-li na stopu tajemství.

Ne! Všechno je ještě příliš čerstvé, než abych se zabýval tím, co se odehrálo včera a dnes v horské chatě, kterou obývám, odděleně od lidí hřebeny hor a chuchvalci lesů a nyní v končící zimě i návějemí hlubokého sněhu.

Nejprve se musím vrátit do doby, v níž tuším počátek oné události. Musím si zopakovat vše, co se stalo.

Jsem unaven, účinek silné kávy už vyprchal, chce se mi spát. Ale nemohu si odepřít, abych si nezapálil cigaretu a nevyšel na chvíli před chatu. Mrzne. Teploměr ukazuje deset pod nulou. A to se blíží jaro. Přihodím ještě poleno na oheň a potom – snad usnu.

Nemohu přece donekonečna přemýšlet o tom, co se stalo.

Je tomu právě deset, ne deset, jedenáct let. Říkali o mě: úspěšný mladý muž, a prorokovali mi skvělou budoucnost. Už to, že si mě profesor po několikaleté práci v ústavu

zvolil za svého prvního asistenta, budilo závist u některých starších kolegů, kteří se cítili přeskoceni. Když o tom nyní přemýšlím, zdá se mi, že je chápu, i když jsem nedosáhl postupu protekcí ani poklonkováním. Usmálo se na mě prostě štěstí. Výsledky mých pokusů daleko překračovaly meze pravděpodobností a dávaly určitou naději na pozdější možnost zevšeobecnění. Měl jsem za sebou studium fyziky a končil jsem fakultu slaboproudé elektrotechniky. Pracoval jsem v ústavu experimentální psychologie a psychotroniky *) Její studium zabíralo téměř všechn můj volný čas.

Začínal jsem mít jméno. Moje články, které se nejprve tu a tam objevily v odborné literatuře, pronikly do zahraničí. Stále častěji přicházely na můj stůl obálky s cizokrajnými známkami se žádostmi o příspěvek do odborného časopisu nebo s pozvánkou na kongres.

Ale zatím co moje popularita ve světových odborných kruzích, zejména u zastánců elektromagnetické teorie, rostla, úměrně klesala moje obliba u kolegů v ústavu.

Ani u profesora jsem už nebyl tak dobře zapsán jako dříve. Udělal jsem totiž chybu.

Jednoho dne pozdě odpoledne volala profesorova sekretářka, že pan profesor žádá (jako by on někdy také prosil), abych se zdržel v ústavu, protože se mnou potřebuje mluvit. Zavolá prý, jakmile bude pan profesor volný.

Neměl jsem ji rád, tu profesorovu sekretářku. Právě ona hovořila ústy pana profesora, ona oznamovala, že pan profesor nemá čas, pan profesor je zaneprázdněn. Čekal jsem tedy.

Konečně se ozval v telefonu její ostrý hlas.

Profesor mě přivítal přívětivě. Nabídl mi křeslo a sám nalil do sklenek koňak.

Seděl proti mně, vysoký, štíhlý, s vysedlými lícními kostmi, oči hluboko zapadlé v očních důlcích. Nikdy jsem v nich neviděl únavu, ale ani náznak radosti nebo smutku, nejvýše posměšnou ironii. Byl oblečen v nenápadném šedém obleku s nezbytným bílým kapesníčkem a elegantní kravatou. Malíčkem levé ruky přejížděl po hřebeni úzkého nosu. Obvyklé gesto soustředění, po kterém následovalo lehké přejetí rukou po pěšině dosud tmavých vlasů, prošedivělých právě natolik, aby okouzlovaly všechny laborantky, mladší i starší kolegyně v celém ústavu.

Ano, pan profesor měl úspěch nejen ve vědě, ale i u žen.

Položil si ruku před ústa, lehce zívá a zabloudil očima na nápis visící na stěně proti jeho obrovskému psacímu stolu.

„Nebude dlouho trvat a dokážeme soustředěním naší vůle, bezpečně chráněné před vnějšími vlivy, spustit relátka a servomotory!“

Ten citát nebyl celý: Scházela v něm věta, ve které jeho autor, André Saint Leguë. Doktor přírodních věd, tvrdil, že každý z nás má schopnost určitého, i když neobyčejně slabého působení na dálku.

Ani autor nebyl uveden. Mnohokrát mě napadlo, že se profesora zeptám proč, ale nikdy jsem se k tomu nedostal.

*) Psychotronika – název navrhl francouzský inženýr Fernand Clerc na rozdíl od dříve všeobecně používaného slova parapsychologie. Je to interdisciplinární obor, který se zabývá mimořádnými schopnostmi člověka, jež jsou projevem určitých neurofyzilogických a fyziologických procesů, vázaných na jistou energetickou formu. Tato energetická forma je schopna nést informaci od jednoho člověka k druhému (telepatie), získávat informaci ze vzdálenosti (telegnose) či vykonávat práci na vzdálenost, ovlivňovat pohyb hmoty (psychokineze).

„Věřím,“ začal profesor, „že nebude nutné hovořit dlouho. Pojd'me přímo k věci. Snad si uvědomujete, že nebýt mě, neznamenal by jste v tomto ústavu nic. Tím nechci tvrdit, že podceňuji vaše schopnosti, vaši píli, vytrvalost, mimořádné nadání, a prosím – snad i neuvěřitelnou intuici. Ale vy jste v poslední době jaksi zapomněl, že za své výsledky vděčíte především mně!“

Umlčel mě pohybem ruky dříve, než jsem stačil vyslovit první slabiku.

„Mluvím já ano? Nekritizuji, naopak, chci vám nabídnout bližší spolupráci. Navrhují, abychom na vašem projektu dále pracovali společně, abychom společně zveřejňovali výsledky pokusů a samozřejmě se společně podíleli na úspěších – nezdarech. Já ovšem,“ odmlčel se a vyfoukl kouř a podíval se na mě svýma tmavýma očima, jimiž lehce vnucoval svou vůli většině lidí, s nimiž jednal, „já ovšem budu nadále samostatně pracovat na projektu Ypsilon. Jste příliš mladý, abyste se mohl rozptylovat!“

Pozvedl sklenku s koňakem, jako by moje odpověď nemohla znít jinak než jako radostné ano.

Jenže já je nevyslovil. Díval jsem ses mu do očí a nechal ho držet sklenku proti mé tváři. Jeho prsty se zachvěly, ale sklenku nepoložil. Vstal jsem, uklonil se a beze slova opustil místnost.

A to byla chyba o níž jsem se zmínil.

V příštích dnech mne profesor ignoroval. Ale jednal. Poznal jsem to z náhlého ochlazení vztahů u kolegů, kteří se mi jako profesorovu zástupci dříve snažili vlichotit. A potom za mnou přišla Kateřina, která pro mě už několik měsíců nebyla pouze kolegyní. Měl jsem ji upřímně rád.

„Co jsi profesorovi provedl? Slyšela jsem, jak ses zachoval ...“

„Jak jsem se zachoval?“

„Byl jsi hrubý, urazil jsi ho, že ti nabídl spolupráci na projektu, se kterým jsi sám ...“ Kateřina zaváhala.

„Se kterým jsi sám?“ opakoval jsem po ní a cítil jak jsem, jak se o mě pokouší zlost. „Se kterým si sám nevím rady, že?“

„Ano, když to chceš vědět!“

„A kdopak to tak určitě tvrdí, že si nevím rady, Kateřino, kdo tady žvaní za mými zády? Nechtěla bys mi to prozradit, co? Nebo tomu snad také věříš?“

Zarazila se. Snad nechtěla, aby se spor dostal do této polohy. Ale nyní už nehodlala ustoupit. Ona vůbec nerada ustupovala. Něžné ušní lalůčky jí zrudly, modré oči se zatvrdily.

„Ono to, můj milý generále, říká více lidí a ne tak docela hloupých, jak si to namlouváš ty!“

Nic jsem si nenamlouval, ale Kateřina použila největší zbraně ženské antilogiky. Nejlepší obranou je útok. A to ještě stačila vztáhnout mou poznámku na sebe.

„Ach tak, zřejmě to je i tvoje mínění, že?“

„A kdyby bylo?“

Pokrčil jsem rameny. Mohl jsem se obhajovat, vysvětlovat, ale náhle se mi nechtělo říci ani jediné slovo. Bylo mi trpko, nikoliv kvůli profesorovi, nečekal jsem žádné zastání ani u většiny spolupracovníků. Ale že i Káťa, člověk, na kterého jsem se chtěl spolehnout v nejhorších chvílích, zaujala tak tvrdé stanovisko, mě zarmoutilo a popudilo.

Neřekl jsem už ani slovo. Několikrát se pokusila navázat rozhovor, ale její narážky byly stále útočnější, jízlivější, zlobnější. Pak vstala a odešla, aby za sebou tiše zavřela dveře.

Všechno hezké toho dne mezi námi skončilo, snad i mou vinou.

Rozpory s profesorem vyvrcholily, když jsem obdržel pozvánku, abych se zúčastnil zasedání speciální sekce na světovém kongresu psychotroniků v Ženevě.

Pozvánka přišla prostřednictvím profesorova sekretariátu. Otevřená. Profesor sice obdržel pozvánku rovněž, ale mě generální sekretář navíc žádal, abych na kongresu pronesl oficiální diskusní příspěvek.

Kongresu jsem se nezúčastnil. Profesor odcestoval sám. Mně výjezd zamítl. Vzkázal mi, že s finančními prostředky ústavu je nutné zacházet hospodárně. A když se bude šetřit, tak tedy především na lidech, jako jsem já, kteří se neštítí ničeho, aby ...

„Aby?“

Sekretářka, která mi se slastnou škodolibostí profesorovo rozhodnutí tlumočila, zmlkla, odešla a na rozdíl od Kateřiny si dala záležet na tom, aby dveřmi důkladně práskla. Když se profesor vrátil, požádal jsem písemně o rozmluvu. Nemohl odmítnout, a také neodmítl. Nepřijal mě ovšem sám. V hlubokém křesle, v němž jsem ještě nedávno sedával já, se tetelil jeden z mých podřízených, kolega, jehož největší vědeckou zbraní byla báječná kombinovaná schopnost poslouchat, mlčet, neprojevat svůj názor a ve vhodné chvíli a na správném místě tlumočit stanovisko, které mělo předem zajištěný souhlas nadřízených. Profesor mi nenabídl místo, a tak jsem si tedy sedl sám. Pan bývalý pod kolega a zřejmě designovaný nástupce pohoršeně vyskočil. Hned si zase rozpačitě sedl a nechápavě třepal hlavou s velkýma rudýma ušima jako pes, který odhání dotěrné mouchy. Ale možná, že to nebyly mouchy, abych ho nepodceňoval, ale myšlenky.

Profesor řekl tiše, téměř zavřenými ústy:

„Přál jste si se mnou hovořit ...“

„To ani ne, pane profesore. Přišel jsem vás požádat, abyste zavolal svou sekretářku.“

„Nepotřebuji právě svou sekretářku, pane!“

„Možná že ne, ale její přítomnost je nutná právě z těch důvodů, o kterých chci s vámi jednat.“

„Řekl jsem, že nepotřebuji svou sekretářku, pane, mělo by vám to stačit!“

„Když dovolíte, zavolám ji tedy sám!“

Přiskočil jsem ke dveřím a trhl jimi. Samozřejmě, že poslouchala, nalepena na dveřích. Vzkročila, nebo spíše nechtěně vpadla do profesorovy pracovny. Byli mým jednáním tak překvapeni, že nestačili reagovat.

„Tak a teď před vaším nadřízeným zopakujte, co jste mi vyřizovala jako jeho vzkaz ...“

Hleděla na mě vyděšenýma a současně rozzlobenýma očima. Snad by byla celou větu opakovala, kdyby nebylo profesora, kterému se vrátila rozvaha a chladnokrevnost.

„Okamžik! Nebude opakovat nic! Všechno co vám řekla, je pravda a já za tím stojím. Než odejdete, chci vás upozornit na to, že vaše ...“ zaváhal, aby našel vhodné slovo, „váše primitivní a brutální vystupování bude předmětem příštího zasedání vědecké rady! A ještě maličkost. Pamatujte si, že jedině bůh může odpouštět. A bohem v tomto ústavu jsem já!“

„Ano pane profesore, prozatím ano,“ řekl jsem jízlivě, „ale na rozdíl od pánbíčka jste vy člověk smrtelný!“

Připomenout profesorovi jeho stáří, to znamenalo osudný omyl. Vyskočil a ukázal na dveře.

Chvíli jsme tak stáli proti sobě. Pohodil jsem hlavou. Pro změnu jsem třískl za sebou dveřmi já.

Shodil jsem plášť a odešel domů. Do práce jsem přišel až příští den. I když jsem byl stále ještě v afektu, přece jen mě celá věc mrzela. Tenkrát jsem ještě myslel na kariéru, na budoucnost – a snad i na Kateřinu.

Začalo peklo. Dostával jsem nesmyslné a protismyslné příkazy. Jeden po druhém začali páni kolegové překypovat zlomyslností. Vymýšleli si kanadské žertíky. Vše bylo dovoleno. Znervózněl jsem. Opustila mě rozvaha. Jednou jsem někomu vrazil pár facek; stěžoval si. Ostatně, o jednoho více nebo méně, předháněli se v tom, jak pěknou stížnost panu profesorovi přednesou.

A potom přišla výpověď. Podložená výpověď. Zdůvodněná naprostou nekázní při plnění uložených úkolů, sobectvím a individualismem, špatným až svévolným přístupem ke kolektivu, hrubým chováním ke kolegům, a dokonce také k jedné z kolegyně! Kateřina ... Do dneška nevím, zda se k tomu propůjčila, nebo to provedli bez jejího souhlasu. Ale já už byl tehdy na pokraji zhroucení. Výpověď, ve které figurovala Kateřina, mi připadala jako poslední rána, ale rána z milosti. Dále bych to už byl stejně nevydržel. Nebránil jsem se a šel jsem. Pět lidí se semnou přišlo rozloučit. Čtyři z kolegů a – náš vrátný. Když jsem pospíchal kolem jeho budky, abych to už měl odbyto, zaslechl jsem jeho hlas.

„Pane doktore, počkejte přece!“

Zastavil jsem se a udiveně se mu zahleděl do tváře. Trochu napadal na nohu a v chůzi se dobromyslně kolébal jako kachnička. Zatímco docházel ke mně, vytáhl z krabičky dvě cigarety, obě vstrčil do úst, zapálil, zadýmal a potom jednu z nich uchopil svými válečkovitými prsty, podal mi ji s trochu rozpačitým a chlácholivým úsměvem a chraptivě ze sebe vypravil:

„Jako fajfka míru mezi námi ...“

V té chvíli to byl pro mne ten nejbližší člověk na celém světě.

Vzal jsem si cigaretu, která mezitím zhasla, vstrčil ji do úst a znovu připálil od té, jež čadila mezi jeho rty. Nemohl jsem říci ani slovo. Jen jsem pokývl hlavou a podal mu ruku. A potom se za mnou zavřela brána ústavu, o která se opíraly mé sny, plány a naděje. Všechno bylo pryč.

I tahle dlouhá zima, kterou jsem trávil sám vysoko v horách, daleko od lidí.

Občas se mi stává, že si nemohu vzpomenout, který je den. Noviny mi docházejí je dnou za čas spolu s potravinami. Jediným spojením se světem je rádio, televize a telefon.

Pokračuji v psaní. Mám dokonce pocit, že jsem to měl udělat už dříve. Nacházím v tom uspokojení a ukrácení dlouhé chvíle, i když nezapomínám na svou práci.

Myslím tím práci, o které, jak jsem se donedávna domníval, nikdo kromě mě neví. Nyní si s tím nejsem docela jist. Něco se muselo stát. Ale nesmím přeskakovat. Musím dodržet postup, který jsem si určil. Teprve potom budu chopen logické dedukce.

Půjdu se projít. Stmívá se ještě příliš brzy. Ale ve vzduchu se již objevilo něco z neklamného pachu jara, které musí přijít i sem, vysoko do hor. Zamiloval jsem si ty podvečerní toulky bez cíle, beze spěchu a chvatu, bez starostí o to, co koupit k večeři, bez problémů s čistírnou a správkárnou. I bláto, které se občas začíná objevovat na jižních svazích a pasekách, mi zde nevádí tak jako v rozkopaných pražských ulicích.

Ach, Praha! Jsem od ní tak daleko. Právě teď se asi na Starém Městě rozžihají plynové hořáky starodávných luceren.

Stýská se mi. Opravdu se mi stýská.

II.

Byl to tenkrát před lety ošklivý podzim. Pršet snad přestávalo jen pro zdůraznění dojmu. Všechno bylo nasáklé vlhkem. Při zemi se celé hodiny válela mlha. Ani listí stromů se toho roku nezbarvilo. Bezvýrazně zežloutlo a padalo.

Nedělal jsem nic. Netrpěl jsem nouzí. Několik patentů v oboru polovodičů, jejichž licence odkoupili Japonci, a honoráře za populárně vědecké publikace, které mi vycházely u nás i v zahraničí, znamenaly slušné konto. Při svém skromném životě jsem je zdaleka nemohl vyčerpat. Neměl jsem čas je užít, hnala mě jenom touha něco dokázat, přijít na kloub objevu, který se nakonec stal příčinou roztržky s profesorem a mého neslavného odchodu z vědeckého života.

Přecházel jsem po bytě jako ve vězeňské cele. Nemohl jsem se na nic soustředit. Jakýkoliv náznak, sebemenší pojitko s vědeckou prací, samovolné hmátnutí po odborném časopisu, vyvolalo okamžitě jakousi podvědomou obranu organismu. Bránil jsem se všemu, co jen vzdáleně připomínalo poslední etapu mého života, kterou jsem sice nevzdal, ale ve které jsem přesto nedoběhl do cíle.

Přestával jsem dbát o svůj zevnějšek. Neopíjel jsem se. Alkohol pro mě ani v předchozích letech neznamenal řešení v krizích a smutcích, ani triumf při oslavách úspěchů a radostí.

Toulával jsem se periferií. Podvědomě jsem vyhledával bizarní nádech čtvrtí, které vyhovovaly mé náladě, mému bezcílnému hledání.

Jednou jsem zabloudil na nákladové nádraží. Parta brigádníků odevšad, nahodilých lidí i těch, kteří sem zřejmě chodívali pravidelně, vykládala pytle s bramborami. Postával jsem poblíž, když mě oslovil zřízenec, zdali bych to nechtěl zkusit a vydělat si pár korun.

Nevím proč, ale přikývl jsem.

Nastoupil jsem do party, která mě přijala beze slova. Nosit na zádech pytle brambor mi nepřípadalo příliš těžké. Tu první půlhodinu. Ale každou další hodinou pytle těžkly.

Při svačině v podnikové kantýně, kde se prodávaly párky, tlačěnka a pivo (pro dobré známé s rumem), jsem si po dlouhé době uvědomil, co vlastně jím. A chutnalo mi.

Mezi brigádníky byli lidé nejrozumnějších kategorií. Studenti i zdatní penzisté, ale také mnoho flákačů, kteří potřebovali doklad o jakémkoliv zaměstnání. Vydělali si na jídlo a pití a zase mizeli, když se jim naskytlo něco příhodnějšího. Doléhaly ke mně útržky vět, pronášených pološeptem. Smlouvaly se různé kšeftíky, hledala se možnost snadného výděлку.

Přicházel jsem domů unavený a hladový. Ale moje nálada se zlepšila. Manuální práce se mi docela zalíbila.

A razítko v legitimaci se mi o pár měsíců později výborně hodilo.

Takových nahodilých několikátýdenních brigád bylo více. Ale brzo jsem si začal uvědomovat, že nemohu takto žít – nebo spíše vegetovat – donekonečna. Blízkost ústavu mě popouzela. Mnohokrát jsem se v noci vydal na procházku a skončil někde poblíž známých budov, mnohokrát jsem vzhlížel k oknům laboratoří, v nichž občas svítilo světlo, a vracel se potom otráven domů.

Rychlý puls velkoměsta mě nyní znervózňoval.

Pokoušel jsem se vrátit k vědecké práci, ale nemohl jsem se zkoncentrovat.

Stále silněji ve mně narůstal vzdor, chuť všem jim ukázat.

Profesorovi, bývalým kolegům i Kateřině!

A tohle všechno snad motivovalo mé náhlé rozhodnutí přijmout místo hlídače malé meteorologické stanice vysoko v horách, daleko od lidí, uprostřed nepřehledných lesů.

Jednou za čtrnáct dní mi dovezli potraviny, toaletní potřeby a jiné drobnosti, které jsem si telefonicky objednal. Jinak jsem za celý čas, kromě zvířat, neviděl živého tvora. Později, když se na mě zvykli, zastavil se jednou za čas některý z lesníků, před zimní sezónou vypili u mne kávu členové horské služby – a to bylo vše. Sem turisté v pravém slova smyslu ani nezabloudili.

Času jsem měl dostatek. Údržba přístrojů a meteorologická hlášení zabírala minimum času. Začal jsem opět studovat. Úporně, tak jako dříve, ale bez horečného spěchu, bez nebezpečí klopýtnutí, bez strachu z nezdaru, bez obav o své postavení.

Měl jsem dostatek prostředků, mnoho známých ve výrobních podnicích, v laboratořích a výzkumných ústavech. Samozřejmě že jsem si jako jednotlivec nemohl dovolit to, co mi poskytovalo moderní vybavení našeho ústavu. Pět let mi trvalo, než jsem vybudoval solidní laboratoř. Ale byl jsem spokojen.

Pomohla mi i náhoda. Pár kilometrů od mé chaty se stavěla televizní retranslační stanice. Za jedné divoké noci zničila vichřice nedokončené dílo. Byl jsem na místě první. Pochopitelně. Vždyť dole se o všem dověděli až z mého telefonického hlášení. Vlastně to tak trochu patřilo k mé pracovní náplni. Hlídat. Když jsem mezi dvěma poryvy vichru uslyšel zvonivý zvuk prasklých ocelových lan, nedalo mi to a vydal jsem se na místo. Věž ještě stála, ale některá z kotvišť již nesloužila a někde uprostřed zřejmě zapálil blesk. Valil se odtamtud dým, ve kterém probleskovaly plameny.

Mou první myšlenkou bylo běžet nazpět a volat o pomoc. Ale potom jsem si uvědomil, že by to bylo směšné. V takovém počasí by se sem nahoru tak jako tak nikdo nedostal. A i kdyby se rozhodli vyjet, bylo by to málo platné. Cesta by trvala příliš dlouho.

Nový blesk sjel z tmavé oblohy a v té chvíli mě to napadlo. Neváhal jsem. Klíče jsem měl. Vstoupil jsem dovnitř a prošel až k srdci budovy. Oheň byl ještě daleko. Vybíral jsem pečlivě. Neukvapoval jsem se. Demontoval jsem a postupně odnášel vše, co jsem mohl za určitých okolností potřebovat, co mi dávalo naději, že budu moci pokračovat v práci, kterou jsem byl nucen v ústavu přerušit.

Oheň mezitím zesílil, věž se kymácela a sténala. Potom jsem zavolal.

Když jsem jim vylíčil situaci, jednali přesně tak, jak jsem předpokládal. Nejprve trochu zmatku, rozhodnutí, že okamžitě vyjedou, a po chvíli, když jsem na zazvonění znovu zvedl sluchátko, už jenom rezignace. Vynasnaží se přijet, jakmile vichřice jen trochu utichne.

Brzo potom se věž zhroutila. Všechno shořelo do základů. Nikomu ani v nejmenším nenapadlo, že by snad mohlo něco scházet.

Přijela komise. Potřásali mi rukou a chválili mě, že prý jsem konal svou povinnost. A víc než to! Nastrčil jsem jim totiž pár součástek a částí zařízení, která jsem nepotřeboval a která jsem vynesl z ohně jen proto, abych mohl zamaskovat svou krádež. Byly to všechno téměř bezcenné věci.

K tomu, abych se tenkrát rozhodl, přispěl inzerát, který jsem bezmyšlenkovitě přečetl v novinách, zapomenutých kýmsi na pultě bistra. Padlo mi do očí několik řádek, kterými hledali správce horské meteorologické stanice. Asi museli shánět dlouho. Jak jsem se později dozvěděl, těch pár podnikavců, kteří se přihlásili, zas okamžitě odjelo nazpět, nebo se upíchlí v horských chatách. Byla tam možnost lepšího výdělků, a navíc – života mezi lidmi.

Když jsem se tehdy ucházel o své nynější zaměstnání, ani jsem netušil, jak snadné je se ztratit. Zmizet. Jako doklad jsem předložil vysvědčení ze septimy, mimochodem ne právě slavné. Ze své milované fyziky jsem měl dobrou.

Kádrovým referentem byla postarší žena, pěkně při těle.

Prohlížela si razítka v občanském průkazu

„Vy jste pracoval také ve výzkumném ústavu?“

„Ano.“

„Jako co?“

„Jako laborant.“

Spokojeně přikývla hlavou. Můžete nastoupit. „Ale o posudek si na posledního zaměstnavatele napsat musíme. Ono to jistě bude v pořádku.“

Zda napsali, dodneška nevím. Ale pochybuju, že jim v posudku mohli sdělit něco konkrétnějšího. Takových brigádníků, jako jsem byl já, se na vykládce vystříдалo do roka na sta.

Je fakt, že z toho co naslibovali, většinu věcí splnili. Dostal jsem moderní televizor, přišli řemeslníci, opravili sporák, nahodili oprýskané stěny, vymalovali a do kůlny navezli dříví. Ve spíži se objevila zásoba konzerv, prý jaksi na uvítanou, gratis, než dostanu první plat. Bydlení jsem měl samozřejmě zadarmo. A čerstvý vzduch a lyžařský terén také.

„Nebojte se, já neodejdu, určitě neodejdu,“ řekl jsem tenkrát. Tam nahoře mi bylo dobře. Daleko líp než dole mezi lidmi.

Postupně jsem se zabydlel a navázal na svou výzkumnou práci. Po letech strávených tam, kde ani lišky nedávaly dobrou noc, jsem byl mnohem dále než v ústavu. Podařilo se mi vyřešit problém na kterém jsem pracoval. Trápil jsem se myšlenkou, zdali mě profesor nepředěšel. Uvědomoval jsem si, že má k dispozici fantastické laboratoře, dostatek finančních zdrojů i štáby odborníků. Přesto jsem věřil ve své prvenství. Řešení bylo totiž příliš jednoduché, tak jak už řešení svízelných vědeckých problémů bývá. Jenomže najít tu jedinou, i když jednoduchou cestu bývá velice obtížné.

A já, jak se zdálo, jsem ji našel.

Začínal jsem být nejen smířen, ale snad i spokojen se způsobem života, který jsem si dobrovolně zvolil.

V dětství jsem často snil o tom, jak fantasticky asi musí chutnat fazole se slaninou, které ráno i večer chtivě pojídali hrdinové mých klukovských let, kovbojové, když večer sesedli s koní a rozdělali na prérii malý ohníček.

Ted' jsem jich užíval dosytnosti a s nimi konzervovaného leča, hovězího masa a smažených vajíček.

Ale chutnalo mi. Po večeři jsem s doutnající lulkou usedal na zápraží, na sedátko upravené z vykotlaného pařezu.

Příroda kolem si na mě za ty roky zvykla. Brala mě jako svého.

Měl jsem v lese mnoho dobrých známých. Kromě zajíců chodily ke mně na hostiny celé veverčí rodiny. Měl jsem kamarádky mezi srnečkami, kterým jsem v zimě přispíval do krmelců ze zásob, jež jsme společně s lesníky v létě nasušili a navezli ke mně, pod přístřešek na zadní straně chaty.

V letních ránech mě budili práci, kteří si zvykli na mé pohostinství v zimě natolik, že se bez něho nehodlali obejít ani tehdy, když jim příroda rozdávala rukou až přespříliš štědrou a laskavou.

Léta plynula, nedoléhal ke mně ruch okolního světa, příliš daleko byly fronty, na kterých neustále umírali lidé, příliš daleko byla kakofonie nevraživosti, nenávisti, korupce a vášni, která štvála jejich mozky a vedla jejich ruce k vraždění.

Moje pokusy pokračovaly. O každém z nich jsem vedl přesné záznamy. Popsané listy deníků se množily. Blížil jsem se k cíli, který jsem si předsevzal. K vyřešení problému, který se vědcům současného věku zdál zatím neřešitelný. I pro zastánce psychotroniky to byla spíše utopie, zatímco odpůrci se snažili dokázat, že nejde o vědu, a odmítali striktně všechny zatím zveřejněné výsledky jednotlivých experimentů.

Dosavadní pokusy totiž nevyvracely zcela přesvědčivě náhodu. A navíc se konaly na jednoduchém základě. Pokusné osoby se snažily o myšlenkový přenos symbolů několika předem vybraných jednoduchých předmětů.

Já jsem na mnohem složitější bázi dosáhl s přenosem myšlenek vysokého procenta kladných výsledků. Mohl jsem být nezvratně přesvědčen, že nejde o náhodu. Podařilo se mi vyřešit přenos myšlenek na dálku.

Přenos nikoliv spontánní, ale vědomý, řízený a zacílený, který by v propracované formě dovoloval v budoucnosti spojení člověka s člověkem bez pomoci dosud známých telekomunikačních prostředků.

Teprve nyní se dostávám k tomu, abych zapsal událost, která se odehrála nepříliš dávno. Stalo se to v posledním dni, lépe řečeno v poslední noci minulého roku.

Byla sobota, na celém světě lidé slavili Silvestra. A tehdy se stalo něco, co zprvu příliš neupoutalo mou pozornost.

Byl jsem pochopitelně opět sám, i když jako každý rok mě mezi sebe zvali lesáci, členové Horské služby a personál z horských chat. I tentokrát jsem poděkoval za pozvání a zůstal sám. Nechci tvrdit, že by mě po tolika letech opět nepřitahovala lidská společnost. Spíš jsem se bál. Báł jsem se toho, co takový kontakt způsobí v mém nitru, co udělá s mou znovunabytou rovnováhou, zda neprobudí zasuté vzpomínky. Zda znovu nezažehne touhu mít někoho rád.

Už před vánocemi jsem se vydal dolů do městečka, abych nakoupil zásoby na vánoce i na Silvestra. Suchý salám, masové konzervy, nějaké ty lahůdky, očka, sardinky. A také oříšky, pomeranče, tabák, cigarety, pár lahví vína, basu piva, lahvičku koňaku. Odnášel jsem to nahoru po etapách. Ještě že mi pomohli chlapci z Horské služby a dovezli mě i se zásobami na motorových saních hodně vysoko.

Odvážel jsem si i pár balíčků, které jsem podle dohody směl otevřít až o vánocích. Drobné dárky k vánocům nebo k Novému roku. Posílaly je telefonistky z centrály; od nich jsem dostával holicí krém a kolínskou; lesníci mi věnovali láhev borovičky nebo domácí jeřabinky a již staženého a vykuchaného ušáka, od chlapců z Horské služby jsem býval obdarován knihou o horolezeckém sportu a balíčkem dobrého tabáku.

Hodní lidé. Dárčky měly potěšit a také potěšily. Bylo to milé. Večer jsem skončil pozorování a zapsal údaje. Když jsem se vracel do chaty, obloha už fialověla. V krbu příjemně voněla a hřála vyschlá polena. Oholil jsem se, vrátil před chatu a vydrhl se ve sněhu.

Za ta léta jsem si na to zvykl. Dělal to dobře tělu i duši. Oblékl jsem si čistou košili, zánovní kalhoty, přepásal se zástěrou a pustil se do přípravy silvestrovského stolu a večeře.

Jedenáct let samoty! Skončí někdy? Takové myšlenky mi táhly hlavou, zatímco jsem špikoval zajíce slaninou a upevňoval jej na rožeň.

Bylo tomu tak každý rok. Nemohl jsem se ubránit. Jediným receptem proti melancholii těchto dní byla jakákoliv činnost. A tak jsem věnoval pozornost každé sklence, pedanticky jsem čistil slánku, otíral talíř, prostíral lněný ubrus.

Z rádia vysílaly koledy.

Jak jsem se změnil! Můj slovník se neuvěřitelně zjednodušil. Některá slova, když jsem se ve chvílích nudy začel do slovníku, ve mně nezanechávala žádný dojem, jiná budila srdečné záchvaty smíchu. Namátkou jsem zabodl prst. Písmeno T. Tramvaj. Smál jsem se a smál. Obrátil jsem několik stran a zkusil to znovu. Nával. Rozesmál jsem se, až mi tekly slzy.

Tak jsem se bavíval o vánocích nebo na Nový rok. Někdy mi to ovšem nevyšlo. Některá namátkou vybraná slova vyvolávala všechno jiné než smích.

Třeba tolik proskribovaná slovíčka láska, přátelství, polibek, žena ...

Odkládal jsem slovník nazpět do knihovničky, nACPával dýmku, usedal ke krbu a zapomínal přiložit. Teprve chlad mě přinutil zanechat úvah a jít spát.

Povečeřel jsem, uklidil, umyl nádobí, nalil si sklenku koňaku a pohodlně se usadil před televizorem.

Program uváděla nová, ještě nepříliš zkušená hlasatelka. Viděl jsem ji na obrazovce snad dvakrát. Byla velice sympatická. Trpěla trémou a svůj silvestrovský debut hluboce prožívala.

Nedalo mi to. Vstal jsem, upevnil okenice, odtáhl stůl a otevřel poklop v podlaze. A potom jsem čekal. I když krbem procházely teplovodní trubky, které vyhřívaly mou podzemní laboratoř, přece jen jsem si nebyl jistý, je-li dole dostatečná teplota, nutná pro optimální podmínky pokusu.

Slezl jsem do laboratoře. Dýchalo na mě stejnoměrné teplo. Teploměr ukazoval 22° C.

Začal jsem žhavit aparaturu. Konečně se na obrazovce hlasatelka znovu objevila. Hledal jsem na stupnici její vlnovou délku. Měl jsem málo času, protože sotva řekla pár vět, již zase pokračoval zábavný program. Její osobní vlnová délka se na stupnici nepohybovala příliš daleko od délky mých mozkových vln. Zapojil jsem transformátor vlnových délek a ladil. Konečně se mi podařilo docílit opticky těžko čitelného nepatrného rozdílu.

Byl nejvyšší čas, opět zmizela z obrazovky. Ale již jsem navázal spojení. Věta, kterou jsem připravil pro experiment, zněla takto:

A tak vám pro dnešek přejeme dobrou noc a těšíme se za chvíli na shledanou.

Úmyslně jsem volil větu, jejíž protichůdný smysl nebyl příliš nehorázný. Nechtěl jsem hlasatelku ještě více ztrémovat a eventuálně i poškodit. Napojil jsem dekodér. Převáděl slova na elektromagnetický záznam a kód nefonetické, takzvané vnitřní mluvy.

Objevila se na obrazovce. Zapojil jsem anténu, zesílil příkon, nasadil si přilbu a začal vysílat na společné vlnové délce.

Se zaujetím jsem pozoroval hlasatelku.

Měla usměvavé, mírné oči.

Nemohl jsem pochopitelně sledovat všechny reakce používané v psychologické metodě při pokusech z tohoto oboru. Způsob výběru osob vhodných pro telepatické pokusy je celkem známý. Jednou z nejosvědčenějších je takzvaná tremorografická metoda hodnocení vzrušivosti nervové soustavy. Její zvýšená citlivost, a zejména plastičnost funkcí mozkové kůry předurčuje vhodné typy osob, s nimiž se běžné, klasické kvantitativní pokusy ukázaly být maximálně úspěšnými. *)

Tato metoda se při pokusech osvědčila, ale bohužel se nedala uplatňovat v mém případě. Nemohl jsem předem provádět vědeckou kontrolu partnera, tedy televizní hlasatelky, s kterou jsem se snažil navázat spojení. Mohl jsem sledovat pouze neklamné fyziologické reakce, které vznikají při telepatickém kontaktu mezi dvěma pokusnými osobami. **)

V oné silvestrovské noci šlo ovšem o krátký, jednoduchý pokus, kde prakticky nemohlo dojít k snížení vědomí.

*) Tremorografickou metodu výběru zpracoval sovětský vědec G. A. Sergejev se svými spolupracovníky. Spočívá v tom, že vybraný subjekt (osoba) musí v průběhu měření otáčením knoflíku kompenzovat odchylky světelného bodu, který vidí na stínítku, od vertikální čáry a snažit se je korigovat co nejrychleji a nejpresněji. Elektronické zařízení způsobuje, že se světelný bod neustále vychyluje – a to zcela náhodně a nepravidelně – od dané vertikály. Tremorogram ukazuje body, ve kterých jsou chyby nulové, a naopak maximální. Ze záznamu se pak dá vypočítat hodnota K_T , která spolu s dalšími dává obraz, zda dotyčná osoba může mít předvídavé schopnosti.

**) Fyziologické reakce při telepatickém kontaktu popsal holandský vědec W. H. C. Tenhaeff, profesor parapsychologie a ředitel parapsychologického institutu při universitě v Utrechtu. Mezi takové příznaky patří například rytmické podupávání nohou, změny v dýchání, neboť v průběhu pokusu obvykle značně stoupá frekvence tepu, změny v barvě obličeje, abnormální pocení, a někdy i lehké křečovitě pohyby zejména na počátku pokusu, neznatelné záchvěvy očních víček, lícních svalů a podobně.

Se zaujetím jsem sledoval obrazovku.

V půvabných očích hlasatelky se objevil takzvaný zorníkový reflex. Její zornice se rozšířily jako při náhlém afektu nebo při použití některých omamných drog. Její výraz se změnil. Tvář dostávala určitý nádech strnulosti.

Dokončila vtipný monolog, který měl zřejmě vyplnit přestávku mezi programem, naposledy zdvihla oči do kamery, zřejmě od textu, který měla pro všechny případy s sebou a který pochopitelně kamera nesnímala, a potom vyřkla větu, na kterou jsem čekal a kterou jsem se snažil vložit do jejích úst:

„A tak vám pro dnešek přejeme dobrou noc a těšíme se za chvíli na shledanou.“

Bylo přesně 21 hodin 50 minut. Silvestrovský televizní program byl v plném proudu. Seděl jsem před obrazovkou, na které již předváděla své číslo taneční skupina.

Ani jsem si neuvědomil, zda na ten „brept“ nějak reagovali. Pokus se podařil. Byl to pro mě osobní příspěvek k vlastnímu silvestrovskému večeru, jakési osvěžení a ověření si schopností.

Takových pokusů, mnohem složitějších, mnohem závažnějších a také na mnohem větší vzdálenosti, jsem provedl na sta. Přesto jsem pocítil slabost. Mírná duševní vyčerpanost bohužel bývá jedním z průvodních znaků telepatie. Farmakologika, která by tento průvodní jev odstraňovala a současně negativně nepůsobila na pokusné osoby nebo neměla fyziologicky a psychicky nepříznivé účinky na organizmus, zatím ještě neexistují. V ústavu prováděl pokusy jeden z mých bývalých kolegů, biochemik František M.

Byl jedním z mála těch, kdo se nepropůjčili ke štvání, které organizoval profesor před mým odchodem z ústavu. František byl chytřejší než já. Své tajemství nikomu nesdělil. Pracoval, jak říkal, na dvou stavech. Oficiálně a neoficiálně. Neoficiální cestu znal pouze on – a oficiální mu sloužila jako ověřovací metoda. Na rozdíl od něho jsem předkládal veškeré výsledky pokusů profesorovi. Vzpomínám si, že mi dokonce zakázal, abych o nich informoval kohokoliv jiného.

„Ne každý má takový smysl pro fér hru jako já a kromě toho, - vždyť to přece víte – jsem váš bůh otec i duch svatý. A vy jste syn, třetí z té božské trojice o dvou osobách.“

A smál se svým suchým, ne nepříjemným smíchem, jenž se tak snadno měnil v úsměšek.

Stáhl jsem přílbu, vypnul zařízení a poznamenal do deníku přesné provozní údaje. Uložil jsem záznamy do trezoru a nalil si koňak.

Dopil jsem a vyšel ven. Mráz polevil, cítím tu noc na přelomu starého a nového roku v konečcích prstů. Bylo k půlnoci a vzduchem poletovaly ojedinělé sněhové vločky. Pociť slabosti i jakési nedefinovatelné a nezdůvodněné úzkosti, který mě přepadl, již pominul.

V údolí zasvítily rachejtle. Psal se nový rok.

Tenkrát jsem ještě netušil . . .

III.

Tím se ve svých poznámkách dostávám k současným dnům. Jsem ohromen tím, co jsem zažil. Zatím nejsem schopen najít jakékoliv logické vysvětlení.

První dny a měsíce nového roku plynuly normálně. Prováděl jsem meteorologická pozorování a pracoval systematicky na pokusech.

Několikrát za sebou mě postihla nedefinovatelná úzkost, která se ozvala poprvé v silvestrovské noci. Mohla to být nervová deprese, což by při mém způsobu života bylo celkem přirozené. Trápila mě již v prvních letech horalské existence a lékaři dalo hodně námahy, abych se jí zbavil, především systematickým duševním i fyzickým tréninkem. Ale to, co jsem pociťoval nyní, mělo přece jen odlišný charakter. Vzpomněl jsem si na výzkumy profesora Tenhaeffa, který se zabýval velmi obšírně rovněž otázkou struktury osobnosti u paragnostů *). Některé jeho závěry, jako například že paragnostové mají blíže k primitivnímu člověku, mě zneklidňovaly. Pokusy jiných vědců, a konečně i mé vlastní dokazovaly, že i lidé a vysokým IQ, a dokonce i osobnosti stojící na hranici geniality mohou mít vynikající schopnosti pro telepatii a také pro telekinezi.

Spíše mě zneklidňoval jeden u Tenhaeffových četných experimentů, na kterých dokazoval častá periodický zvrát a změnu v postoji a chování jako ukaz rozštěpené osobnosti.

Byl jsem sám. Největší obavy ve mně vzbuzovala skutečnost, že jsem již dlouho žil bez ženy a propadal depresím, více méně obvyklým, které by jistě zmizely kdyby ...

Kdybych mohl nalézt východisko! Ale nesmím si nic namlouvat. Východisko tu je – a jednoduché východisko. Jde o to se k němu odhodlat a odejít. Nemohl jsem se ubránit úvahám, vycházejícím z tvrzení profesora Tenhaeffa, že mezi pozorovanými paragnosty se setkal také s lidmi, jejichž reakce byly psychopatické, nenormální.

Byl jsem nejen odborník v oboru fyziky a psychotroniky, ale také, a to jsem zjistil především až tady na horách, v ideálních podmínkách odloučení od světa, výborný paragnost.

Otázka rozpolcenosti mysli mi nešla z hlavy. Jsou tyto řádky normální? Stalo se skutečně to, o čem hodlám psát? Nebyla to pouze halucinace?

Ale právě proto, že jsem měl hmatatelný, hmotný důkaz, dokázal jsem zahnat strach, že jsem se snad pomátl na rozum. Pro ony stavy úzkosti, tak typické pro neurotiky, bylo ještě jedno vysvětlení. Vysvětlení tak absurdní a nelogické, že váhám, abych se o něm zmínil.

Stavy úzkosti provázejí pokusné osoby telepatie zejména při úkazech takzvané přirozené, spontánní telepatie, ke které dochází při konfliktních situacích mezi dvěma subjekty, obvykle velmi blízkými, buď s příbuzenským, nebo přátelským vztahem. Úkazů spontánní telepatie je zaznamenáno mnoho. Slouží pro výzkum vědecké telepatie v celém světě.

I na Západě mnozí parapsychologové odmítají jakékoliv náznaky tvrzení, že v člověku existuje něco nepřirozeného, něco nevysvětlitelného, oč se rádi přičiňují stále ještě početní zastánci spiritismu.

Ostatně nejde jen o případy telepatie, kdy se subjektu zmocní určitá předtucha, někdy dokonce sluchová nebo obrazová vize o náhlém úmrtí či úrazu jemu blízké osoby. Takových prokázaných jevů zná odborná literatura mnoho. Ale může jít i o telepatii z běžného denního života.

*) Paragnost: člověk s mimořádnými schopnostmi pro pokusy z oboru psychotroniky.

A tytéž stavy úzkosti jsem měl nyní já. Vedl jsem přesné záznamy o jejich výskytu.

31. 12. 23,00 hod.,	teplota – 15 °C
31. 01. 23,00 hod.,	teplota – 08 °C
03. 03. 23,01 hod.,	teplota – 05 °C

Když jsem pod sebe napsal data, vyskytující se na stránkách deníku daleko od sebe, mezi jednotlivými záznamy pokusů, uvědomil jsem si na první pohled, že se pravidelně na den a hodinu opakovaly intervaly této úzkosti.

To mě vedlo k myšlence, že někdo, ač se to zdálo po jedenácti letech osamění a odchodu z vědeckého světa absurdní, se pokouší navázat se mnou kontakt právě prostřednictvím telepatie. Že mu jde o řízený přenos, který, jak jsem se domníval, jsem úspěšně vyřešil teprve já.

Pocity úzkosti byly doprovázeny podvědomou představou mého bývalého ústavu. I když jsem se vzpíral, maně jsem v těch chvílích vzpomínal na profesora. Bránil jsem se tomu.

Proč by měl profesor vzpomínat na svého bývalého spolupracovníka, který mu vypověděl poslušnost?

Konec. Dost. Jsem unaven.

Půjdu spát. Zítra je také den. A zítra se konečně dostanu k popsání podivné události, která mě pronásleduje i ve spánku.

Toho roku si jaro přispíšilo. Na jižních svazích hor pod mou chatou se sních objevoval jen sporadicky, po předjarních chumelenicích. Nikdy dlouho nevydržel a mizel.

Když přišlo pár slunečných dnů bez nočních mrazíků, objevily se na louce kolem chaty žluté a fialové koberce šafránů a zplihlá, prorezlá šed' loňské trávy tu a tam začínala prozelenávat čistými, svěžími výhonky.

Dvacátého třetího března byl opět takový teplý jarní den. Obloha zářila modře jako v červnu a zbylý sníh svítil nesčetnými ploškami odrážejícími ostré sluneční paprsky, až oči bolely.

Zapisoval jsem právě údaje u meteorologických přístrojů, a pamatuji si tedy i čas. Bylo poledne, dvanáct hodin. Končil jsem práci, když jsem zahlédl na okraji paseky, snad sto padesát metrů ode mě, ženskou postavu.

Když jsem se lépe podíval, všiml jsem si, že dokonce nejde o lyžařku. Žena byla sice oblečena v lyžařském dresu, ale lyže neměla.

Na tu vzdálenost jsem těžko mohl určit, kam se dívá, ale musela mě určitě vidět.

Pokračovala v cestě. Šla opatrně a zdála se být značně unavena.

Uložil jsem záznamy v chatě a znovu vyšel na zápraží. Nebyla vzdálena více než padesát metrů. Rysy jejího obličejce mi připadaly povědomé. A když přišla blíže, poznal jsem ji. Byla to televizní hlasatelka ze silvestrovského programu.

V té chvíli mi projela mozkem myšlenka, že jsem nepřerušil spojení, že snad doposud podvědomě vysílám, i když bez přídavného elektronického zařízení, a ona přijímá. Že by při hlavním vysílání vzniklo jakési paralelní spojení, které bylo možné udržovat i tak dlouhou dobu?

Lhal bych, kdybych tvrdil, že jsem si na ni od silvestrovské noci nikdy nevzpomněl. Líbila se mi. Několikrát se mihla mými sny, několikrát jsem na ni vzpomínal v předjarních podvečerech u chaty, kdy se mi samota vracela s dvojnásobnou ozvěnou. Bylo mi divné, že jsem ji od té doby neviděl na televizní obrazovce, a někdy jsem si vyčítal, zda můj pokus nebyl příčinou konce její začínající televizní kariéry.

Nyní stála přede mnou. Byla to ona, a přece se mé představy poněkud lišily od originálu. Člověk si tak rád idealizuje všechno, oč se zajímá a po čem touží. Ale když toho dosáhne,

začne poznané zkoumat s přespříliš kritickým pohledem, a právě tak jako si předtím idealizoval přednosti, začne přehánět a zveličovat nedostatky.

Měla na sobě světle modrou lyžařskou bundu, temně modré úzké kalhoty, jaké nosí lyžaři běžci, silné modré ponožky pod kolena a lyžařské boty. Její vlasy nebyly tak tmavé, jak se mi zdálo z pohledu na obrazovku. Měly barvu dobře dozrálých kaštanů, s několika světlejšími prameny nad čelem, které se uvolnily a padaly jí do obličeje.

Stála přede mnou, nervózní, nesvá, oči současně upřené na mě a jakoby někam dál, snad nahoru, na hřebety hor, ještě pokrytých sněhem.

Ani já jsem nebyl ve své kůži. Mlčel jsem. Stála na místě a dívala se skoro netečně. Pozdravil jsem.

„Dobrý den.“

Neodpověděla.

„Hledáte někoho?“

Jako by se právě probudila. Trhla sebou, několikrát přešlápla a podívala se na špičky svých bot. Neodpověděla, pouze zamítavě zavrtěla hlavou, ačkoliv se mi zdálo, že se její rty pootevřely.

„Mohu vám nějak pomoci? Znáám to tady na kilometry daleko. Jdete snad na Tedyho chatu?“

Opět potřásla zamítavě hlavou. Neřekla nic a otočila se ke mně váhavě bokem, ještě na mě pohlédla a potom vykročila zpět napříč pasekou.

Musel jsem se přemáhat, abych na ni nezavolal. Ale zastavila se sama. Ohlédla se skrytě a potom se posadila na pařízek, který již slunce zbavilo sněhu. Seděla zády ke mně a dívala se dolů do údolí.

Vrátil jsem se do chaty. Bylo to nečekané, ohromující.

Musela přijít na mé podvědomě odvysílané přání – toužím po tom, abych tě uviděl, přijď. Její mozek výzvu zaregistroval, lokalizoval místo vysílání a vedl jí na vzdálenost sta kilometrů za člověkem, kterého nikdy neviděla a s kterým nikdy nemluvila. Jeho existenci mohla vytušit teprve 31. prosince minulého roku.

V odborné literatuře je popsáno mnoho podobných experimentů. Mezi nejznámějšími telegnosty nebo jasnovidci jsou uváděni Holanďan Croiset nebo Polák inženýr Ossowiecki. Vzpomněl jsem si na zápis devítičlenné komise, která se sešla v listopadu roku 1927 v bytě Oaaowieckého – dva dny po záhadném zmizení letadla polských aerolinií LOT na trati Varšava – Athény. Letadlo startovalo 24. listopadu a po několika hodinách letu došlo k přerušení spojení se základnou. Ještě téhož dne se pilotova matka dostavila k Ossowieckému a přinesla s sebou jako pomůcku k navázání kontaktu synův zubní kartáček a tubu po zubní pastě. Inženýr Ossowiecky se soustředil a s vyhýbavou odpovědí vrátil ženě věci, které přinesla. Později se u něho sešla uvedená komise, aby sepsala zápis o inženýrově výpovědi. Ossowiecky uvedl:

Jsem s nimi. Vidím je. Letí nad vrcholky hor a skal, vysoko, velmi vysoko – nevím kolik, nad 2 až 3 tisíce metrů. Vítr zesiluje až na rychlost uragánu. Hází letadlem, strašně jím hází. Pilot řídí stroj horským průsmekem. Mlha, úžasně bílá – jako mléko. Nic, vůbec nic není vidět. Před letadlem se objevuje vrchol skal – vynořil se z mlhy jako stan. Už je tu. Pilot se rychle vyhýbá doleva, ale je tu druhý vrchol. Strhuje stroj prudce do výše, ale zavadil o jeho špičku ... Letadlo ztratilo směr, dělá přemety, padá. Trup letadla praská, vypadávají z něj dva lidé. Výbuch benzínu – požár. Zbytky, trosky, znetvořená těla. Ti dva, kteří vypadli, do včerejška ještě žili. Už nežijí.

Stalo se to v bulharských horách, 150 km od Sofie.

Inženýr Ossowiecky připojil dva náčrtky. Za sedm dní našli pozůstatky obětí a zbytky letadla. Katastrofa se odehrála přibližně tak, jak ji vylíčil Ossowiecky. Zmýlil se v udání místa asi o 30 kilometrů.

Ale tahle žena se nezmýlila ani o metr. Našla mě.

Vyhlédl jsem z chaty. Seděla dosud na pařízku.

„Haló!“ zavolal jsem na ni, „haló, vy tam, pojďte se ohřát. Nachladíte se!“

Vstala, aniž otočila ke mně hlavu, a vykročila.

Minula mě, jako by nevnímala, a vstoupila do chaty. Prošla místností ke krbu a nahřívala si ruce.

„Bylo by lepší, kdybyste mi řekla, kam jdete a koho hledáte,“ řekl jsem a přistrčil jí šálek čaje. „Tady nahoře se i na jaře rychle stmívá. Tma tu bude dřív, než se nadějete. A kromě toho by mohla přijít sněhová bouře! Mám na to čich.“

Podívala se na mě zkoumavě. Její rty se několikrát otevřely a sevřely, než z nich splynulo jediné slovo:

„Nevím ...“

Její pohled opět sklouzl z mé tváře; zadívala se do plamenů. Seděla bez jediného pohybu, mlčky a netečně.

Nevěděl jsem, co mám dělat. Kouřil jsem a přemýšlel. Vyhlédl jsem ven. Modré nebe jako kdyby někdo potáhl šedivou blánou. Vrcholky hor nad chatou se ztratily v šedivém závoji mraků. Viditelnost rapidně klesala.

Ohlášily se první poryvy větru, utichly a za chvíli se vrátily, silnější než předtím. Nesly s sebou vlny mokrých a těžkých sněhových vloček.

Hodiny utíkaly.

„Teď už nebudete moci odejít,“ prohodil jsem zlostně. „Musíte tu přespát!“

Nereagovala.

Moje zlost nevznikla z důvodu, o kterém jsem mluvil. Naopak. Vztekal jsem se na sebe, bojoval jsem proti příjemnému pocitu, který se mě zmocňoval.

Muž a žena vysoko v horách. V chatě. A kolem zuří sněhová vánice.

Přecházel jsem místností.

„Ano,“ řekla náhle, „musíte mi prominout, ale asi u vás skutečně budu muset zůstat do rána. Nesmíte se zlobit.“

Měla příjemný hlas a mě se zdálo, že teprve nyní se jí ulevilo, jako by měla za sebou nějaké těžké rozhodování, ke kterému se dlouho probojovávala.

Ujala se přípravy večeře, ožila, dokonce si začala prozpěvovat písničku, kterou vysílali z rozhlasu.

Seděli jsme dlouho do noci. Snažil jsem se navázat rozhovor, ptal jsem se. Bylo to marné. Odpovídala jednoslabičně, nemohl jsem ji vytrhnout ze zamyšlení.

Nikomu z nás se nechtělo jít spát. A já se bránil svým představám. Poroučel jsem si: ne, nechci, budu spát. Netoužím po ní! Nesmím!

Zhasl jsem, svlékl se a ulehl. Přestalo sněžit, vítr se dále proháněl po svazích, narážel na stěny lesů a vztekle zametal tuny sněhu, které sám navál. Občas v jeho náhlém poryvu zapraskal strom, který nevydržel nános těžkého sněhu a podlehl. Proti oknu se rýsovala její silueta. Svlekala se. Tiše a dlouho.

Nechtěl jsem ji pozorovat.

A potom přišla. Její nahá pokožka zasvítla do tmy. Všechno mé sebezapírání bylo marné.

Pozdě v noci, když oddychovala vedle mě, jsem si uvědomil, jak málo ovládáme svůj mozek, jak málo známe jeho možnosti, jak málo známe sami sebe. Jak je možné, že mozek je schopen těch nejsložitějších operací, aniž je ovládán naší vůlí?

Kdo a nebo co reguluje mozkové pochody, nečiníme-li tak vědomě a nejsme-li toho vědomě ani schopni? Jaký prvek pracuje v mozkomíšní soustavě? Co dává této činnosti pokyn a program, aby mohl začít výběr příslušných dat v obrovském rezervoáru informací, o nichž ani netušíme, že jsou v našem mozku uloženy? Můžeme se pouze domnívat, že

pocházejí ze zkušeností nesčetných generací našich prapředků, že některé z nich jsou staré jako lidstvo samo a přecházejí z generace na generaci, odpočívají u mnoha lidí nepoužity po celý život, a přece stále životné a připraveny sloužit.

Podivný, neprobádaný předmět je lidský mozek. Disponuje sedmi tisíci miliardami polovodičových prvků v akci a dalšími sedmi tisíci miliardami v zásobě. Naše inteligence si jen těžko představí, co všechno se vlastně trvale odehrává v mozku a v mozkopáteční míše. Čtrnáct tisíc milionů mozkových nervových buněk je v pohotovosti. Kdyby jen deset tisíc milionů z nich mohlo přijímat informaci současně za předpokladu, že nervové vlákno má kapacitu nosiče informací o hodnotě 14 bitů /s, znamenalo by to, že můžeme přijímat 140 tisíc milionů bitů informace za vteřinu.

Proč a na co potřebujeme tak obrovskou rezervu, jestliže pro běžnou potřebu vystačíme s hodnotou 14 až 16 bitů /s? Znamená to snad, že přijímáme podvědomě, nevědomě, podprahově i nadprahově neustále?

Co a proč?

Vedle mě spal takový tvor s obrovskou neprobuzenou mozkovou kapacitou. A chrápal. Docela jemně, takřka neslyšitelně. Ale chrápal.

A mně bylo najednou čehosi strašlivě líto, přál jsem si, aby se moje osamělá, ale televizí, telefonem a vším možným vybavená, civilizovaná chata proměnila v jeskyni, a já oblečen v kožešinu prehistorického zvířete abych u ohničku vytrhoval zuby kusy masa opečené, šťavnaté kýty ...

Musel jsem se usmát. Vida, tak ohniček bych si neodpustil! Konečně jsem se začal propadat do spánku a můj mozek mi byl pro tuto chvíli lhostejný, úplně lhostejný...

Ráno, když jsem ještě za tmy procitl, spala. Potichu jsem vstal, abych ji neprobudil, a tak, jak jsem byl zvyklý, vyšel ven.

Ačkoliv se blížil konec března, rána zde nahoře byla ještě velice chladná. Po sněhové bouři se počasí uklidnilo, na pasece ležel nový sníh. Každou chvíli se ozval šustivý zvuk, jak si větve stromů ulevovaly od náhlé, už neočekávané váhy bílé navlhle hmoty. Od jihu bylo slabě cítit vynutí teplého větru. Jaro se nehodlalo dát zadržet.

Vrátil jsem se do chaty. Doposud neprocitla. Tiše jsem se oholil, oblékl a vyšel znovu ven, abych v přístavku našťípal dříví.

Rozmáchl jsem se a vtom jsem uslyšel ... Sekera setrvačností dopadla s zasekla se do špalku. Ano slyšel jsem dobře. Nejdříve se ve mně probudil příznak paniky, dostal jsem chuť okamžitě běžet nazpět, ale místo toho jsem pozvedl sekeru a znovu uhodil.

Miniaturní vysílačka, zavěšená na mém krku, nepřestávala signalizovat. Nyní se už tón ozýval velmi silně a nepřerušovaně. Věděl jsem, co to znamená. Někdo v chatě něco hledal. Byly to plány a vědecké denníky mých pokusů. Nikdy jsem nečekal, že by k něčemu takovému mohlo dojít. Ale přesto jsem se pojistil. Signální zařízení přišlo vhod. Oznamovalo, že kdosi našel malý trezor, ve kterém jsem měl ukryty výsledky své práce. Vyšel jsem z přístavku, přiběhl k chatě a na okamžik se zastavil za dveřmi, abych uklidnil zrychlený dech.

Potom jsem tiše otevřel dveře.

Stála u otevřeného trezoru a přehrabovala se v papírech. Byla neoblečená, tak jak spala. V polotmě počínajícího dne se proti mně rýsovala ostrá křivka jejího ňadra.

Doposud nevěděla, že jsem přišel. Až náhle strnula, zaposlouchala se do ticha a zřejmě si uvědomila, že neslyší rány sekery, dopadající v přístavku na špalky dřeva. Teprve nyní se otočila k otevřeným dveřím, ze kterých zával chlad. Pokud ji překvapilo, že jsem se vrátil, nedala to na sobě znát. Zavřela dvířka trezoru s takovou samozřejmostí, jako kdyby patřila ke kuchyňské skříni, ukrývající kávu, cukr a chléb.

Usmála se, zvedla ruku k vlasům, jako by si je chtěla načechrat, aby tím více vynikla křivka jejího ňadra, které svítilo bíle do šera.

„Uvařím snídani,“ řekla tiše, „ale nevyznám se tu, musíte mi trochu pomoci.“ Stále ještě jsem stál v otevřených dveřích a díval se na ni.

„Táhne, je mi zima!“

Zavřel jsem dveře a pokynul hlavou k trezoru.

„Tam ale není nic k jídlu, to jste nepoznala?“

Pohodila pohrdlivě hlavou, lehce zvlněné vlasy se jí přelily po obličeji.

„Papíry, nic než papíry,“ prohodila. „Ostatně – mohla jsem si to myslet. Co bych mohla najít v téhle boudě, u zapomenutého trosečníka. Kde by ten mohl rejžovat zlato, když tady neteče ani potůček, natož alkohol. Kdepak tady prachy!“

Její tón náhle zvlgárněl.

„Ty, milánku, můžeš platit nanejvýš v naturáliích, vid', v borovejch šiškách a v ostružinový marmeládě!“

Opět se rozesmála, zcela nenuceně, frivolně, drze, ale přesto se mi na okamžik zdálo, že její smích nezní přirozeně, že se do něho nutí.

Že by obyčejná zlodějka? Jak se to shodovalo s pokusem z minulého Silvestra? Hlasatelka televize, která se čirou náhodou objeví na zcela zapomenutém kopci, vysoko v horách, sama? Kam jinam by šla než ke mně! Ke mně? Aby se mě pokusila vykrást? Sama dává najevo, že nebylo v co doufat! To všechno mi ve chvílce prolétlo hlavou.

Zprvu jsem myslel, že šlo skutečně o pouhou náhodu, o přirozenou ženskou zvědavost, která shodou okolností objevila tajný úkryt a chce se podívat, co se v něm skrývá. Ale nyní, když „hledání“ maskovala úmyslem něco cenného najít, vzít zlato nebo peníze, mi mozkiem znovu proskočila myšlenka, že hledala opravdu trezor, ale nikoliv kvůli zlatu, ale kvůli tomu, co skutečně obsahoval.

Ještě mě napadlo, proč právě ona? Rozhodně to nebyl vědecký typ. Můj mozek chladně registroval. Kdo tedy? Proč je tady? Jak se sem dostala?

Mezitím přešla od trezoru zpět k lůžku a natáhla se na znak. Usmívala se. Zvala mě k sobě.

Jen těžko jsem se donutil, abych nepodlehł jejímu lákavému tělu. Bylo pro mě těžké odmítnout. Váhal jsem. Podezření, které se probudilo, mě sráželo nazpět.

Vzdychla a posadila se: „Jak myslíš!“

Vztáhla ruku po balíčku cigaret. Seděla obrácena ke mně z profilu a pravou rukou nesla k ústům jakýsi lesklý předmět, zřejmě zapalovač, módní hračku ve tvaru browningu. Ve zlomečku vteřiny se mi hlaveň zapalovače zdála poněkud dlouhá a jaksi neobvykle reálná.

V té vteřině ticha jsem pochopil a díky tomu jsem si zachránil život. Doposud jsem držel v ruce sekeru. Hodil jsem. Neměl jsem čas zdvihnout ji nad hlavu a rozmáchnout se. Švihl jsem rukou, kterou jsem držel podél těla, malinko za zády a sekera proletěla spodem. Sotva jsem ji vypustil z dlaně, uskočil jsem stranou. Uviděl jsem záblesk zapalovače u jejích úst a projel mnou děs z nesmyslného jednání. Byl to přece jen obyčejný zapalovač ...

Ale mezitím sekera proletěla těch několik metrů a zasáhla. Byla to náhoda. Pravděpodobnost takového zásahu byla mizivá. Ale nicméně došlo právě k té jedné z mnoha možností. Sekera narazila svým ostřím na zápěstí ruky, držící zapalovač.

Ozval se výkřik.

A potom se stala ona podivná věc, která ve mně vyvolala zmatek a děs. Dlouhý výkřik bolesti ještě dozníval místností, ztrácel se někde venku, mimo chatu, a já jsem civěl, neschopen pohybu, na místo, kde předtím seděla ona.

V chatě kromě mě nikdo nebyl. Na lůžku se rýsoval obrys jejího těla, jak předtím ležela v polštářích!

Ale ona zde nebyla! Zmizela!

Nevím, jak dlouho jsem tam stál a díval se. Pochopitelně, že první, co mě napadlo, byly halucinace! Život samotáře, přirozený a neukojovaný pohlavní pud způsobil, že jsem si

vyvolal a zhmotnil obraz ženy, jako bych s ní hovořil a spal. Měl jsem zavřené oči a cítil jsem, jak mi krev bláznivě pulsuje ve spáncích. Není možné, abych se pomátl, to bych si přece neuvědomoval. Otevřel jsem oči. S čela mi stékal pot.

Jsem normální. Pokud se dá o normálnosti v mém případě hovořit. Byla zde a zmizela. Na zemi před lůžkem doposud ležela její cigareta, která dopadla do kožešinové předložky. A kousek od ní revolver. Když jsem poklekl, abych se přesvědčil, že cigareta nehoří a nehrozí nebezpečí ohně, uviděl jsem tu věc. Ležela tam lidská ruka! Její ruka!

Klečel jsem před ní a nebyl schopen utřídit myšlenky. Jedinou logickou úvahou, která mi v této chvíli projela mozkem, bylo konstatování, že ze zápěstí, které bylo utřato tak precizně a hladce, jako kdyby to nezpůsobila hrubá sekera s nedokonalým ostrím, ale nějaká laserová pila, nevytekla ani kapka krve. Fascinován zíral jsem na předmět, který ještě před chvílí byl součástí živoucího lidského těla, a nemohl jsem pochopit, že nevidím rozervané svalstvo, žíly a cévy.

Useknutá plocha zápěstí byla zaplněna hladkou hmotou, která vyhlížela jako pokožka nějakého velmi starého člověka. Potom jsem si uvědomil, že ani povrch dlaně, která byla obrácena k mým očím, nemá nic společného s hebkou a pružnou pokožkou mladé ženy, která v této chvíli již nebyla v místnosti.

Celá ruka se měnila před mýma očima. Pokožka se scvrkávala, šedla a s ní, jak se mi zdálo, se zmenšoval objem této podivné věci. Zdálo se, jako by průsvitněl. Těžko dnes dokážu vysvětlit, co mě pohnalo k tomu, abych ji vzal do rukou. Byla naprosto studená, suchá, jakoby zvětralá. Drolila a propadala se pod pouhým dotekem mých prstů, už neměla takřka žádnou podobu s lidskou končetinou, stávala se jaksí nezřetelnější, nehmatatelnější.

Sevřel jsem reflexívně dlaň. Když jsem ji po chvílce otevřel, neviděl jsem nic než svou pokožku, vlhkou potem. Ona věc zmizela právě tak jako předtím mladá žena.

Najednou se mi zdálo, že vzduch v místnosti se nedá dýchat. Vstal jsem a pomalu kráčel ke dveřím. Když jsem bral za kliku, abych vyšel na čerstvý vzduch, spatřil jsem kruhovitý otvor, spíše díрку. Mohla mít šest milimetrů v průměru. Nacházela se ve výši mých prsou. Tam, kde jsem stál, než jsem hodil sekeru a instinktivně uskočil stranou.

IV.

Konečně se tedy dostávám k popsání úkazu, který mě pronásledoval ode dne, kdy jsem začal psát, vězel v mé hlavě, nedával mi klidně spát a nutil mě k neustálému přemýšlení.

Rekapitulace všeho, co předcházelo objevení se oné záhadné ženy, který opět tak podivuhodně zmizela, mi pomohla. Jsem schopen logické úvahy. Mohu sám sobě klást otázky a pokusit se na ně odpovědět, abych došel k nejpravděpodobnější hypotéze, která by mohla osvětlit, co se událo, a poskytla mi možnost rozumného závěru.

1. Kdo byla ona žena, kterou jsem poznal jako televizní hlasatelku a která přišla do mé chaty?
2. Proč přišla?
3. Byla někým pozvána nebo vyslána?
4. Jakým způsobem našla cestu a cíl?
5. Byl jsem to já, kdo ji podvědomě pozval a vedl na dálku její kroky?
6. Vyslal ji ke mně někdo jiný?
7. V tom případě – kdo to mohl být?
8. Jak vysvětlit úkaz s jejím objevením?
9. Jak vysvětlit úkaz jejího zmizení?
10. Souvisí s touto návštěvou ony pravidelně se opakující pocity úzkosti, svědčící pro pokus o navázání telepatického spojení?

Umiňoval jsem si, že nepřestanu psát, dokud neodpovím na otázky, které jsem položil sám sobě.

K otázce číslo 1:

Co o ní vím? Neznám přesně datum, kdy jsem ji poprvé uviděl na televizní obrazovce. Nemohlo to být dříve, než dva měsíce před koncem roku. 31. prosince jsem ji spatřil na obrazovce naposledy. Znamenalo by to, že onen brept, který jsem jí vložil do úst, způsobil, že její televizní kariéra skončila? Odpovídám zamítavě. Měl bych ovšem vzít v úvahu, že odchod z televize mohl být zaviněn ještě dalšími faktory, které nemohu znát.

Nemohlo jí být více než dvacet tři až dvacet pět let. Nelze předpokládat, že by v tomto věku mohla mít vlastní znalosti psychotroniky. Počkat! Tato úvaha se netýká odpovědi na první otázku.

Tak tedy: vysoká asi 168 centimetrů. Štíhlá. Oválný obličej. Smyslná ústa s nepatrnou vráskou v koutcích, která mohla naznačovat, že poznala útoky života a je také schopna jim čelit. Vyžaduje-li to situace, sama zaútočí bez jakýchkoliv skrupulí. Přesvědčila mě o tom.

Pozoruhodný fakt! Pokud jsem si ji na obrazovce podvědomě neidealizoval, pociťuji rozpaky, mám-li definovat její oči. Šedomodré, velice působivé. Ale ... Srovnávám-li svůj dojem z obrazovky se skutečností, nemohu se jednoznačně rozhodnout. Když vzpomínám na její vystoupení v televizi, vidím oči mírné, bez známek koketérie, s určitým zábleskem ochoty k úsměvu. Promítnu-li si její nedávnou podobu, pak pociťuji nutkání napsat, že to byly oči naprosto rozhodné, sebejisté, se sklonem k pohrdání, dokonale ovládající flirt, ale rozhodně ne něžné.

Ne, ty oči ve mně vyvolávají jiné pocity. Rozhodnost a ctižádost. Více zatím nemohu určit.

K otázce číslo 2:

Bude asi nutné připustit i jinou možnost, než jsem se domníval. Kdyby přišla na základě telepatického spojení, které jsem s ní navázal posledního prosince, potom by se asi těžko zajímala o trezor, ve kterém jsem měl uloženy výsledky své mnohaleté práce. A navíc, těžko připustit, že by třiatvacetiletá dívka nosila u sebe revolver, maskovaný jako zapalovač, a že by jej bezdůvodně dokázala použít proti člověku, ke kterému, připustím-li svou první hypotézu, měla mít určitý kladný vztah.

Vrátím se k tomu, co jsem nakouzl v odpovědi na otázku číslo jedna. Tak mladá dívka se těžko mohla systematicky zajímat o psychotroniku, a i kdyby tomu tak bylo, je téměř vyloučeno, že by mohla mít takové vlastní znalosti, aby pátrala ... (na to nesmím zapomenout) ... po vědeckých materiálech ve vlastnictví člověka, který odešel z vědeckého světa a z města, v němž žila. Tehdy jí nebylo více než deset až patnáct let ...

Škrtněme možnost absurdní náhody, že zabloudila právě sem, bez jakéhokoliv bližšího smyslu, určení a cíle. Konec oné epizody, zdůrazněný ranou z revolveru, byl příliš jasný!

Proč tedy přišla?

Všechno nejen nasvědčuje, ale spíše přesvědčuje o tom, že šlo o jasný záměr, že jejím úkolem bylo získat mé vědecké zápisky.

Ale to znamená, že tyto zápisky hledala nikoliv pro sebe, ale pro někoho jiného, pro někoho, kdo ji poslal!

K otázce číslo 3:

Ano, pravděpodobně byla. Ale kdo se mohl po tolika letech zajímat o mé výzkumy? Kdo mohl dát příkaz k tomu, aby použila zbraně? To by znamenalo, že ten, kdo ji vyslal, měl zájem na tom, abych zahynul. Abych nepokračoval v práci. Ale taková zájem mohl mít pouze ten, kdo mě znal ještě z doby, kdy jsem pracoval ve výzkumu. Mohl to tedy být člověk, přímo z ústavu anebo, což je méně pravděpodobné, někdo z lidí, kteří se podobnými výzkumy zabývali v zahraničí. Ale proč by právě oni měli zájem na mém zničení? Jakým způsobem by se dozvěděli o mé existenci po tolika letech?

Zbývá jediná možnost. Že jsem při svých pokusech dálkového, nefonetického, ale verbálního přenosu myšlenek narazil na subjekt, který o svých pocitech vypravoval někomu dalšímu – člověku, jenž se zabýval psychotronikou vědecky.

Ten se pokusil sledovat mé experimenty, navázat se mnou kontakt a vyhledat mě. Podobné podněty jsem neregistroval za celých jedenáct let, až na úkazy, které jsem již popsal a které by mohly mít původ ve snaze o navázání telepatického spojení. Ale i kdybych to připustil, nemělo by to význam pro odpověď na otázku, kterou jsem si kladl.

K navázání kontaktu nedošlo.

I to by ovšem mohlo poskytnout podklad pro vyhledání mé osoby.

Je nepravděpodobné, že by mě jakýkoliv jedinec našel normální, běžnou cestou, pátráním po známých. Musel by mít k dispozici bezpečnostní aparát. Lze pochybovat o tom, že by se na bezpečnost obrátil. Jak by svou žádost zdůvodnil? Nezdála by se podezřelá? Co by mohl uvést jako důvod svého zájmu? Nesmysl!

Ne, tento člověk mohl použít jediné telepatie. Pro interakci PSI, jak se běžně nazývá tato komunikace, nemá dosud konvenční věda vhodné vysvětlení, respektive fyzikální vysvětlení. Zatím se předpokládalo, že normální fyzikální zákony postačí rovněž pro vysvětlení funkce lidského organismu. Fyzika zná pouze čtyři druhy interakcí:

silné interakce, obsažené v atomovém jádru,

elektromagnetickou interakci,

slabou interakci, která byla zaznamenána výhradně u neutrin,

a konečně gravitační interakci, v podstatě známou jako tíže.

Člověk, který vyslal svého zvěda přímo do mého obydlí, musel být velmi podrobně obeznámen s psychotronikou. Musel použít telepatie, to znamená, pokusit se předat informaci na vzdálenost, musel ovládat telegnosi proto, aby získal informace ze vzdálenosti, a konečně musel ovládat psychokinezi, totiž ovlivňovat pohyb hmoty na vzdálenost formou energie, kterou se doposud nepodařilo identifikovat a již je za určitých podmínek schopen produkovat lidský organismus.

Už ve třicátých letech se vědělo, že za jistých podmínek vznikají u pokusného subjektu poruchy ve schopnostech udržovat směr zaměření na stanoveného partnera. Tak dochází k takzvané chybě PSI a účinek se přemísťuje na „šťastný“ cíl, obvykle nejbližší stanoveného cíle. To nezabraňuje tomu, aby průběh pokusu, respektive série pokusů nebylo možno změřit, matematickými metodami vyhodnotit chybu PSI a určit původní, správný cíl.

Je zcela evidentní, že metodu hledání správného cíle pomocí chyby PSI lze aplikovat za určitých podmínek i na telegnosi, tedy získání určité informace, třeba informace obrazové, ze vzdálenosti.

Jestliže budu považovat ony úzkostné, ničím nepodložené stavy, opakující se v pravidelných intervalech a doprovázené nervovou podrážděností, za pokusy, a to marné pokusy o navázání telepatického kontaktu, potom jsem svým odmítáním současně dával možnost k pátrání využitím chyby PSI.

Nelze předpokládat, že člověk, který tuto metodu použil, aby získal informace o tom, kde se nacházím, pracoval současně jako telegnost. Spíše celý pokus vedl a využíval neobyčejné schopnosti osoby, kterou měl k dispozici. Oním telegnostem mohla být žena, která mě později navštívila. Nikoliv tedy pod mým vlivem, nikoliv samovolně, ale pod vlivem dálkové sugesce onoho člověka, který jí vyslal. Ale to by předpokládalo, že buď mě onen telegnost musel dobře znát a být se mnou v nějakém úzkém kontaktu, což bylo velice nepravděpodobné, nebo musel pracovat pomocí předmětu, ke kterému jsem měl vztah.

Je už dlouho po půlnoci a je pořád ještě nejsem hotov. Přemýšlím o svých příbuzných. Rodiče již dávno nejsou naživu. Maminčina sestra zemřela krátce před tím, než jsem se usídlil v horách. Bratranec žije dlouhá léta v zahraničí. V duchu si představuji své bývalé kolegy, probírám vzájemné vztahy, jejich schopnosti, ambice, případnou nenávist, a postupně zamítám a odvrhnuji všechna nápady.

Káťa. Ano, ta by mohla! Ale Káťa neměla telepatické ani telegnostické schopnosti. Káťa by také pravděpodobně se vši rozhodností odmítla požadavek kohokoliv, aby se k něčemu takovému propůjčila, i když ...

Ne, neměl jsem vzpomenout na Káťu. To, čemu jsem se vyhýbal, bylo opět tady! Vzpomínky! Viděl jsem každý detail jako pod mikroskopem. Musím se vrátit k vlastnímu předmětu úvah. Člověk, kterému tolik záleželo na tom, aby získal informace, kde se nacházím a čím se zabývám k tomu Káťu nepotřeboval. Cožpak neznám z odborné literatury řadu příkladů, kdy vynikající telegnost dokázal získat potřebné informace jen s použitím předmětů náležejících subjektu, na němž záleželo?

Třeba ing. Ossowiecky: „Hlavní je,“ řekl, „navázat kontakt, tedy dosáhnout telepatického spojení. Nepodaří-li se mi to, nedokážu nic.“

Holand'an Croiset, s nímž se konalo mnoho pokusů (v mnoha případech velmi zdařilých) při pátrání po zmizelých, určil vraha pomocí induktoru, kterým byl vražedný nástroj, sekera. Sice se nejprve zmýlil, neboť popsal kováře, který ji vykoval, ale potom, když jeho představa byla vyšetřováním zamítnuta, vyličil skutečného vraha, jemuž ovšem zbraň nepatřila.

Pro mě, původně fyzika, bylo velmi těžké akceptovat tyto jevy, pro které konvenční fyzika nenachází vysvětlení. Přesto je musím brát jako skutečnost. Vždyť současná věda ověřila mnoho interakcí mezi hmotami nejrozumnějšího druhu. Patří mezi ně i klasická interakce mezi magnetem a feromagnetickými látkami. Ani pro fyzika není nezdůvodnitelné, nebo spíše

nesmyslné, že předměty, které patřily dlouho do vlastnictví některého člověka a k nimž nabytí úzce osobního vztahu, mohou časem získat určitou specifickou charakteristiku osoby, jíž patřily.

Je ovšem pravda, že tato fyzikální interakce – a jinou interakci vylučuji – , která nastává mezi člověkem, vysoce organizovanou látkou. A hmotou anorganickou, není dosud objasněna. Člověk není zcela uzavřenou jednotkou, naše vědomí je podmíněno mnoha faktory, v oblasti fenomenologie popsanými jako obecné vědomí, které má návaznost na rozsáhlejší psychický celek.

Získat předmět, který jsem používal, ke kterému jsem měl vztah, nebylo žádným problémem, pokud by za celým pokusem vězel člověk, jenž měl k takovému předmětu přístup.

Uvažuji-li nad osobním majetkem, nezdá se mi, že by nějaký takový předmět přicházel v úvahu. Bydlel jsem v garsoniére, nábytek nebyl můj, prádlo, knihy a toaletní potřeby jsem odvezl s sebou.

Oblíbená lulka a starý kožený váček na tabák ležely přede mnou a jí si bezmyšlenkovitě nacpal novou dávku.

Mnohem pravděpodobnější bylo, že takový předmět pocházel z ústavu. Opustil jsem jej ve spěchu, zůstaly tam přístroje, které jsem téměř denně používal.

Pro zkušeného telegnostu by tyto předměty mohly být dostatečným induktorem aby získal určitý kontakt a i když nenavázal přímé spojení, mohl při několika opakovaných pokusech vytvořit okruh chybných cílů, ze kterých se dal matematicky vyhodnotit cíl správný – chata v horách.

A potom už nebyl takový problém vyslat za mnou onu podivnou vidinu.

Cožpak mi nepřipadalo chování oné ženy poněkud nenormální, jako by byla v hlubokém transu? Cožpak se mi nezdálo, že je unavena, fyzicky unavena?

K otázkám 4,5,6:

Cítím, že jsem si již na tyto otázky odpověděl. Při hledání odpovědi k jedné otázce se mi nutně musely vybavit podotázky a také další odpovědi, které na otázku navazovaly.

Závěr? Nikoliv já, ale někdo jiný onu ženu vyslal, někdo jiný ji vedl a určil jí cíl. Mohu tedy pokračovat ...

K otázce číslo sedm:

Kdo to mohl být? Kdo mohl mít na mě zájem? Částečně jsem již eliminoval. V úvahu přicházel člověk, který měl přístup k materiálům v ústavu; přístup do mé pracovny. Musel to být člověk, který mohl podrobně prostudovat, v jakém stadiu se nacházely mé výzkumy. Kdo nemohl potřebovat, abych snad v práci pokračoval, protože se obával výsledků, ke kterým dojdou? Nemá smyslu, abych si kladl další otázky. Už při úvahách k předchozím mi vytanul na mysli jediný člověk.

Profesor.

Člověk, který mě neměl rád.

Člověk, který mě dobře znal a pro něhož jsem byl nepříjemným soupeřem.

Člověk, který nestrpěl, aby ho někdo předčil.

Člověk, který nemohl potřebovat, abych pokračoval ve výzkumu – a nebo naopak; toužil po tom, aby mohl získat vědecké výsledky, kterých jsem dosáhl.

Byl by toho schopen?

Vědecky bez pochyby. A lidsky? Nedělal jsem si iluze.

„Vědec musí překonat jakékoliv pochyby, lidské slabosti. Vědec musí umět jít přes mrtvoly, pánové – a já to umím!“

Bezděky mi v paměti vytanula věta, kterou jsem od něho kdysi slyšel.

Ano, profesor by to dokázal!

I když to nikdy nedal najevo, věděl jsem, že v oblasti řízené telepatie neměl takové znalosti jako já. Přesto jsem ho nepodceňoval.

Specializoval se na psychokinezi, které jsem nepřikládal takové možnosti. Horoval pro ni. Přímo ho omamovala myšlenka na řízený přenos mrtvé hmoty na dálku.

Proboha!

Byl přenos mrtvé hmoty na dálku opravdu jeho nejnějnějším cílem? V mysli mi probíhají obrazy záhadné návštěvy. V duchu si rekapituluji celý děj od příchodu oné ženy až po chvíli, ve které zmizela.

Byla zde opravdu? Nemýlil jsem se? Nebyla to pouhá halucinace?

Rychle si vybavuji jednotlivá stadia stupňů spontánní telepatie.

První stupeň: telepatický prožitek v podobě emocionálního neklidu, ještě nezformovaný na určitou osobu nebo věc. Bývá zřídka zaregistrován ...

To by odpovídalo. Ano, pocity neklidu, ke kterým docházelo od minulé silvestrovské noci.

Druhý stupeň: pokusná osoba zachytí emocionální impuls, zaměřeny na určitou osobu, ví, že se s touto osobou přihodila nějaká událost. Netuší ovšem, co se stalo. Jde o zkonkretizování neklidu.

Zde průběh celé události odpovídal už méně. Ale byl jsem opravdu pouze percipientem, tedy příjemcem? Nemohlo dojít k obapolnému vztahu, ve kterém se měnily osoby agenta, tedy informátora, a příjemce podle potřeby?

Cožpak jsem se několikrát nepřistihl, že podvědomě myslím na televizní hlasatelku, že ji opět toužím vidět? Cožpak nemohlo u mě pod vlivem silné emoce, touhy, potlačovaného přání, zřejmě erotického charakteru, dojít k samovolné, spontánní telepatii, kterou jsem ovšem nechtěně napomáhal k získání informací?

Třetí stupeň: dochází k uvědomění si podrobností, detailů, které se mohou projevat v symbolické formě. Vzniká psychická reakce percipienta, často zahalená do symbolické podoby.

Ale mě zajímal především čtvrtý a pátý stupeň.

Ve čtvrtém stupni totiž člověk mimovolně prožívá halucinační vize zřetelného charakteru. Setkáváme se s takzvanou telepatickou halucinací, kde neočekávaně spatříme jakoby fantom – přízrak osoby, které se přihodilo neštěstí.

Ano, tak tomu bývá při spontánní telepatii, ale to neznámá, že by při řízené telepatii nemohlo dojít k obdobnému jevu.

Pátý stupeň: příjemce prožívá dokonalou telepatickou halucinaci; jako by se přenesl do konkrétní scény, která v daný okamžik obklopuje agenta, vidí na vlastní oči všechny události, k nimž dochází.

Dedukce, která mě napadla, sice nepostrádala logiku, ale přesto mi připadala příliš fantastická.

Nemohu se totiž omezit na úvahy k otázce číslo 7.

Musím přejít k dalším otázkám, které s ní nutně souvisejí.

K otázce číslo 8 a 9:

Pokračuji, aniž jsem rekapituloval vše, co jsem uvedl v předchozím bodě. Spěchám! Přepadla mě znovu bodavá bolest hlavy. Musím si vzít další algenu, ačkoliv je to dnes už třetí. Vlastně ne dnes. Neuvedomil jsem si, že začal nový den.

Chci formulovat odpověď na poslední otázky. Musím!

Na chvíli jsem upadl do rozpaků, zda opravdu mohu vyloučit halucinaci, vyvolanou nervovou poruchou – nikoliv halucinaci telepatickou.

Vrhl jsem se k trezoru, abych se přesvědčil. Ne, nemohla to být běžná halucinace. Předem mnou ležela americká cigareta značky Stuyvesant a malý náboj. Ležel zploštělý v malé krabičce, kam jsem jej uložil. Tento chybějící náboj byl až příliš reálný! Našel jsem jej za dveřmi do světnice, které prorazil. Nebýt okamžité, snad předvídané reakce, nepsal bych již tyto řádky. Byl bych mrtev.

Nemohla to tedy být ani nejdokonalejší telepatická halucinace.

Ony předměty ležely přede mnou, zatím co žena, která jich použila, dávno zmizela. Rozplynula se. Takové úkazy ovšem věda nezná!

Nezbývá než popsat jediné možné řešení. Mám stažené hrdlo a konečky prstů se mi chvějí. Našel jsem odpověď na osmou, devátou a vlastně i desátou otázku.

Tehdejší návštěva nebyla halucinace v dosud známém smyslu, ať z oblasti psychologie, psychotroniky nebo psychiatrie. Muselo nutně jít o psychokinezi, nebo lépe řečeno – a já váhám použít to slovo s obavou a současně obdivem – psychobiokinezi. Tedy na rozdíl od přenosu mrtvé hmoty na dálku, o přenos živé hmoty v trojrozměrné podobě, včetně tepelné energie vyzařované lidským tělem, s verbálním, fonetickým přenosem lidské řeči.

Těžko hledám vysvětlení způsobu, jakým asi onen experiment probíhal. Představuji si, že jako pokusný, nebo spíše použitý subjekt – ona televizní hlasatelka, byla někým uvedena do dokonalého telepatického transu. V něm obdržela zřejmě použitím slovní sugesce příkaz, aby se přesunula do míst, která při předcházejících pokusech určila.

Ona jako živá, organizovaná hmota zůstávala pod přímým vlivem sugesce, reagovala, odpovídala, jednala a určovala tak na vzdálenost mnoha kilometrů svému druhému psychokinetickému já, jak jednat!

Snad právě proto jsem zůstal na živu. Zachytil jsem podprahově příkaz osobě v transu, který vyslala své podobě zde u mě – vystřel! Možná jen proto jsem intuitivně jednal. Aniž jsem si to uvědomil, hodil jsem sekeru a uskočil.

Zasáhl jsem jakousi zhmotnělou vizi, nevím, jak bych tento jev přesně nazval, která přesto samostatně neexistovala a byla pouze druhým já ovládaného subjektu. Při zásahu nutně muselo dojít při dvojjediné existenci jednoho subjektu k okamžitému pocitu bolesti u vlastního já, v místě, odkud byl průběh celé události řízen, a tím i k přerušení kontaktu, k procitnutí z transu, narušení sugesce a k okamžitému odhmotnění ženy, která u mě byla, u nebyla.

Přesto jsem nemohl být se svou hypotézou zcela spokojen. Došlo-li k přenosu živé hmoty, musel být nutně provázen přenosem hmoty mrtvé, což potvrzoval revolver. Anebo by muselo jít o dvojnásobnou dokonalou sugesci. Jednak sugesci slovní, pokud šlo o ženu, jednak o mou vlastní dálkovou sugesci, člověkem, který celou záležitost řídil. Ale tímto způsobem by nemohl získat materiály, po kterých pátral. Navíc zůstával ve dveřích otvor po kulce. Mohlo dojít ještě k dalšímu způsobu řešení.

Žena mohla být skutečně vyslána na cestu ke mně a řízena rovněž dálkovou sugescí. To by ovšem dále předpokládalo, že řídící subjekt musel vložit ženě v hypnotickém stavu revolver do ruky.

Ani tato alternativa mi nepomohla v řešení závěrečného stadia celé události, kdy žena zmizela.

Jsem zaujat, narůstá ve mně touha čelit těm podivným úkazům, přání přijmout takovou nabídku soupeře na nový boj, odpovědět mu, nedat se položit na lopatky. Jasně si uvědomuji pouze jedno.

Soupeř je silný, silnější než já, ničeho se nezalekne. Přijmu-li boj, budu muset soupeřit s profesorem. Ale vždyť vlastně nemám jinou možnost! Profesor mi nenabízí čestné zápolení, jeho jediným cílem je zneškodnit mě.

V.

Snad poprvé za těch jedenáct let se stalo, že jsem zapomněl provést potřebná meteorologická měření, a byl jsem nucen určit příslušné údaje na základě dlouholeté zkušenosti.

Poprvé za těch jedenáct let jsem zalhal.

Neustále přemýšlím o tom, co se stalo. Nejsem schopen najít další hypotézu, která by z hlediska současných poznatků psychotroniky mohla nějak blíže vysvětlit onen podivný jev – návštěvu ženy, která se vypařila do vzduchu.

Při vysvětlování všech úkazů z oblasti psychotroniky jsem se důsledně držel teoretické fyziky a experimentální psychologie. Zastávce spiritismu, kteří se snažili do psychotroniky vpašovat nejrůznější idealistické názory, jsem považoval za nebezpečné blázny. A nyní tohle! Připomněl jsem si rčení akademika P.L. Kapici: apriorně nelze dělit jevy na nemožné a možné, nýbrž na nevypátrané a vypátrané.

Prošel jsem pečlivě hypotézu o funkci a modifikaci takzvané biologické plazmy. Jde v podstatě o připuštění možnosti existence elementárních částic, rozmístěných v živém organismu a tvořících seskupení, která vytvářejí jednotnou energetickou síť živého organismu.

Ale to všechno bylo zoufale málo ve srovnání s tím, čeho jsem byl svědkem!

Zopakoval jsem si definici psychokineze: Jde o jev vysílání určité fyzikální energie člověkem za účelem konání bezprostřední práce, k dosažení měřitelného fyzikálního efektu, přičemž se touto energií působí povětšinou na neživé předměty a dosahuje se jejich přemístění v prostoru.

Autor musel být moudrý člověk. I když nemohl mít představu o přenosu živé hmoty o velké váze, a navíc na vzdálenost mnoha kilometrů, ponechal v definici tuto možnost, s poukazem, že se působí *povětšinou* na neživé předměty.

Bohužel dosud nikdo neurčil druh energie, kterou je schopen vyvolat organismus člověka a jíž může působit na přesun různých předmětů. Zatím se několika pokusy podařilo prokázat, že nejde o energii tepelnou, protože lidské tělo vyzařuje také tepelné infračervené paprsky, paprsky gama a dokonce i neznatelné množství paprsků ultrafialových, takzvaných Gurvičových.

Prokázal to už v roce 1896 francouzský lékař H. Baraduc.

Při pokusech potvrdily bezkontaktní vysoce citlivé snímače po zpracování na počítači, že plazma může být vyzařována jak mozkiem, tak srdcem, po celou dobu třiceti vteřin. Hustota plazmy dosahuje až 100 miliónů částic v 1 cm^3 , což odpovídá koncentraci elektronové plazmy jako zdroje rádiového záření slunce. Intenzita elektrického pole stačila na pohybování předměty o váze 40 gramů na malé, centimetrové vzdálenosti.

Z prehistorie psychotroniky jsou známy i případy, kdy subjekt pohyboval mnohem těžšími předměty, jako třeba pohovkou, vážící asi 150 kg. Ale to jsou případy nedoložené, problematické.

Bohužel, nenašel jsem nic, co by mi pomohlo podpořit hypotézu o jevu, který se ve světě současných poznatků fyziky i psychotroniky chť nechtě musel zdát čirou utopií.

V období marného přemýšlení a tápání došel balík nejrůznějších novin a časopisů z domova i ze zahraničí, a mezi nimi také nové číslo časopisu Zeitschrift für Parapsychologie und Grenzgebiete der Psychologie. Některé z odborných časopisů mi zasílaly po mnoho let jejich redakce, snad proto, že jsem do nich kdysi sám přispíval, ale za většinu těchto zásilek

jsem vděčil člověku, který s vědou neměl nic společného. Jmenoval se Joseph Mervis a byl majitelem malé autodílny kdesi na jihu Francie. Seznámili jsme se spolu jako kluci, Josephův tatínek zachránil otce koncem druhé světové války od smrti hladem. Otec měl štěstí, že mohl tuto pomoc vrátit. Malý Joseph totiž v šesti letech onemocněl dětskou obrnou a prakticky se nemohl pohybovat bez pomoci druhých. Strýček pracoval jako rehabilitační pracovník v Jánských Lázních. A tam doslova pomohli malému Josephovi na nohy. Strávil potom u nás v rodině ještě několik měsíců. A nezapomněl na svého českého kamaráda ani po tolika letech.

A právě v citovaném časopisu jsem našel popis případu, který se udál počátkem roku 1968 v Rosenheimu ve Spolkové republice Německa.

V článku jsem se dočetl o událostech, které se odehrály v kanceláři rosenheimského právníka JUDr. A. od sklonku roku 1967 do února následujícího roku. Tak například došlo k náhlému pohybu elektroměru, ačkoliv nebyl zapojen žádný elektrický spotřebič. Automat pro vytáčení telefonických rozhovorů vykazoval mnohem větší počet rozhovorů ve srovnání s předešlými měsíci. Telefonické aparáty vyzváněly, aniž někdo volal, nebo naopak bez doteku lidské ruky samy vytáčely telefonní čísla. Nejčastěji číslo 0119, které hlásilo přesný čas.

K osvětlení kanceláře sloužily zářivky, a ty se začaly samy pootáčet v objímkách, a dokonce vypadávaly a tříštily se na podlaze. Všechny podivné úkazy pochopitelně nezůstaly bez vlivu na psychiku zaměstnanců advokátní kanceláře.

Dr. A. se rozhodl podat oznámení na neznámého pachatele u kriminální policie. Kanceláře byly vždy po skončení pracovní doby zapečetěny, ale marně. Úkazy pokračovaly dále. O řešení byly požádány elektrické podniky. Provedená měření nevedla k žádnému výsledku. Automatický registrující přístroj Unireg však zachytil mnoho nevysvětlitelných výchylek. V sobotu a v neděli nedošlo k žádným příhodám podobného druhu. Až v pondělí se úkazy opět objevily. Elektrické podniky provedly výměnu všech kabelů, stoupačka byla zapojena přímo na transformační stanici vysokého napětí. Ani náhradní zdroj elektrické energie nezabránil dalším nevysvětlitelným jevům; zářivky se otáčely a vypadávaly dál, telefony zvonily ...

Uveřejněný protokol revizní sekce elektrických podniků končil podivným prohlášením:

„Je skličující a zarazující, když si musíme uvědomit, že ve všech odvětvích techniky může mít katastrofální následky skutečnost, že za určitých předpokladů a mimo vůli zodpovědných osob je možné nežádoucí spouštění jakýchkoliv pochodů, které byly pod kontrolou příslušných relé, vystavených možnosti ovlivnění zmíněnými nekontrolovatelnými silami ...“

Pracovníci policie i elektrických podniků se začali klonit k názoru, že běžnými metodami nelze tyto události vysvětlit. O spolupráci byl požádán profesor H. Bender z Institutu hraniční psychologie a duševní hygieny ve Freiburgu. Soustavnou kontrolou přišel na to, že úkazy přestávají tehdy, když v kanceláři není přítomna devatenáctiletá praktikantka A. S. Právě tak v sobotu a v neděli, kdy se nepracovalo, byl v kanceláři klid. Několikrát za sebou jsem četl následující řádky ze zprávy profesora Bendera:

Dvě původní hypotetické alternativy, totiž technický defekt nebo nějaké darebáctví, bylo nutno doplnit hypotézou třetí, a to že v daném případě jde o spontánní psychokinezi, vázanou na A. S.

Profesor Bender požádal o asistenci dr. Kargera z Ústavu Maxe Plancka pro plazmovou fyziku, který prováděl společně s dr. Zichou systematická měření, aby prověřil, nebo eliminoval všemožné příčiny zmíněných úkazů.

Nakonec oba rovněž dospěli k závěru, že výchyly registračního přístroje může způsobovat výhradně neznámá energie, závislá na přítomnosti dotyčné praktikantky, čili že může jít jediné o psychokinezi.

Oba fyzikové zjistili další záhadné fenomény. Obrazy na stěnách se pohybovaly, v některých případech se otočily až o 360 stupňů, nebo dokonce padaly na zem. Tento zrakový vjem se podařilo zachytit na videozáznam. Po návratu slečny A. S. do kanceláře nabyly tyto fenomény na mohutnosti.

Začaly se objevovat somatické příznaky u některých zaměstnanců i u slečny A. S. , která, jak se potvrdilo, má značné schopnosti pro telepatii, zatímco psychokinetické pokusy, které s ní provedli v Institutu ve Freiburgu, nebyly úspěšné.

Ukázalo se, že tyto psychokinetické úkazy jsou do jisté míry motivovány i určitým osobním vztahem slečny A. S.

Tento případ ukázal i na to, že při psychokinezi musí působit specifická inteligence s technickou znalostí, kterou slečna A. S. nemohla disponovat. A přesto dokázala na tisícinu vteřiny přesně působit na relé telefonních zařízení tak, aby došlo k vyřazení ostatních volajících a v kanceláři se ozývalo číslo 0119.

Především mě upoutala informace o tom, že vlivem psychokineze došlo k posunu skříně, těžké 150 kilogramů, informace vědecky podchycená, o které jsem neměl důvod pochybovat. Zajímavý byl také poukaz na to, že přesun hmoty byl spojen s jakousi psychokinetickou, zřejmě podvědomou inteligencí.

Moje rozladění trvalo, ale deprese a pochybnosti, způsobené tím, co se mi přihodilo s co jsem svými vědeckými znalostmi nemohl osvětlit, ustoupily do pozadí, protože případ v Rosenheimu, ověřený s takovou důkladností, zatím nebyl v odborné literatuře zaznamenán.

Napadlo mě, co by se asi stalo, kdybych jev, který jsem prožil, popsal redakci některého ze známých časopisů v oboru hraniční psychologie a psychotroniky. Obávám se, že nikoliv onen jev, ale mé vlastní ego by se stalo předmětem nejrůznějších úvah a hypotéz, doprovázených krčením ramen a politováním.

Ale být na jejich místě, asi bych neuvažoval jinak.

Ponořen v myšlenkách jsem si nevšiml, že v horách definitivně přistálo jaro. Sníh už takřka zmizel, horské louky se zelenaly svěží trávou, stromy, které shodily sněhová závaží, úlevně rozpínaly paže větví. Špatně jsem usínal a dlouho do noci jsem se rozptyloval čtením časopisů a novin, namátkou vytahovaných z onoho balíku, kterým mě zásobil přítel z Francie.

Jednoho večera mi padla do oka reportáž s názvem Svět hazardu, kterou uveřejnil francouzský časopis.

... Devět...

„Muž skoro vykřikl toto číslo, když hodil na stůl károvou čtyřku a pikovou pětku. Mezi padesáti muži, tísňícími se kolem stolu baccaratu, to vyvolalo rozruch. Devítka brala 20 000 franků. Stalo se to ve dvě hodiny ráno v klubu mondénní pařížské čtvrti, v době velkého přílivu hostů. Oba hrací stoly chemin de fer byly v plném provozu. Většina publika však obklopila stůl baccaratu. Už pošesté tam vyhrál podivný člověk. A pokaždé vsadil maximum 20 000 franků.“

Autor reportáže o něm psal, že se v klubu objevil poprvé. Vzhledem i chováním se lišil od ostatních. Nebyl to ani bohatý člen, oděný s přejemnělou elegancí, ani žádný ze ztroskotanců na pokraji rozvratu, kteří přišli o všechno, včetně hodinek, kteří však na hru peníze ještě dokážou sehnat ...

Podle autora popis nebylo možno předpokládat, že by patřil do spolku drobných podvodníků nebo zlodějů. Nebyl to ani příslušník šosáckého maloměšťáctva.

Dočetl jsem se, že šlo o vysokého, štíhlého člověka, oblečeného v dokonale padnoucím, ale nenápadném obleku, s hubeným bezvýrazným obličejem a hluboko posazenými tmavými očima. Od chvíle, kdy vstoupil do herny, vyhrával. Nepřetržitě. Když ráno v pět hodin končil provoz, vypláceli onomu muži třicet miliónů franků.

Vybavily se mi pokusy prováděné J. B. Rhinem s kartami dr. Zenera, které nesly pět různých symbolů: čtverec, vlnovky, kruh, kříž a hvězdu. G. Soal používal k podobným pokusům karety s obrazy zvířat. V letech 1956 – 1957 provedl Soal se dvěma bratřenci 15 000 pokusů, při kterých jeden z příbuzných zastával funkci informátora a druhý příjemce, a dosáhl u každého balíčku, skládajícího se z dvaceti pěti karet, ve kterém se symboly pětikrát opakovaly, nad pravděpodobnostního efektu.

Dvakrát se pokusným subjektům podařilo určit správně všech dvacet pět karet, čtyřikrát určily dvacet čtyři karty a čtyřicetkrát se výsledek pohyboval mezi devatenácti a až dvaceti třemi správně označenými kartami.

Pro psychotroniku to znamenalo velký přínos, neboť pravděpodobnost správného určení dvaceti pěti karet byla mizivě malá ($1 : 5^{25} = 1 : 298.023.223.876.953.125$).

Podle teorie pravděpodobnosti by se mohl takový výsledek uhodnutí dvaceti pěti karet po sobě vyskytnout pouze jednou z onoho astronomického čísla, představujícího počet pokusů. Čas potřebný pro realizaci takového počtu pokusů by znamenal práci pro několik pokolení experimentátorů, kteří by po celý život nesměli dělat nic jiného.

Při čtení oné reportáže mě napadlo, zda snad i v onom případě nešlo o využití telepatických znalostí, které umožnily enormní výhry, neodpovídající počtu pravděpodobnosti. A snad i proto mě zajímala osoba podivného návštěvníka, který se v herně objevil poprvé, aby si odnesl třicet miliónů. Najednou jsem ho zatoužil vidět, poznat.

Začal jsem se systematicky probírat všemi časopisy z Francie a hledat další zprávy o onom pověstném večeru.

Bohužel jsem však nenašel kromě jedné zmínky, vztahující se k onomu případu, nic dalšího, co by mě mohlo zajímat, natož fotografii.

Trochu mě to udivovalo, protože bulvární časopisy a večerníky z velkých západních měst se vždycky snažily „být u toho“, když se odehrála jakákoliv událost, která by mohla působivě zahrát na zpohodlnělé čivy čtenářů.

Téměř vždycky doprovázela reportáž o vraždě, sebevraždě, štěstí nebo neštěstí bezostyšně pořízená fotografie.

Asi bych na celou událost zapomněl, kdyby se o několik týdnů později neobjevila v našich novinách informace o náhlé sérii rozbití banku ve velkých hernách Monte Carla a Las Vegas, vyvolávající paniku u ředitelů a majitelů heren.

Byl to podivný a nechutný svět, jehož zákulisí jsem částečně znal. Svět, v němž docházelo každou noc k osobním tragédiím „břídilů“ neustále doufajících v „revoluci“, která přinese štěstí. Neznají nic než zelený stůl, karty, kuličky rulety, známky a žetony; žijí v hráčském opojení, které je posedlo jako nejhorší návyková droga. Svě vášně se nemohou zbavit, ani když si dobrovolně vyžádají zápis na takzvanou „černou listinu“, která znamená zákaz vstupu do herny a již vlastní vedoucí těchto podniků.

S netrpělivostí jsem očekával další zásilku zahraničních novin a časopisů, které mi přicházely nepravidelně a s několikátýdenním zpožděním. Dokonce jsem porušil svůj zvyk, když jsem ve stanovený den přišel na místo, kde jsem měl převzít zásoby potravin, a nenašel zde tisk. Volal jsem dolů, abych zjistil, proč mi neposlali noviny. Omlouvali se a také se trochu divili. Za ta dlouhá léta se to stalo několikrát a nikdy mě ani nenapadlo, abych volal a dodávku urgoval. Konečně jsem se dočkal.

Vrhl jsem se na francouzské noviny. Obvykle jsem ve francouzštině četl pouze odborná pojednání. Ale nyní jsem horečně pátral po nadpisech vztahujících se k událostem, které mě zajímaly.

„Suicidé dans La Rue de Saint Germain...“

„Mystérie de disparition de M. Marechal...“

Listoval jsem v časopisech, vracel se k jednotlivým nápisům, sledoval obrázky hromadných nehod na dálnici, vykolejeného vlaku, zříceného letadla – nikde nic.

Prošel jsem časopisy znovu, od začátku. V jednom z nich jsem ucítil, že obracím současně dva listy. Byly slepené. Když se mi podařilo je rozdělit, můj první pohled padl na fotografii v záhlaví, pod níž byl umístěn tučný titulek:

„Sebevražda v herně klubu Arundel v Cannes ...“

Četl jsem příběh, který nebyl v těchto místech nijak neobvyklý. Jistá statkář, která přijel do Cannes na soukromý výlet bez vědomí manželky, se dal nachytat nadháněčem klubu a vydal se zkusit svoje štěstí ve hře. Prohrál za jedinou noc v ruletě všechno, co měl. Štěstí totiž stálo na straně někoho jiného. Zarazil jsem se a vzal si raději na pomoc slovník, abych mohl přesně přeložit všechny výrazy, které se v článku dále vyskytovaly.

Večer opět patřil neznámému elegantu, oblečenému v dokonalém, ale nikoliv výstředním obleku. Popis se prakticky shodoval s předchozí reportáží. Autor zdůraznil, že dotyčný ani mrknutím oka nedal znát jakoukoliv radost nad obrovskými výhrami, kterých toho večera dosáhl.

Šlo o sto miliónů franků, které získal v ruletě, když s fantastickou přesností dokázal rozhodnout, na kterém čísle nebo na které barvě se kulička zastaví.

Když krupier oznamoval poslední hru, psalo se dále v článku, vstal náhle nešťastný statkář od stolu, učinil několik kroků vzad, ukázal prstem na svého šťastnějšího spoluhráče a vykřikl:

„Vy jste mi ukradl štěstí ..!“ Vzápětí vytáhl revolver, přiložil si jej ke spánku a zmáčkl spoušť.

Byl na místě mrtev.

Tentokrát měla redakce časopisu větší štěstí. Některému z fotoreportérů se podařilo zmáčknout spoušť fotoaparátu v okamžiku, kdy se tělo hroutilo k zemi. Zadíval jsem se na fotografii. Nebyla technicky příliš dokonalá. V popředí, zády ke kameře, se rýsovala postava statkáře, v té vteřině už pouze mrtvé tělo padající na podlahu. V pozadí vylo vidět hrací stůl, kolem kterého ještě seděli nebo postávali hráči a krupier.

Vzal jsem si lupu. Předpokládal jsem, že podle obsahu článku by se měl na fotografii objevit i onen oblíbenec štěstěny, který získal za jedinou noc sto miliónů franků.

Našel jsem ho. Ano, vysoký štíhlý muž, převyšující o několik centimetrů ostatní, s černými brýlemi na očích, s ustupujícími pečlivě učesanými hladkými vlasy.

Zatímco na většině ostatních účastnících tragédie bylo znát vzrušení, úlek a hrůza z toho, čeho právě byli svědky, stál onen muž bez pohnutí, naprosto nevzrušeně. Výraz jeho očí za tmavými skly brýlí se silnou černou obroučkou se nedal určit.

Ale poznal jsem ho! Oním šťastlivcem byl můj bývalý nadřízený, profesor, ředitel výzkumného ústavu, ve kterém jsem před léty pracoval.

Znovu a znovu jsem se skláněl s lupou nad fotografií, znovu a znovu jsem zkoumal jeho rysy.

Napadaly mě splašené myšlenky.

Proč jsem projevoval takový zájem o zprávičku, která se před několika týdny objevila v tisku?

Proč jsem se tak zoufale pídil po dalších podrobnostech?

Proč jsem tak nevýslovně toužil po fotografii, na které bych onoho výherce spatřil?

Bylo to snad tušení?

Bylo to podvědomí? Nutilo mě snad ono k této činnosti? Propočítalo tisíce možných kombinací, ze kterých vzešla má doposud nevědomá hypotéza, že nešlo o náhodu, že za sérií fantastických výher se skrývá předem prokalkulovaná činnost individua? Bylo to podvědomí, které zkombinovalo a spojilo do souvislosti řadu výher právě s postavou profesorskou?

Bylo to vůbec možné?

Jak se mohl objevit on, vědec, který si tak potrpěl na svou bezúhonnou vědeckou reputaci, v hernách Paříže, na francouzské a italské Riviéře, a dokonce v Las Vegas? Pokud

moje paměť sahá nikdy se v těchto místech nekonal žádný sjezd nebo vědecké sympozium psychotroniců, respektive parapsychologů.

Ne, tato místa jsou určena pro jinou společnost; v nich se pořádaly filmové festivaly, na kterých se předváděly hvězdy dnes již barevného plátna, do nich se sjížděly mladší i starší z nejbohatších tohoto světa, aby se předháněli ve výstřednostech a snažili se zabít nudu. Nudu i strach ze života beze smyslu, jehož jediným cílem bylo více peněz, více lásky, anebo spíše více iluzí lásky ...

Rozum odpíral uvěřit.

A přesto když jsem se zamyslel nad vším, co se v poslední době přihodilo, když jsem si znovu zrekapituloval profesorovu nevraživost ke všem, kteří by mu snad mohli konkurovat, jeho samolibost, touhu po bohatství a moci, musel jsem připustit, že za určitých okolností by to mohla být pravda.

Ale co ho k tomu vedlo?

Bohatství samo o sobě je nesmysl.

Přepych je pouze vedlejší produkt bohatství. Peníze musí sloužit vyšším, náročnějším cílům.

Tyto věty jsem slýchal od něho.

Jaké jsou tedy jeho „vyšší a náročnější cíle“?

Co zamýšlí?

VI.

„Dobrý den Kát'o ...“

„Dobrý den, tak jsi přišel ...“

„Ale ty jsi přece věděla, že přijdu.“

„Ano, věděla.“

Seděl jsem tentokrát u psacího stolu. Zastupoval jsem profesora, který odjel na služební cestu do zahraničí. Vešla.

Řekla, proč přichází. Posílá jí ten a ten, nese doporučující dopis. Prý je tu volné místo. Obvyklé seznamovací věty, povinná konverzace, důvody proč, informace o práci, o vzdělání, o platovém zařazení ...

Ano, můžete vyplnit dotazník a přiložit životopis, tak na stránku a půl, to postačí. Úsměv. Na shledanou.

Když se za ní zavřely dveře, uvědomil jsem si, že mi celou tu dobu něco říkalo: pozor, nerozhoduješ o obsazení místa, rozhoduješ o něčem mnohem složitějším a důležitějším, o něčem, co poznamená celý tvůj život.

Zavřel jsem oči, ale obrázek temně zeleného svetru s ostrými křivkami pevných řader, černé sukně a dokonale formovaných lýtek se štíhlými kotníky ještě nezmizel ...

A potom zazvonil telefon a všechno smazal.

Ano, tak nějak to všechno začalo. Společná návštěva na přednášce, nezábavné, nudné, ale v Kátině blízkosti. Sál, kde si každý hleděl svého, nebo snad ani to ne. Venku pršelo. Mírně, letně, trošičku zamyšleně. Uvnitř bylo přítmí, atmosféra sblížení.

Pár narychlo vymyšlených hříček, pár přesmyček z písmen jejího jména, zapůjčená tužka, dotyk prstů, elektrizující, vzrušující, chlebičky v bistru, společná cesta ulicemi, sílící déšť a svezení autem. Sebe ironizující narážky na mé zlovyky a nedostatky, které jsem prohodil s očekáváním, jaká bude reakce.

I ona se svěřila. Zklamání. Ale tím jen vzrostla má naděje, pochopil jsem, že je sama ...

Přišel odjezd na služební cestu do zahraničí. Těšil jsem se na ni. Ještě na nádraží jsem zvedl telefon. Neobvykle teplý pozdrav a přání, dokonce ujištění, že se těší na návrat. Přinesl jsem malý, nevťravý dáreček, přijala jej s rozpaky, s váháním. Zdála se mi veselejší. Měl jsem strach, zda nejdu příliš pozdě. Přemýšlel jsem dlouho, jak do toho. Toužil jsem po ní a současně se bál odmítnutí jako osmnáctiletý chlapec.

Trvalo mi několik dnů, než jsem se odhodlal. Čekal jsem jen na příhodnou chvíli. Zdálo se mi, že se přede mnou schovává, namlouval jsem si, že i ona tuší k čemu se tak dlouho a hloupě rozhoduji.

Potkal jsem ji na chodbě. Když jsem vykoktal své pozvání a uslyšel, že souhlasí, nevěřícně jsem se ptal znovu.

„Bylo to, jak jsi říkávala, trapas. Vid' Kát'o, pro tebe i pro mě.“

„Nechtěla jsem, abys zašel tak daleko. Kolikrát jsme to již opovírali a jsme zase tam, kde jsme nechtěli být.“

„Zase mlčíš, Kát'o! Už se nikdy nedozvím co se tenkrát s tebou dělo! Co variant už jsem vymyslel – ne, tuhle rovnici nevyřeším, do ní nemám co dosadit.“

„Máš asi pravdu.“

„Na to odpoledne a večer nikdy nezapomenu. Byl takový krásný den. Vzduch voněl ...“

„Ale jdi, uprostřed začouzeného města, plného automobilů?“
 „Ty mi nechceš rozumět.“

Stále častěji jsem ohrnoval rukáv saka, abych se podíval na hodinky. Přišel jsem mnohem dříve, než jsme si ujednali. Konečně se ručičky potkaly. Nešla. Znervózněl jsem. Co když si ze mě vystřelila? Nebo nevěděla jak odmítnout?

Stála přede mnou. Úsměv ve tváři, jistota, klid, jako by mě potkala náhodou.

Vzpamatoval jsem se, začal jsem rádoby vtipnou konverzaci. Myšlenky mi přeskakovaly, udržel jsem hovor, ale viděl jsem se už o pár ulic, o čtyři poschodí výše, za dveřmi své garsoniéry. Najednou jsem byl plný optimismu.

Vešli jsme. Vybaloval jsem neohrabaně uzeniny z papírových balíčků, prostíral, kladl na stůlek pečivo a sháněl příbory a sklenky. Bylo mi horko, opravdové horko, dovolil jsem si svléknout sako. Zrozpačitěla. Ani jsem si neuvědomil, že by si to mohla vykládat jinak. Kouřil jsem a skládal v duchu věty. Byl jsem sám sobě směšný.

Ještě chvíli mě nechala trápit a potit se.

A potom mi taktně vysvětlila, že bohužel došlo k nedorozumění. Nepopírá, i ona dala najevo určité náznaky sympatií, ale musí mě, bohužel zklamat.

Šunka a salám na talíři vypadaly trapně. Zdálo se mi, jako by se scvrkávaly. Bezmyšlenkovitě jsem vstrčil kolečko salámu prsty do úst, abych nemusel mluvit. Ticho. A potom jsem dostal spásný nápad. Uvařím kávu. Zády k ní jsem se vzpamatoval. Snažil jsem se ovládat výraz svého obličeje, abych zamaskoval zklamání, rozpaky, poníženou mužskou ješitnost.

Přinesl jsem kávu, začal jsem znovu hovořit. Najednou mě všechno přešlo. Konstatoval jsem docela upřímně, že všechno chápu a prosím, aby se nezlobila. Oblékl jsem si sako a podával jsem jí ruku, jaksi na usmířenou. Viděl jsem před sebou plné, růžové rty, oči, které mi připadaly v té chvíli až příliš veliké, a náhle jsem ji měl v náručí. Přisála se ke mně, pocítil jsem horko, jako kdyby mi lékař nešetrně píchl kalciovku, propadal jsem se, objal jsem ji těsně, drtil její rty, dlouho, dlouho, dlouho.

Miloval jsem ji a byl jsem přesvědčen, že ona miluje mě. Byly to šťastné měsíce mého života. Vídali jsme se denně. Plánovali jsme, začal jsem se zajímat o výměnu bytu. Jediné, co mě znepokojovalo, byla občasná Kátina uzavřenost.

Náhle se ponořila do sebe, svět pro ni zmizel a s ním i já. V takových dnech se mi omluvila, požádala mě, abych prominul. A potom mě druhý nebo třetí den vyhledala v laboratoři, položila mi ruku na rameno a usmála se, jako by se nic nestalo.

V ústavu zachovávala stále určitou rezervovanost. Nechtěla, aby všem bylo zřejmé, že nejsme pouze kolegové. Trápilo mě to, vyčítal jsem jí, že se za mě stydí.

Usmívala se a vysvětlovala, že to nikdy nedělá dobrotu, když se spolu stýkají lidé, kteří pracují blízko sebe, na jednom pracovišti. Že to přináší jenom nedorozumění, jízlivosti, pomluvy a klepy, že by nerada z ústavu odešla.

A já jsem se vždycky rád dal přesvědčit.

Potom došlo ke konfliktu s profesorem, k otevřenému střetnutí, které poznamenalo i náš vzájemný vztah. Přišla výpověď, odešel jsem, zatrpkl, nenáviděl jsem celý svět. Za Kátou jsem nešel.

Možná že kdybych se byl za ní vydal hned po tom, kdy jsem s výpovědí v kapse opustil ústav, kdy sama zjistila, anebo alespoň předpokládám, že musela zjistit, čím byla výpověď opravdu motivována, všechno by dopadlo jinak.

Ale ve zdůvodnění bylo uvedeno i její jméno!

Byl to pro mě šok.

Ale přesto jsme se ještě jednou viděli. A to byl definitivní konec a možná, že i hlavní důvod mého rozhodnutí odpovědět na inzerát, který mi přišel do cesty právě po našem posledním setkání.

Bylo to pár měsíců po mém odchodu z ústavu. Jeden z posledních zářijových dnů. Odpolední slunce nepálilo, jen mírně hrálo, vzduch byl čirý, na namodralém nebi se pomalu začínaly ukazovat červánky. Vyšel jsem si za město. Přes vrcholky několika osamělých smrků jsem se díval na klidně oddechující krajinu, až daleko k obzoru, kam začínal dosedat řídký, mlžnatý opar. Několik továrních komínů, vrostlých do kraje jako prsty obrovské dlaně, psalo do vzduch zčernalým kouřem a dokreslovalo náladu začínajícího podzimu.

Chodíval jsem sem s Kát'ou občas na procházku, sedávali jsme v řídké předměstské trávě a tkali plány pro budoucnost.

Jako by náhle stála vedle mě.

Nemohl jsem potlačit touhu setkat se s ní. Chtěl jsem ji vidět, toužil jsem po tom, abych uslyšel, že to, co se stalo, vzniklo nedorozuměním. Že se její jméno v souvislosti s mou výpovědí objevilo na papíře bez jejího vědomí, že když se o všem dozvěděla, okamžitě protestovala. Chtěl jsem slyšet, že všechno je tak, jak bývalo, že budeme zase spolu ...

Rozběhl jsem se z kopce dolů.

Potkal jsem dvojici postarších manželů na procházce. Zastyděl jsem se a zvolnil krok. Dívali se na mě nechápavě. Tramvaj jako naschvál nejela a nejela. Nemohl jsem se jí dočkat.

Ohlížel jsem se po taxíku. Ale kde by se tady, za hranicemi města, objevil taxík. Konečně tramvaj! V duchu jsem zuřil, zdálo se mi, jako by řidič jenom mě natruc jel zbytečně pomalu, jako by průvodčí z téhož důvodu příliš zvolna, lenivě přehazoval výhybky.

Dojel jsem k domu, ve kterém jsem bydlel. Výtah pochopitelně nefungoval. Vyběhl jsem do čtvrtého patra, srdce mi bušilo únavou i rozčilením, chvíli mi trvalo, než jsem našel klíč a odemkl. Ve chvatu jsem se oholil, vykoupal. Rozházel jsem prádelník, než jsem našel košili, která se mi zamlouvala.

A potom jsem znovu utíkal k tramvaji, vyhlížel květinářství, abych na nejbližší stanici vystoupil, zašel dovnitř a koupil kytici růží.

Nemohl jsem se dočkat, ale současně s tím, jak se tramvaj přibližovala ke Kátině bytu, mě pochyby srážely do kolen. Optimismus se vytrácel.

Málem jsem přejel stanicí.

Ke Kátině garsonce se mi šlo špatně. Stál jsem před jejími dveřmi. Nejprve jsem chtěl zazvonit, ale potom jsem se rozhodl otevřít klíčem, který mi kdysi svěřila a který jsem posud neodevzdal. Přinejhorším to může být dobrá záminka k návštěvě.

Odemkl jsem. V bytě bylo ticho. Ozval se nezřetelný pohyb, otevřely se dveře pokoje a v nich stála ona.

Byla krásná. Krásnější, než mi kdy připadala. Krásnější, protože nedosažitelná.

Stála ve dveřích a pozorovala mě.

Ani jediné slůvko přivítání, ani náznak toho, že by mi chtěla vyjít vstříc. Všechno, čím přetékala má mysl, když jsem se rozhodl k ní zajít, se náhle propadlo kamsi do neznáma.

Zmohl jsem se na jediné. Natáhl jsem ruku s klíčem a vypravil jsem ze sebe: „Chci vrátit klíč ...“

Její oči sjely mimoděk na kytičku růží, ale okamžitě se odvrátily. Promluvila.

„To je dobře! Děkuji.“

Vzala si klíč. Naše ruce se setkaly. Na okamžik. Cítil jsem, jak je pokožka její ruky neosobní, chladná, odmítavá.

„Kát'o!“ Skoro jsem vykřikl. „Kát'o, přece se nemůžeme takhle rozejít. Vždyť já tě mám strašně rád. Copak ty už ke mně nic necítíš?“

„To je mi líto. Já už – tě nemám ráda. A asi jsem tě nikdy ráda neměla. Byl to všechno jen veliký omyl.“

„Já ti nevěřím, Kát'o! Co se stalo? Proč mi nechceš říct pravdu?“

Pokrčila rameny.

„Myslím, že bys měl jít. Mám málo času.“

Náhle se semnou všechno zatočilo. Popadl mě vztek.

Ale ještě jsem se ovládal.

„Přinesl jsem ti kytičku.“

Neodpověděla. Jenom zamítavě zavrtěla hlavou.

„Nemohu takhle odejít. Nemůžu bez tebe žít, Kát'o. Dovol, abych si s tebou pohovořil, musí jít o nedorozumění! Přece jsme se měli rádi. Co jsem udělal, Kát'o? Přece nevěříš tomu, co ti snad navykládal profesor!“

„Nemá to smysl. Odejdi, prosím. Nerada bych tě ...“

Zmlkla. Ale to mi dodalo. Ona mě chtěla vyhodit!

„Ne, neodejdu.“

Několika prudkými kroky jsem přešel malou předsíňku a vstoupil do pokoje. Ještě než jsem otevřel dveře, zaslechl jsem za zády její slabé, skoro vyvzlyknuté:

„Ne, nedělej to!“

Ale já už byl uvnitř. Zůstal jsem stát mezi dveřmi. Z křesla, ve kterém jsem tak často sedával a upíjel kávu z jejího modrého hrnečku, se na mě dívaly ironické, posměšné a vítězné oči pana profesora.

Nebyl jsem schopen slova. Jen jsem stál a civěl na něho.

Povytláhl si puky na kalhotách, přiložil si ruku k ústům a jemně zívł.

„Nemohu říci, že jsem rád, když vás opět vidím. Udělal byste dobře, kdybyste vyhověl přání paní doktorky a odešel. Jinak by se dalo uvažovat o svévolném vniknutí do cizího bytu, pane, a snad i ohrožování jiné osoby.“

Ještě chvíli jsem stál a díval se na něho.

Srdce mi bušilo. Zalykal jsem se vlastní nemohoucností. To jsem opravdu nečekal.

A náhle mi připadalo všechno jasné. V té chvíli jsem se domýšlel víc, než možná bylo pravda.

Neřekl jsem ani slovo. Nemohl jsem. Uvědomoval jsem si pouze, že tohle je definitivní konec.

Zlost nepolevovala. Zoufale jsem hledal gesto, které by mi dovolilo odejít. Našel jsem ho. Netvrdím, že to bylo správné. Ale já jsem v té chvíli snad nebyl schopen rozlišovat ani světlo a tmu. Jako ve snu jsem přistoupil k profesorovi a zahlédl v jeho dosud vyzývavých, sebejistých očích záblesk strachu.

Zdvihl jsem ruku s kyticí růží a švihl jsem mu jí do tváře.

Vyskočil z křesla, ale to už jsem se hnál zpět pokojem, dveřmi, ve kterých stála Kát'a – naposled jsem jí pohlédl do očí – předsíní ven na chodbu a po schodech dolů.

Nevím, jak jsem se dostal domů. Na nejbližší dny se nepamatuji.

Ani se nesnažím vzpomínat. První, na co jsem se po létech upamatoval, byl ten inzerát v bistro ...

Den končil. Den, na který shodou okolností každoročně připadalo výročí našeho prvního setkání i den její smrti. Vždycky, když uplynul, umiňoval jsem si, že příští rok bude jiný, že se na ten den pokusím zapomenout, ale potom, když se blížil, zmocňovalo se mě totéž rozechvění a vzpomínky. Dobré, i zlé.

Každý rok jsem vycházel k večeru z chaty, prošel se lesem na prosluněnou a někdy i deštěm zalitou paseku, posadil se na své oblíbené místo a vzpomínal.

Zvedl jsem se. Slunce už dávno zašlo, na horách se stlala noc.

Kát'a byla už jedenáct let mrtvá.

O její smrti jsem se dozvěděl toho dne, kdy jsem odjížděl z Prahy do hor. Stál jsem na nádraží, když do mě vrazil její šéf, vedoucí biochemické laboratoře František.

Vyprávěl mi o tom ve spěchu, několika větami.

Plyn, náhoda. Nešťastná náhoda.

Stalo se to pár dnů po tom, kdy jsem se v jejím bytě setkal s profesorem.

Několikrát opakoval: náhoda, nešťastná náhoda, a ...

Ale mě se zdálo, že by z jeho úst zněla věrohodněji jiná slova.

Rozešli jsme se. Oba jsme spěchali. Já jsem odjížděl za svým novým zaměstnáním, do hor, které jsem tenkrát ještě neznal, a on?

Nevím, kam odjížděl on. Naše cesty se rozcházely.

Vrátil jsem se do chaty. Náhle se ochladilo. Uvnitř mi všechno připadalo pusté a nevlídné.

Seděl jsem u krbu, díval se do zbytků ohořelých polen a cítil, jak se mě zmocňuje vztek.

„Pan profesor“ se znovu plete do mého života!

VII.

Měl jsem rád říjen. Vzduch voněl, z hor bylo vidět daleko do údolí, v prosluněné krajině se občas zaleskly věžičky kostelíků, v té dálce miniaturní jako dětské hračky. I příroda zklidněla. Ještě na ni nedolehla nostalgie loučení, vyžrála pouze a zmoudřela.

Dýchala tiše, klidně a stejnoměrně a laskala se sama se sebou, s každíčkou částíčkou svého nedozírného těla.

I na mě působil ten klid. Příroda hladila jizvy a tišila paměť, bývalo mi v říjnu dobře.

Ale letos tomu bylo jinak!

Pronásledovaly mě pochyby.

Uvědomil jsem si, že zde v horách už lepší vysvětlení nenajdu. Profesor útočil. Bezpochyby to byl on. Měl bych se bránit. A pokud se mýlím, nebude na škodu, přesvědčím-li se.

Mezi myšlenkami, propletenými jako velikonoční pomlázka, probleskovaly pestré mašle vzpomínek na Prahu; viděl jsem ji občas na obzoru jako fatu morgánu, zalitou podzimním sluncem a pokrytou oparem podvečerní mlhy.

Zavolal jsem dolů, že si z osobních důvodů musím vzít pár dnů dovolené. Nejprve se dost nedůtklivě divili, potom začali rozpačitě vysvětlovat, že jim to přece nemohu udělat, slibovali, prosili ...

Argumentoval jsem tím, že jsem dovolenou neměl jedenáct let, že jsem celou tu dobu poctivě sloužil.

Slíbili, že to nějak zařídí.

Naštěstí nezařídili nic. Počítal jsem s tím. Nebyl bych právě dvakrát nadšen, kdyby se do mé chaty nastěhoval někdo jiný. Nikoho nesehnali. A tak nakonec, ač neradi, souhlasili s tím, abych odjel. Musel jsem slíbit, že se vrátím, jak jen to půjde.

Když jsem v syrovém a mlhavém časném ránu zamykal chatu a vydával se na cestu, přepadaly mě podivné pocity. Nejraději bych se zase vrátil.

Vlak se blížil k okraji Prahy. Pozoroval jsem nové čtvrti moderních věžových domů, které se roztáhly daleko za okraje města. Na balkónech se v slunci a mírném větru sušilo prádlo. Železniční závory, automobily, lidé, psi, parky, staré i nové domy, obchody, tramvaje, sirény, to všechno vytvářelo tvář města, které jsem tak dlouho neviděl.

Byl jsem opět na nádraží, ze kterého jsem před lety odjížděl. Vlak zastavil, vystoupil jsem a potom mě uchopil proud lidí a vlekl k východu.

Ubytoval jsem se v malém hotýlku.

Navečeřel jsem se a vyšel se podívat do ulic. Město ještě zdaleka nešlo spát. Z tramvaje jsem viděl zbytky idyly, kterou jsem míval tak rád. Z hospůdek na nárožích vycházely mladší i starší a nesli s sebou skleněné džbány, naplněné pivem s vysokou bílou pěnou.

Prochodil jsem večer, zastavil se na pivo a potom, než jsem nastoupil do tramvaje, koupil jsem si vonící opékaný kabanos. Chutnal mi. Jedl jsem a vzpomínal, jak mě otec jako dítě poprvé vzal do Prahy a koupil mi - snad právě u takového stánku - párek.

Vstával jsem brzo. Když jsem dojel do budovy televize a ptal se po osobním oddělení, vysvětlila mi paní ve vrátnici, že musím jet na Vinohrady, do Rumunské ulice a po delším vyptávání jsem našel starý dům, na kterém se skvěla zbrusu nová tabulka: Československá televize - osobní oddělení. Vyšel jsem nahoru. V místnosti seděla postarší žena, asi sekretářka.

„Copak by jste si přál, soudruhu," řekla.

V té chvíli jsem si uvědomil, že asi nebudu schopen své přání přesně formulovat. Vždyť jsem ani nevěděl, jak se televizní hlasatelka, jejíž adresu jsem chtěl získat, vlastně jmenuje.

„Potřebuji zjistit adresu jedné vaší hlasatelky, bohužel neznám její jméno.“

„To nevadí, soudruhu,“ řekla žena přívětivě. „My bychom vám její adresu stejně nedali.“

Nadechla se, aby pokračovala, ale v té chvíli se ozval za mými zády hluboký mužský hlas.

„Moment Anežko, oč jde?“

Otočil jsem se. Přistoupil ke mě vysoký, rozložitý muž s ostrými vráskami ve tváři a prošedivělými, lehce zvlněnými vlasy.

„Pojďte dál,“ ukázal na dveře protější kanceláře, otevřel mi a pobídl mě dovnitř.

„Prosím, posaďte se. Kohopak hledáte?“

„Promiňte, že vás zdržuji. Rád bych hovořil s jednou z vašich hlasatelek. Neznám její jméno.“

„Tak to bude problém,“ usmíval se a zapaloval si cigaretu.

„Víte, já jsem ji už delší dobu na obrazovce neviděl, naposledy na Silvestra. Nevím, jestli je u vás ještě zaměstnána.“

„Moment, kamaráde!“

Vzal telefon.

„Nazdar, Jarmilko, prosím tě, nemohla bys mrknout, která hlasatelka měla službu vloni na Silvestra?“

Chvilí čekal.

„Aha, tak děkuju.“ Vstal od stolku a přišel se opět posadit ke mně, k malému konferenčnímu stolku.

„Silvestrovský program hlásila Kateřina. Kateřina Jílková. Co se vám stalo, je vám špatně?“

Podářilo se mi usmát se. Když vyslovil její jméno, opravdu se mi na okamžik udělalo nevolno.

„Ne, nic to není, nesnídal jsem a nejsem zvyklý kouřit na lačný žaludek.“

„A tak. No to vám schvaluju. Já taky čekám s první cigaretou až v kanceláři. Odpusťte, ale mohl by jste mi povědět, nač potřebujete její adresu?“

Vyvedl mě tou otázkou z konceptu. Co jsem měl říci?

Začal jsem nesouvisle vysvětlovat, že mám pocit, jestli nejde o příbuznou, kterou jsem léta neviděl ...

„A zapomněl jste dokonce, jak se jmenuje, vidíte, kamaráde. Nezlobte se, ale já vám její adresu dát nemohu. Takových žádostí nám sem chodí spousta. Když nám napíšete, dopis předáme. Ale musíme dodržovat předpisy. Pokud se sama rozhodne, že vám odepíše, prosím! Ale takhle by to doopravdy nešlo.“

Nechtěl jsem mu dal za pravdu. Vyprovodil mě. Sestupoval jsem po schodech, když se znovu objevil ve dveřích.

„Abych nezapomněl. Kateřina u nás dosud pracuje. Ale na obrazovce ji neuvidíte. Dokončuje dálkově studium na vysoké škole a má dlouhodobé studijní volno!“

Zdvihl ruku na pozdrav a zmizel ve dveřích.

Alespoň něco. Sešel jsem na ulici a jel nazpět dolů do města.

Nyní jsem věděl, jak se jmenuje. Ale jak zjistit adresu? Počkat, co když má telefon? Třeba najdu její jméno v telefonním seznamu.

Vystoupil jsem z tramvaje a hledal kavárnu.

V telefonním boxu to páchlo stařinou látky, kterou byly tapetovány stěny, mísila se tu vůně tabáku s koktejlem ženských parfémů.

Seznam byl kupodivu v pořádku. Písmeno J - Jandák, Jarolímová, Jeřábek, Jílek, Jilemnický, Jílková Květuše - nepřehlédl jsem se? Ano Jílková Kateřina!

Vytočil jsem její telefonní číslo.

„Prosím, Kateřina Jílková!“

Vůbec nic mě nenapadlo. Mlčel jsem. Zavěsila. Bylo to tak lepší. V telefonu bych jí asi těžko vysvětloval účel své návštěvy.

Nejspíše by mi přirazila dveře před nosem. Nebo neotevřela vůbec.

Pečlivě jsem si opsal adresu.

Když jsem přijížděl do čtvrti, kde bydlela, uvědomoval jsem si nejasně, že jsem zde již jednou musel být. Nepoznával jsem sice nic konkrétního, ale celková atmosféra, kulisa budov, stromy, náměstí, všechno mi něco připomínalo.

Prohlížel jsem jména na poštovních schránkách dole v přízemí.

Páté poschodí. Ačkoliv jsem jel výtahem, bušilo mi srdce, jako kdybych vyběhl pět pater pěšky a poklusem. Zastavil jsem se a zhluboka dýchal.

Zazvonil jsem.

Dveře se pootevřely. Předě mnou stála má podivná návštěvnice.

„Dobrý den.“

„Dobrý den, co si přejete?“ Ano byl to ten melodický, hluboký hlas, který jsem už slyšel a který ono ráno, kdy jsem ji přistihl u trezoru, náhle zdrsněl a zvlugárněl.

„Vy mě nepoznáváte?“

Podívala se na mě pozorně, se směsí nedůvěry a nejistoty ve tváři. Potom rozhodně odpověděla.

„Ne nepoznávám vás. Kdo jste?“

„Přicházím z osobního oddělení Československé televize.“ Vlastně jsem nelhal. Trochu se nadýchla, v očích zůstala spíše nejistota než nedůvěra.

„Ach tak, vy jdete na kontrolu mého studijního plánu?“ Trochu ironicky se usmála.

„Prosím, pojďte dál!“

Náhoda? Nezáleželo na tom. Podařilo se mi, co jsem chtěl. Vstoupil jsem. Vedla mě dále. Na stolku ležela skripta. Uklidila šálek po kávě. Sedl jsem si. Přisedla ke mně s určitými rozpaky.

„Vidíte, že studuju. Můžete se přesvědčit. Příští týden skládám další zkoušku a tím budu mít poslední semestr za sebou. Začnu pracovat na diplomce.“ Podala mi vysokoškolský index. Svíral jsem jej bezmyšlenkovitě v ruce.

„Vy se tedy opravdu na mě nepamatujete?“

Znovu se na mě zahleděla a v očích se jí objevila úzkost.

„Nemáte se čeho bát. Proč ten strach? Vždyť vy už jste prokázala jinou odvahu! Nemám pravdu?“

„Odvahu?“ zajíkla se nevěřícně. „Já? Kdo jste, co vůbec chcete? Jak se jmenujete? Jste vůbec z televize? Nebo snad od policie?“

„Copak vám najednou tolik záleží na tom jak se jmenuji? Při své návštěvě, pokud si vzpomínám, jste se o to vůbec nezajímala. A co chci? Řekněme, že jsem přišel oplatit návštěvu. To se přece dělá, ne?“

Hleděla na mě strnule. Čekal jsem, že její oči dostanou tvrdý výraz, jako onoho rána, kdy jsem ji přistihl, jak prohledává můj trezor. Ale nic takového jsem nepostřehl. Dívala se na mě spíše poplašeně než zlostně, jako by nevěřila, nebo spíš nerozuměla ničemu z toho, o čem jsem trochu ironicky hovořil.

„Já – já že jsem byla u vás na návštěvě? Nikdy jsem nebyla na policii!“

„Nejsem přece od policie. Nevymýšlejte si. Nemá to smysl. Vy mě znáte! Až moc dobře. Předpokládám, že se vám u mě nespalo špatně!“

Řekl jsem to tvrdě.

„No dovolte, já že jsem u vás – to je ale opravdu drzost!“

Mlčeli jsme.

„Vy nejste od policie?“

„Nejsem. A vy to víte. Ostatně, co máte společného s policií?“

Že by opravdu nějaké to vloupání? Snad ne jako u mě?“

Viditelně znervózněla, ale současně se mi zdálo, jako kdyby se jí ulevilo, když jsem tak rozhodně potvrdil, že nejsem policista.

„Jak můžete něco takového říct! Nikdy jsem vás neviděla!“

Díval jsem se jí do očí. Byla to přece ona! Není možné, aby to byl někdo jiný. Je vyloučeno, aby celou tu záležitost provedla v jakési hluboké hypnóze. To by jim nemohlo vyjít.

Na ní záleželo především.

Ale ty oči! Così nesouhlasilo. Vzdáleně. Její oči byly hluboce modré. Najednou se mi zdálo, že v barvě očí byl rozdíl. Neměly také onu tvrdost a rozhodnost ženy, která mě chtěla zabít. A na jejích rukou jsem neviděl ani jizvičku!

Všiml jsem si, že na skriptech přede mnou na stolku, bylo razítko filmové fakulty. Nadějná herečka!

Hrála se mnou ošklivou hru. Tenkrát i dnes. Přestože mou návštěvu nečekala, nevyvedlo ji to z rovnováhy. Jistě to pro ni muselo být velmi nepříjemné.

„Musí to být nějaké nedorozumění. Já jsem vás v životě neviděla. Věřte mi. To snad - “
zarazila se, ještě než jí další slova vyklouzla ze rtů.

„Co snad?“

„Nic, promiňte. Chci studovat. Musím vás požádat, abyste odešel. Určitě jste se zmýlil!“

Pokrčil jsem rameny.

„Škoda, nedá se nic dělat.“ Byla opravdu hezká a svým způsobem milá.

Vyprovázela mě. Když jsem otvíral dveře, rozpačitě se usmála a tiše řekla.

„Třeba se ještě uvidíme – někdy, snad v televizi.“ Jako by se omlouvala.

Naposledy jsem jí pohlédl do očí.

„Třeba? Určitě se uvidíme! Počítejte s tím!“

Když jsem procházel kolem schodištního okna o dvě poschodí níže, padl můj pohled na vysoký, košatý kaštan, stojící před domem. Jeho listy hýřily žlutou a červenou barvou. Zastavil jsem se.

Ten kaštan!

Vynořoval se mi v paměti. Musel jsem jej už jednou vidět.

Vybavila se mi událost před mnoha lety. To jsem byl ještě s profesorem zadobře. Zahrnoval mě laskavostí. Byl nemocen, ležel a já za ním jel do bytu. Ovšem. Proto se mi zdála tato čtvrt' města tak známá. Tady přece bydlel. Tehdy jsem viděl ten kaštan. Muselo to být na podzim.

Jsem snad ve stejném domě jako před lety? Jsem v domě, kde bydlí profesor?

Stál jsem v ohbí schodiště, díval se shora na korunu kaštanu a úporně přemýšlel.

Vyšel jsem po schodech nazpět až k půdě. A potom jsem sestupoval poschodí za poschodím, zastavoval se u každých dveří a četl pozorně vizitky. Minul jsem dveře bytu Kateřiny Jílkové.

Tak přece jen hrála.

Sešel jsem tak až do třetího poschodí. Profesorovo jméno jsem nenašel. Když jsem se zastavil u dveří, na jejichž vizitce bylo napráno rukou jméno Vojtěch Zach, upoutal mou pozornost ozdobný rámeček, ve kterém byla ona provizorní vizitka zastrčena.

Nedbale napsané jméno mi nic neříkalo. Ale rámeček! Cožpak to není týž, který jsem obdivoval, když jsem kdysi stál plný elánu a služební horlivosti přede dveřmi profesorova bytu?

Obhlížel jsem pozorně dveře. Dole, asi ve výši třiceti centimetrů, byly zřejmé stopy škrábanců. Vzpomněl jsem si na profesorova jezevčíka, kterým se tak rád chlubil.

„Je to výborný pes. Chytrý. Dobrý kamarád. A má na rozdíl od lidí, jednu výbornou vlastnost. Neumí mluvit. A tak nemůže ani zradit. I kdyby chtěl!“

Ano. Stál jsem přede dveřmi profesorova bytu.

Profesor zde už zřejmě nebydlí. Vztáhl jsem ruku ke zvonku.

Chvilí se nic nedělo. Konečně jsem zaslechl šouravé kroky v pantoflích. Někdo odemykal. V otevřených dveřích stál asi padesátiletý člověk, zavalitý, kalhoty pod břichem, v ústech zapálený doutník.

„Co je?“

„Promiňte, chtěl jsem se zeptat, jestli tady nebydlí pan profesor ...“

Nenechal mě domluvit. Nevraživě zavrčel.

„Žádný profesor – žádný profesor, ani doktor, ani inženýr. Tady bydlím já.“

„A nevíte, kdo tu bydlel před vámi? Nebyl to ...“

„Nebyl. To je můj byt a mám na něj dekret. Jestli chcete vědět!“

Díval jsem se na něho. Znejistěl.

„Říkám vám, že jsem ten byt dostal regulérně. Nebyly v tom žádné machle. Snad si nemyslíte, že byste se sem mohl nastěhovat? Kdo vás poslal, co?“

Neodpovídal jsem.

Náhle změnil tón, v zarostlé tváři se mu objevil předstíraný úsměv.

„Že vy jste z ...? Ježíš, vodpusťte, já jsem pitomej. To jste měl říct hned. Prachy mám připravený. Tak pojďte dál. Uvařím kafčo.“

Táhl mě dovnitř a přitom neustále mluvil.

„Musíte vodpusťt, soudruhu, my ještě nejsme zabydlený, máme tady bor... tento, nepořádek tady máme, to víte, jsem furt ve službě.“

Vstoupil jsem, abych se lépe orientoval. Ano, byla to táž předsíň! V rohu dokonce stál rozložený oleandr, jako tenkrát. Profesor ho tu zřejmě nechal.

A pán, který se mnou mluvil, nemá čisté svědomí. Získal byt bůhví jakou cestou. A co říkal o penězích? Že je má připravené. Asi úplatek.

Využil jsem jeho odchodu do kuchyně, z níž se ozýval cinkot narychlo oplachovaného nádobí. Stavěl vodu na kávu. Tiše jsem přešel předsíň, opatrně otevřel dveře a zmizel. Víc bych se už stejně nedozvěděl. Snad by mě byl ty peníze i vyplatil. Napadlo mě, jak by se asi tvářil pravý příjemce, až by si přišel vybrat svůj „zasloužený žold“. Musela by to být hezká scéna.

Jaký závěr vyvodit z těchto poznatků?

Takovéto náhody neexistují.

A když už, rozhodně se nevyskytují tak často, aby do sebe zapadaly jako kolečka hodinového strojeku.

Ne, Kateřino Jílková, máte talent, veliký talent, ale mě jste svým výkonem nepřesvědčila.

My už jsme se přece jen viděli. A nejen viděli ...

Ale budiž. Jestliže jste mě obsadili do jedné z rolí svého dramatu nebo komedie, já tu roli přijímám.

Budu hrát s vámi. Nebo spíše – proti vám.

Trumfy jsou známé.

Ale třeba i já najdu v rukávu jedno ukryté eso navíc.

VIII.

Večer jsem si šel na chvíli sednout do malostranské vinárničky, kam jsme chodívali ještě jako studenti. Všechno se změnilo. Pryč byl vykládaná dřevěný strop, lavice a závěsné lampy. A přece jsem našel ve vinárničce připomínku ze starých časů. Když přišel, poznal jsem ho. Vrchní! Zestarl, ale posud si zachoval starosvětskou zdvořilost, touhu zalíbit se hostu.

Chtěl jsem dvě deci červeného. Ožil, decentně se mě vyptával, jaké víno mám nejraději, zda dávám přednost lehčímu nebo těžšímu, nakyslému nebo trpkému, a když jsem trochu udiven neodpovídal, pravil, že by mohl doporučit Frankovku. Tak jsem se do toho vybírání vžil, že jsem ji odmítl. Uklonil se a trochu posmutněle dodal, že by tam tedy ještě byl Cabernet.

Upíjel jsem víno a přemýšlel.

Vedle u stolku seděla menší společnost, zřejmě něco oslavovali.

Jeden z mužů zavolal na vrchního.

„Františku, prosím vás, přineste nám ještě lahvinku!“

František! Projela mi hlavou vzpomínka na bývalého kolegu, biochemika, kterého jsem viděl naposledy právě v den, kdy jsem odjížděl z města.

Co kdybych ho zavolal? Ten by se asi divil. Bylo mi trochu smutno, víno mě naladilo sentimentálně, a kromě toho jsem toužil dovědět se něco o profesorovi.

Nedalo mi to, zašel jsem k telefonu, našel Františkovo číslo a vytočil je.

„Prosím,“ ozval se jeho mírně unavený hlas ve sluchátku.

Představil jsem se. Chvilí bylo ticho.

„Moment, Lízo, prosím tě, zavři dveře, odved' děti, budu mluvit s duchem! Kdo že je u telefonu?“ Ptal se, ale v jeho hlase to zajiskřilo.

Opakoval jsem své jméno.

„Podívej se duchu, ať jsi dobrý nebo zlý, nedělej si ze mě šoufky a vyklop, odkud voláš. Z Jupitera, z Marzu, z mořského dna nebo ze záhrobí?“

„Cože, ty jsi v Praze? Je to vůbec možné?“

Zval mě k sobě, ale dal se přesvědčit, že bude lépe, když se sejdeme ve vinárně. Čekal jsem. Objevil se asi za čtyřicet minut, vyholený a rozesmátý. Když jsme se vítali, trochu zjhl. Já ostatně také.

Vzpomínali jsme na naše poslední setkání. Vyčítal mi, proč jsem o sobě nedal vědět, proč jsem z ústavu zmizel bez boje, proč jsem se nebránil! Pokrčil jsem rameny.

„Já vím, ono to nebylo jen kvůli němu, ale také kvůli ...“ Zmlkl, skryl rozpaky ve sklence vína a rychle přešel na jiné téma. „Doufám, že to víš. Profesor u nás nepracuje. Máme nového ředitele.“

Řekl to docela samozřejmě, ale mnou ta informace zatřásla.

„Cože, on už není v ústavu?“ téměř jsem vykřikl.

„Tak ty to opravdu nevíš? Co se divíš, stromy nerostou do nebe.“

Odmíchl se, uchopil mě za rameno a pokračoval.

„Ale co ty vlastně děláš, kde jsi byl celá ta léta? Proboha, vždyť ty se k nám můžeš vrátit! Hned zítra promluví s ředitelem, on je hrozně prima chlap. Sekáč. To si nedovedeš představit, jak se s ním pracuje ... !

Musel jsem ho přerušit.

„Počkej, chlapče. Jsi strašně hodný, ale já – já se k vám zatím nemohu vrátit.“ V duchu jsem se sám sobě divil, že nezamítám jeho návrh zcela jednoznačně. Najednou jako by se přede mnou zvedla opona. To dlouho nevyslovené a potlačované přání udeřilo plnou silou.

„Ne, nic neříkej, opravdu nemohu. Mám ještě nějakou nevyřízenou záležitost. Uvidíme později. Jak to že profesor ...“

„Ach tak, promiň kamaráde, vždyť já si neuvědomuji, že nic nevíš. Tak poslouchej. Stalo se to někdy na jaře. Bude to asi sedm měsíců. Jednou nepřišel do práce. U něho to byla výjimka, však jsi ho znal. On, a nepříjít do práce!

Pamatuješ na tu káču, co pracovala jako jeho sekretářka? No, aby ne. Nevěděla, co má dělat. Nikomu nic neřekla. Teprve když profesor nepřišel ani druhý, ani třetí den, šla za jeho zástupcem. Ne, to nebyl tvůj následovník, toho vyhodil profesor sám ani ne rok po tom, co jsi odešel. Přiznala, že už dva dny panu profesorovi volá do bytu a že telefon nikdo nebere. Rozčílil se na ni. Báł se, jestli se mu něco nestalo. Sebrali vůz a jeli za ním. Zvonili marně. Nikdo neotvíral. Šli za správcovou a ta na ně koukala celá vyjevená.

Potom zůstali pro změnu natvrdo oni. Správcová totiž tvrdila, že se pan profesor odstěhoval. Dokonce jí prý předal klíče.

No bomba! Nevěděli, co mají dělat. Vypravili se na bezpečnost. Zjišťovalo se, hledalo se, a nic. Pan profesor byl v pekle. Když otevřeli byt, mnoho toho nenašli.

Za pár dnů se u nás objevili bezpečáci. No, co ti mám povídat. Ukázalo se, že to, co nechal v bytě, si vybral v naturáliích. Z ústavu zmizelo mnoho důležitých materiálů. Mimochodem – také tvůj projekt.“

Napil se, zřejmě spokojen s dojmem, který ve mně zanechalo jeho vyprávění.

„V ústavu nikdo neví, co se s ním stalo. Ale mezi námi, vypadá to tak, že asi zmizel do ciziny.“

„Poslyš, nepamatuješ se přesně na den, kdy nepřišel do ústavu?“

„Proboha, to po mě nechť! Nač to potřebuješ?“

„Jen tak, zajímalo by mě to.“

„Tak moment! Snad v dubnu. Asi v polovině dubna. Ale na den si už nevzpomenu.“

Poděkoval jsem mu. Ale když jsme se rozešli, napadlo mě, že bych přesné datum přece jen potřeboval zjistit. Telefonoval jsem mu domů, i když už bylo pozdě. Nezlobil se, slíbil. Dohodli jsme se, že zavolám do ústavu.

V noci jsem špatně spal. V polospánku jsem uvažoval a kombinoval. Odkud poslal profesor onu ženu, lépe řečeno její trojrozměrnou podobu? Ztratil se až potom, když uskutečnil, co zamýšlel?

Jak to, že zmizel a nechal tady svou společnici? Neobával se, že by mohla někoho uvést na jeho stopu? Nebo ji už nepotřeboval?

Ráno mě bolela hlava. Nemohl jsem se dočkat. Musel jsem se znovu a znovu přesvědčovat, že je ještě příliš brzo. V devět hodin jsem již nevydržel déle čekat. Volal jsem Františka. A on mi na rozdíl od včerejška velice střízlivým, nevzrušeným hlasem řekl, že to nebylo tak těžké. Profesor nepřišel do ústavu 16 dubna.

V březnu tedy ještě byl v Československu!

Co teď? V hotelové kavárně bylo prázdko. Dal jsem si černou kávu. Za oknem proudil všední den. Auta, tramvaje, autobus ČSA. Autobus ČSA! Možná, že bych tam mohl najít další stopu!

Na ulici jsem zastavil taxík.

Jenže v Aeroliniích jsem se svou prosbou nedopadl o nic lépe než v televizi.

Už jsem chtěl odejít, když jsem si vzpomněl na bývalého spolužáka z gymnázia, o kterém jsem slyšel, že pracoval v Aeroliniích.

Zeptal jsem se na něho.

„Jandák? Máme tady dva Jandáky. Jeden dělá vrátného a druhý náměstka.“

„Jirka – Jiří Jandák.“

„Tak to je náměstek“

Všechny sekretářky hájí šéfy před zbytečnými návštěvníky.

Soudružka trvala na tom, že nejsem ohlášen a já vysvětloval, že jde o soukromou návštěvu, že jsem náhodně v Praze a že ...

Náměstek mezitím otevřel dveře své kanceláře, chtěl projít kolem mě, ale zastavil se, svraštil čelo a pak mě poznal.

Ani jsem nemusel dlouho vysvětlovat. Už dávno to vyšetřovala bezpečnost. Neví sice, proč se o to zajímám, neměl by to vlastně dělat, ale nakonec, proč ne! Velké tajemství tím neprozradí. Ale má pocit, že žádný člověk toho jména v příslušné době z Prahy neodletěl.

Zběžně zalistoval ve spisu, který mu přinesla sekretářka. Zavrtěl hlavou.

„S mou pamětí to není tak špatné. Profesor Franz Niemöler v době mezi 15. a 30. dubnem z pražského letiště neodletěl. Dělalí jsme to pečlivě, dokonce tady je poznámka, že 16. dubna odletěl někdo s podobným jménem, jmenoval se Franz Niemayer. Letenku do Paříže blokoval 5. dubna, odletěl v 10:45. Jenže to byl Němec jako poleno. Obchodník nebo turista. Měl německý pas.“

„A bezpečnost?“

Pokrčil rameny.

Odbyli jsme si ještě obvyklé jak se máš co děláš, musíš se zastavit a tak podobně, poděkoval jsem a rozloučili jsme se.

V hlavě jsem měl tobogán myšlenek. Vynořovaly se, potrápily mě a zase zmizely v propadlišti paměti. Na jejich místo se draly nové.

Odletěl? Neodletěl? Jestliže neodletěl, co se s ním stalo? Jaký by to mělo smysl? A proč vůbec zmizel do zahraničí? Dal se koupit? Byl nesmírně ctižádostivý! Takových míst, jaké zastával on, nebylo v zahraničí příliš. A k tomu ostrá konkurence. Že by toužil po penězích? Vida, málem jsem zapomněl!

Na fotografii ve francouzských novinách jsem ho poznal. Jakého data byly ty noviny? Četl jsem je někdy v polovině června, to znamená, že do Československa přišly minimálně před třemi týdny. Nějaký den musím počítat na expedici, tři dny trvalo, než se dostaly dolů, tam ležely nejméně týden, potom je zapomněli poslat, druhý den jsem volal a teprve třetí den jsem si noviny přinesl.

Ano, to by odpovídalo. Tři týdny. Pokud profesor odletěl opravdu 16. dubna, potom už měsíc mohl žít ve Francii. Ale proč by odlétal pod cizím jménem? Aby co nejlépe zakryl stopu?

Neměl bych zajít na bezpečnost? Svěřit se jim? Ale budu-li jim vyprávět o tom, co se mi přihodilo, a navíc vnucovat své dedukce, budou si myslet, že jsem se pomátl. A já se dostanu nanejvýš před psychiatra. Ne, to by nemělo smysl. Nehledě k tomu, že by mi nemohli pomoci. Pokud je profesor mimo území republiky, nemohou nic podnikat.

Nebyl jsem schopen systematicky uvažovat. Ze zoufalství jsem si začal poznamenávat na papír časový sled událostí, které jsem zažil:

31. prosince	- úspěšný pokus o dálkovou sugesci televizní hlasatelky;
31. prosince	- pocit úzkosti, hypotéza o navázání kontaktu – předpokládaný agent – profesor;
31.1. a 3.3	- opakované pokusy o navázání kontaktu. Doba pokusu totožná. Pokusy neúspěšné. Důvod: podvědomá negativní reakce mé osoby;
23.3	- návštěva ženy, identifikované jako televizní hlasatelka, subjekt pokusu z 31. prosince minulého roku;
24.3	- pokus o krádež mých záznamů, pokus o vraždu důkaz: cigareta, vystřelený náboj a stopa ve dveřích;

- květen (červen) - reportáž „Svět hazardu“, fotografie a článek ve francouzských novinách. Na fotografii identifikován profesor Niemöler;
- 16.4 10:45 - letadlem Praha-Paříž odlétá neznámý člověk pod jménem Franz Niemayer. Vlastní německý pas;
- 16.4 - nepřišel do práce profesor Franz Neimöler. Od té doby se neukázal;
- od 3.3 - se neopakovaly pokusy o navázání telepatického kontaktu. Specifické pocity úzkosti se rovněž neobjevily;
- 10.10 - televizní hlasatelka je dále zaměstnána v ČT, bydlí v témže domě, jako bydlel profesor Niemöler. Předstírá, že nic netuší o své – třeba psychokinetické – návštěvě u mě. Identifikován byt profesora, obsazený jiným nájemníkem.

Civěl jsem na své poznámky. Údaje se shodovaly. Bylo velice pravděpodobné, že za vším vězí profesor Niemöler. Ale jaký cíl sledoval? Na otázku jsem nedokázal uspokojivě odpovédět.

Ztratil jsem pojem času. Teprve sevřený žaludek mi připomněl, že jsem od rána nejedl. Poobědval jsem, objednal si černou kávu a pročítal noviny.

Čtenářská poradna, nárok na dovolenou, spor o výživné, platnost závěti ... Také bych měl napsat závěť, napadlo mě, člověk nikdy neví! Komu bych ale měl co odkazovat? Snad chlapcům z Horské služby, lesákům, paní vedoucí z Pramenu? Nebo Františkovi? Říkal, že má tři děti.

Brr, uvažoval jsem, jako kdybych hodlal spáchat sebevraždu. K tomu, aby člověk umřel, není ovšem sebevražda zcela nezbytná. Stačí nešťastná náhoda, anebo jedna půvabná návštěvnice v osamělé horské chatě!

„ sepsat a podepsat na státním notářství.“ Vrátil jsem se zase do skutečnosti. Státní notářství!

Co kdybych zašel na notářství a požádal, aby mi pomohli zjistit místo pobytu profesora Niemölera ve Francii. Za pět minut dvě. To bych mohl ještě stihnout.

Notář byl ze staré školy. Určitě přesluhoval. Pedanticky uklizený stůl, pomalá řeč a životní heslo – nespíchat. Snad proto zůstal fyzicky i psychicky tak svěží. Kupodivu se nestavěl k mé žádosti zamítavě. Zeptal se mě na důvod a já uvedl, že jde o dědictví, vyplývající ze závěti našeho společného přítele. Chudák František. Kdyby tak tušil, že se v několika málo minutách stal z předpokládaného dědice zemřelým hodným strýčkem, který nám odkázal celý svůj majetek včetně unikátní sbírky známek!

To jsem neměl říkat. Mohlo mě napadnout, že koníčkem toho precizního úředníka nutně musí být sběratelství. K mé smůle to byla filatelie. Když mě začal vyslýchat dost jsem se zapotil.

Slíbil jsem, že pokud dojde k dohodě s profesorem Niemölerem, určitě mu dám vědět.

Vracel se k tomu tématu neustále. Přestal, až když jsem taktně položil na stůl stokrunu s prosbou, aby ji použil na nepředvídané výdaje, které s pátráním jistě vzniknou.

Nechal ji ležet. Ale také neprotestoval. Poznamenal si všechny údaje. Ještě jednou jsem musel trápit Františka. Nedalo se nic dělat. Zaplétal jsem se do toho čím dál tím hůř. František se vytrvale divil, když jsem mu v telefonu říkal Jendo, připomínal, že jsem u něho zapomněl kartičku s osobními nacionáliemi bratrance Niemölera, a prosil ho, zda by nebyl tak laskav a nepodíval se po ní.

Čekal jsem u telefonu.

Stokoruna zmizela ze stolu.

„Tak si piš, šilenče. Franz Niemöler, narozená 16. dubna 1908 v Schütterdorfu v Čechách. Víc nevím. A i když jsem ochoten pro tebe udělat sebevětší pitomost, mám pocit, žeš mi nenalil čistého vína. Nechceš se dnes večer sejít? Nebylo by to rozumné?“

„Já bych rád, ale za chvíli mi jede vlak. Nezlob se, až přijedu příště, určitě se ozvu. Zavolám. Spolehni se. Byl jsi moc hodný. Děkuju ti. A vzpomeň si – někdy.“

Položil jsem telefon.

Notář zachoval korektní nevšímavost. Přepsal si pečlivě nacionále mého „spoludědice“, dal mi podepsat plnou moc, předložil mi účtenku na zálohu, kterou jsem měl proplatit u pokladny o patro níže, a rozloučil se s hlubokou úklonou a s připomínkou, že se vynasnaží ...

Vyšel jsem na ulici.

Do čeho se to pouštím? Vždyť ze mě bude kvalifikovaný podvodník!

Nicméně jsem se cítil dobře. Město mě opíjelo.

Ulicemi proudil nasyrovělý vzduch. Čepoval do ulic hustou mlhu.

Zaplavila mě vlna lítosti z loučení. Vracel jsem se domů.

Domů? Jaképak domů! Copak mám nějaký domov? Záviděl jsem v té chvíli Františkovi, záviděl jsem lidem, kteří spěchali ke svým rodinám.

Teprve ve vlaku, když jsem si vybavil důvěrně známou siluetu chaty, když jsem v duchu zatopil v krbu a přihodil nové poleno do plamenů, byl jsem zase svůj.

Málo platné. Byl to přece jen domov!

Oheň v krbu už skutečně hoří, na sporáku voní gulášová polévka a do oken mi civí pozdní noc. Dopsal jsem své dojmy a prožitky z návštěvy města.

IX.

Začaly opět staré, neuspěchané všední dny. Tady nahoře je už nevlídno. Sbírá se k zimě. Každý den může napadat sníh. Země je zmrzlá. Pouze kolem poledne se teploměr vyšplhá pár stupňů nad nulu.

Přemýšlel jsem pochopitelně o tom, co se mi podařilo zjistit.

Došlo také vyrozumění id státního notářství v Praze. Notář obdržel odpověď z Paříže. Potvrzovalo se v ní, že 16. dubna přistál na letišti v Orly letoun na lince Praha-Paříž, ve kterém cestoval pan Franz Niemayer. Díky laskavosti společnosti Air France se podařilo vypátrat, že dotyčný pán si blokoval letenku na vnitrozemské lince do Cannes, a to na den 28. dubna ve 20:10 středoevropského času.

Notář ujišťoval, že jakmile obdrží odpověď z Cannes, bude neprodleně informovat.

Profesor (pokud opravdu cestoval pod pozměněným jménem) se tedy skutečně pohyboval v jižní Francii. Můj postřeh byl zřejmě správný.

Telefonicky jsem se dotázal na poště, kde leží ves, která se za války nazývala Schütterdorf. Měli sice seznam českých obcí, ale v něm už dávno nebyly uváděny jejich poněmčené názvy z období protektorátu. Nakonec si kdosi vzpomněl na starého poštmistra, penzistu. Ten nemusel dlouho přemýšlet, aby v Schütterdorfu poznal dnešní Řídkou.

Řídká byla malá vesnička, neměla ani vlastní poštovní úřad. Už při cestě z Prahy jsem si umínil, že se do rodiště pana profesora vypravím. Měl jsem zase o čem uvažovat. Trochu mě překvapilo, že se narodil v našem pohraničí. Nikdy o tom nehovořil. Podle jeho kusých poznámek jsem soudil, že pochází z Moravy, snad z Brna. Zdůvodňoval tak svou dokonalou znalost němčiny, na kterou byl velice pyšný. Anebo jsem se mýlil?

Říkal přece, že studoval na brněnské universitě.

Když jsem po delším váhání jednoho dne časně ráno opouštěl chatu, překvapil mě ostrý, mrazivý vzduch. V noci náhle přituhlo, začalo mrznout, ale těžké sněhové mraky visely nízko nad vrcholky hor.

Řídká měla opravdu vhodné jméno. Nebyla to vlastně vesnice. Horské chalupy žily každá sama pro sebe, rozházeny po stáních. V údolí tvořil střed obce malý kostelík, jednopatrová budova národního výboru, ve které byl umístěn i obchůdek s potravinami, a několik dalších domků.

Z národního výboru mě tajemník poslal na faru.

„On tady farář není, ale běžte za kostelníkem, rád vám ukáže, co budete potřebovat. Bydlí se ženou na faře.“

Kostelník byl pomešší muž s čupřinou plesnivých, neposlušných vlasů nad čelem a s živýma neposednýma očima za brejličkami s kovovou obroučkou.

Sám od sebe mi začal vysvětlovat, že mají matriční knihy z minulých let uloženy na faře, protože na národním výboru nevybývá místa.

„A copak jako hledáte?“

Opět mě nenapadlo nic jiného než pomyslné dědictví, kvůli kterému jsem sháněl osobní data Franze Niemölera.

„No jo, to asi jdete na správnou adresu, to tady bejvalo známý jméno.“

„Vy jste ho znal?“

„Ale kdepak, my jsme sem s ženou přišli až v pětáctýřicátým. Ale ona k nám chodí na táčky náká ženská, Němka je to, ale dobrák. Moc voď nich za války zkusila, měla muže Čecha

– teda Čech, von to byl snad po otci Němec, ale měl naši příslušnost a odmítl se k nim dát. No a ta ženská se taky jmenuje Nýmelerová.“

„Cože? Jakže se jmenuje?“

„No – Nýmelerová, možná, že to špatně vyslovuju, já německy neumím. Máma jí říká Růžo. Ale já vás zdržuju, že jo, tak kterej rok byste potřeboval? Já vám ho najdu. Taky v tom někdy čítám, v zimě, víte, z dlouhý chvíle.“

Našel matriku. Dýchl na mě pach starého papíru, obracel jsem zažloutlé stránky, - Nachtmann Adolf, geboren am 22. März 1908, Nersack Julius, Neumann Adeline ... Norbert Otto ... Vrátil jsem se na předcházející stránku, kde byla jako poslední zapsána Adeline Neumannová. A zpět. Niemöler zde nebyl. Přenesl jsem matriku k oknu, v místnosti bylo tak jako tak málo světla.

A u okna jsem přišel na to, že jedna stránka matriky chybí. Ta, na kterou jsem byl nejvíce zvědav! Byla pečlivě vyříznuta těsně ve hřbetu, takže jsem to ve špatném světle nepostřehl.

„Tady jedna strana chybí.“

Kostelník se zvědavě nahnul nad knihou.

„No jo, vopravdu, je pryč! To víte, za války byly divný časy, kdo ví, co se s těma knihama tady všechno dělo.“

Postávali jsme nad matrikou a oběma nám bylo chladno.

„Víte co, pojďte k nám, žena uvaří trochu culifindy, zahřejeme se, tady stejně na nic nepříjete. A kdyby jste chtěl, tak já skočím pro Nýmelerku, vona bude stejně v kostele, uklízejí se starou na vánoce. Ta by mohla něco vědět. Když tady žila před válkou, třebas ho znala.“

Poslechl jsem. Kostelník postavil na sporák konvici s vodou a odešel. Za chvíli se vrátil a s ním přišly dvě ženy. Kdyby mě jednu z nich nepředstavil jako svou manželku, byl bych přesvědčen, že je jeho sestra. Nosila dokonce i stejné brejličky jako on a zpod šátku jí vyčuhovala podobná čupřina kdysi plavých, dnes už spíše šedivých vlasů.

Druhá žena, kterou mi představil jako paní Niemölerovou, byla starší než žena kostelníková. Mohlo jí být kolem šedesátky. Hubená, s kulatými zády a německým dirndlem.

Nevěděl jsem, jak začít. Pomohl mi kostelník.

„Už jsem Růže řekl, vo co vám jde. Tak jen klidně. Vona ráda pomůže.“

„Paní Niemölerová, prosím vás, neznala jste nějakého Franze Niemölera? On se tady v řídké narodil.“

Dívala se na mne trochu ustrašeně, velkýma vybledlýma očima. Posmrkla, utřela si nos cípem zástěry, chvíli mlčela a potom tiše řekla:

„Franz Niemöler – ja, to byl můj muž.“

„Váš muž se jmenoval křestním jménem Franz?“ vyrazil jsem na ni.

Lekla se.

„Odpusťte, nechtěl jsem vás polekat, nevím proč jsem tak vykřikl.“

„Ja, můj muž byl Franzi, Frantyšek.“

„Prosím vás, můžete mi říci, ve kterém roce se narodil?“

„No ja, to můžu. V roce devatenáct set vosum.“

„Ano, ale v kterém měsíci, která den, to nevíte?“

„Momentmal, on se narodil v april, ja.“

„A den?“

„Am sechzehnten ... ja ... šestnáctýho ...“

Vyrazilo mi to dech.

„Poslyšte, máte na to nějaký doklad, myslím osobní doklad?“

„Doklad?“

„Dokumente.“

„A ja, už rozumím. Já měla doklad, wie sagt man,“ obrátila se na kostelníka, „když někdo umře ...“

„Úmrtní list,“ odkašlal kostelník.

„Já měla Frantyška úmrtný list, ve válce. Von zahynul. Umřel. Jinak všechny dokumenty oni vzali, když ho lifrovali do Konzentrationslager. Ale ten úmrtný list taky nemám. Já ho půjčila.“

„Váš muž byl v koncentračním táboře? Z jakého důvodu?“

Podívala se na mě vyčítavě.

„Oni nepotřebovali důvod. Frantýšek měl otce Němce, maminku Češku. Já Němka. Pořád se učím česky a pořád neumím dobře. Když přišli, tak hned na nás. Henleinovci nedali pokoj. A že Frantýšek musí být Němec. Mnoho hodnejch lidí to udělalo, aby měli pokoj. Však na to taky doplatili. Museli rukovat, všechny. Ani jeden se nevrátil z Rusland, vod Stalingrad. Ale Frantýšek nechtěl. Von tady chudák zůstal kvůli mě, rozumíte. Na poslední čas my chtěli odejít, ale já nemohla, čekala dítě, fašisty už všude hlídali. A tak nešel na front, ale do Konzentrationslager. V jednaštyřcátým.“

„Odpusťte, že vás trápím, ale nemáte jeho fotografii?“

„Nemám po Frantýškovi nic, jen vzpomínky. Ani dítě. Umřelo. Já ani nevím, kde je Frantyška hrob. A von mi tolik sliboval, že zařídí, aby Frantyška převezli sem, do Schütterdorf na hřbitov. Proto jsem mu půjčila ten úmrtný list.“

„Komu jste půjčila úmrtní list vašeho muže, paní Niemölerová?“

„No, jemu, von se s nim znal. Jenže jeho familie, to byli velký henlainovci. Voni furt chodili v bílejch punčochách a v leder-hoznách na ty srazy a volali Heim in's Reich. Táta, starej Niemayer, v třicátým devátým zastřelil českýho celníka. Musel pryč do reichu. A pak se vrátil jako velký zvíře.“

„Kdo se vrátil?“

„No, starej Niemayer. Dělal velkou kariéru. A mladej taky. Von tady celej ten čas nebyl. Študoval. Ale před válkou taky přišel. A potom vodjel, byl u Waffen-SS. Veliký zvíře. Doktor, ale ne Arzt, jinej doktor.“

Vyschlo mi v krku. Niemöler – Niemayer, v matrice vytržené listy, datum narození manžela paní Niemölerové, které se podezřele shodovalo s datem narození našeho profesora. Muž, který odcestoval 16. dubna do Francie, se jmenoval také Niemayer.

„A syn toho nacisty, ten příslušník SS, se s vaším manželem znal?“

„Ja, ja trochu. Před válkou se neměli moc rádi, ale když mladej Niemayer ve válce přijel, jak jeho matka umírala, tak jsem za nim zašla. Von byl napřed zlej, ale já moc prosila. Vyhodil mě, psa na mě poslali. Ale druhé den sám vzkázal. A slíbil, že se po Frantýškovi podívá, že udělá, co bude moct, aby se Frantýšek měl dobře. Frantýšek pak napsal, že šel do jinýho lágru a že si ho Franz zavolal.“

„Nemayer, ten esesák, se jmenoval také Franz?“

„Jó, voba se jmenovali stejně.“

„Pokračujte, paní Niemölerová, prosím vás...“

„No psal, že mu povídal, že se mnou měl Gespräch a že mu zastary známosti pomohl. Frantýšek dělal v jejich kantýně, lehkou práci, neměl hlad. To už válka končila. Já se moc těšila a děkovala pánuobu v kostelíčku. Ale pámbu chtěl jináč. Frantýšek dostal to – Lungenentzündung – wie sagt man ...?“

„Zápal plic ...“

„Ja zápal plic a umřel.“

„Ale vy jste říkala, že jste hovořila s Niemayerem ještě po tom, když váš muž zemřel, že jste mu půjčila úmrtní list.“

„Ja, ja, von sám přijel za mnou. Na pohřeb jeho tatynka nepřijel, nemohl, tak prý aspoň na hrob. A zastavil se u mě. Vypravoval mi, že mu přivedl dobrýho doktora a všechno, samý

dobrý lék, ale nedalo se nyc dělat. Že můj Frantyšek na mě moc vzpomínal, a než umřel, že mě pozdravoval. A tak kdybych chtěla, když mu půjčím ten úmrtný list, že ho dá převízt z jejich hřbitova v reichu sem k nám. Tak jsem mu ho půjčila. Von to nakonec nebyl tak špatnej člověk, ten Franz, i když byl u nacistu. Tolik se staral vo Frantyška a pomahal mu i po smrti.“

„Váš muž je tedy pochován tady na hřbitově?“

„Néé. To už Němci prohráli válku, už to asi nemohl zařídit. Možná že ho zabili. Už jsem vo něm nikdy neslyšela.“

„Už vás nebudu obtěžovat, ale ještě jedinou otázku. Váš muž a Franz Niemayer byli oba stejně staří?“

„Néé, můj Frantyšek byl vo pár roku starší. Asi vo šest, nebo vo vosum.“

Obrátil jsem se na kostelníka, který usrkoval z pořádného kafáku culifindu a zvědavě naslouchal.

„Poslechněte, směl bych se ještě jednou podívat do matriky? Franz Neimayer se přece také narodil tady v Řídké, že ano, paní Niemölerová?“

Pokývala hlavou. Snad si ani neuvědomila, na co se ptám. Ponořila se do vzpomínek.

Kostelník byl pln ochoty. Oblékl jsem se, poděkoval za kávu, rozloučil jsem se s oběma ženami a šel s kostelníkem.

Už se stmívalo. Kostelník rozsvítil. Začal jsem pro jistotu již od roku 1905. Ale hledal jsem marně. V místnosti bylo syrovo, nevlídno. Zábly mě prsty. Kostelník byl už celý nesvůj, jeho ochota se vytrácela. Vstrčil jsem mu do ruky bankovku. Přestal vzdychat a úslužně nastavoval žárovku nad stránky matriky.

Prošel jsem znovu rok 1908, v němž scházel vyříznutý list s datem narození Franze Niemölera. Nemohlo to dlouho trvat, vždyť v Řídké žilo jen málo obyvatel. Přehlížel jsem rok 1909, 1910, nikde nebylo uvedeno Jméno Franze Niemayera. A potom jsem došel ke stránce, na které měl začínat rok se zápisy narozených v roce 1913. Stránka tam opět nebyla. Byla vyříznuta stejně pečlivě jako strana z roku 1908.

Zamyslel jsem se. Poprosil jsem kostelníka o matriku zemřelých z válečných let. Rok 1940, 41, 42, 43, 44. Tušil jsem to. Počátek roku 1945, konkrétně měsíce leden a únor v matrice nebyly. Vyříznuty. Tam kde by mělo být zapsáno úmrtí Franze, vlastně Františka Niemölera, člověka, který odmítl německou státní příslušnost.

Kostelník zamkl velikým klíčem, vyšli jsme na chodbu. Zastavili jsme před vchodem.

„Poslyšte, jak se dostanu na autobus? V kolik jede?“

„Vy jste nepřijel autem?“ divil se kostelník. „To je safra zlé. Autobus je už dobrou hodinu pryč. Teď pojede zasejč až ráno, po čtvrté hodině, aby lidi stihli fabriku.“

„A jak daleko je na nádraží pěšky? Neodvezl by mě tam někdo?“

„Jó, milej zlatej, těžko. To bysme museli z národního výboru zavolat pro taxík. Ale to je zbytečný, sem nepojede. A na nádraží je to dobrejch pětadvacet kilometrů. To byste tam přišel, když už žádnéj vlak nepojede.“

Na tohle jsem nevzpomněl. V záblesku světla, dopadajícího sem úzkým pruhem pootevřených dveří chodby jsem viděl, jak se kostelník škrabe pod bradou.

„Poslechněte, snad byste mohl přespat. Ve farářově pokojíku je volno. Bude tam zima, ale pod duchnou se zahřejete. Něco k jídlu vám stará ukuchtí, třeba vajíčka na špeku, jestli je rád.“

Ošklivá vidina dvaceti pěti kilometrů pěšky, ve tmě, v drobounkém mrznoucím mrholení, rozhodla. Ani jsem se nevzpouzel. Raději jsem se s kostelníkem hned vyrovnal. Aby si spolu se ženou nemysleli, že mě budou hostit zadarmo. Zeptal jsem se ho, zda by neobstaral flaštičku rumu do čaje, že bych měl chuť. Horlivě souhlasil.

Vrátili jsme se do světnice. Růžena Niemölerová už odešla.

„Ženo, koukej, budeme mít hosta, pán zůstane na noc. Přijel autobusem, chudák, a teď by musel pěšky. No, co koukáš, usteleš mu v pokojíčku pana faráře!“

Kostelníkova žena nehleděla právě přívětivě. Možná ji vyděsil manželův návrh, že bych měl spát ve farářově pokojíku. Třeba to považuje za znesvěcení či co. Kostelník hmátl do kapsy a nenápadně jí nastrčil před oči bankovku, kterou ode mě dostal. Zjihla.

„No jo, jakpak by ne, to byste se našlapal. Však si odložte, někde vás uložím, buďte bez starosti. Tak jen si sedněte, já vám ukuchťím něco k večeři.“

„Vajíčka na špeku dychtivě napověděl kostelník.

„Vajíčka na špeku?“ tázavě se na mě obrátila kostelnice.

„To byste byla moc hodná, ty já opravdu rád.“

Kostelníkovi spokojeně zasvítily oči. Zřejmě se na vajíčka sám těšil. Sebral kabát a zmizel.

Za chvíli byl zpátky a pyšně stavěl na stůl láhev rumu a pár lahviček piva.

V místnosti zavoněla napěněná cibulka a vzápětí se přidala i vůně slaniny. Kostelnice nesla na stůl. Chutnalo mi. A jim zřejmě také.

Po večeři se kostelníkova žena opatrně zeptala, zda budeme chtít čaj, anebo budeme pít rum jen tak.

Navrhl jsem, že si uděláme grog.

„Maj recht, grog, to je správný pití!“ Kostelník byl pro. A tak jsme pili grog.

„Poslyšte, jak to, že paní Niemölerová zůstala po válce tady?

Neměla v Německu příbuzné?“

„To máte tak. Ona měla jít s ostatními zpátky do reichu. My jsme sem přišli už v květnu, původně jsme bejvali o dvě dědiny dál, ale náš baráček byl už na rozpadnutí. Tak jsme se nastěhovali sem. Ono to tady bylo dost veselý. Nýmelerku jsem poprvé viděl, když si na ni vyjel takovej mladej cápek s páskou na rukávě, vovčesenej fluntama jako vánoční stromeček. Mlčela, nic neříkala a on furt do ní, že ať se jako vohání lopatou. A tehdy od silnice přišli dva chlapi. Napůl v civilu, napůl ve vojenským. A ten jeden vzal toho cápka za rameno, obrátil si ho k sobě a povídá:

„Što ty, što chočeš? Ničevo, mama, ničevo.“ Vzal jí lopatu, zlomil násadu přes koleno a Nýmelerku objal a políbil na tvář. Ten druhý byl Čech. Utekli za války z reichu. Rusák ze zajateckýho tábora a ten Čech tam byl nasazenej na práci. Skrejvali se tady v lesích. Nýmelerová o nich věděla a celou tu dobu je živila a šatila.

Když se jí potom ptali, jestli chce zůstat tady, byla moc ráda. Zůstala s námi. Věřte, je to moc hodná ženská.“

Ve vesnici bylo ticho. Kukačky na stěně odbíjely čas.

„Co kdybyste pozvali paní Niemölerovou na skleničku grogu?“

„No to bysme mohli vid' mámo, to ona by ráda, je tam pořád tak sama. Jestli vám to teda nebude vadit!“

Kostelnice přehodila přes ramena kabát a vyběhla do tmy. Vrátila se s paní Niemölerovou.

A potom jsme poli grog, kostelník vypravoval poudačky, zazpívali mi pár písniček a mně mezi nimi bylo dobře.

Spal jsem v posteli pana faráře, pod těžkou duchohou, která mi připomínala mé dětství. Na skříních voněla do tma jablka, s jejich vůní se mísil pach zhaslé petrolejky a vůně kadidla.

Dozvěděl jsem se mnoho, ale byl jsem příliš unaven, abych nad vším dále uvažoval. Dokonce se mi po to milém večeru u prostých lidí ani nechtělo ponořit do myšlenek, které nemohly slíbit nic hezkého.

Usnul jsem a zdálo se mi, že jsem malý chlapec a stůnu. U postýlky seděla maminka a hladila mi čelo.

Podruhé jsem usínal ve svém vlastním spánku a už se mi nic nezdálo.

Ráno mě musel kostelník budit, abych nezmeškal autobus.
 Za tmy jsem vyjížděl a za tmy jsem přišel k chatě.
 Už zase mrzlo. Uvnitř studeno. Zatopil jsem, ohřál si večeri a pustil se do psaní. Končím,
 v rozhlase hrají hymnu. Je půlnoc. Budu se muset znovu vypravit do Prahy.

* * * * *

Seděl jsem opět ve vlaku. Když jsem si liboval, že se vrátím, nemyslel jsem, že to bude tak brzo a kvůli problému, který mi nedopřával chvilku klidu. To, co jsem zjistil v Řídké, mě téměř přesvědčilo o správnosti mých úvah. Všechno do sebe dokonale zapadalo. Opustil jsem svou původní domněnku, že pokus o navázání kontaktu se mnou, snaha o získání materiálů byla motivována profesorskou osobní záští.

Ani to, že odešel do zahraničí kvůli penězům, se mi již nezdálo příliš přesvědčující. Znal jsem nyní mnoho z jeho minulosti. Bylo to neuvěřitelné, ale bylo tomu tak. Profesor se narodil v našem pohraničí jako Němec. Jeho rodiče byli henleinovci. On sám dosáhl za války vysoké hodnosti jako příslušník zbraní SS. „Ale ne Arzt, jinej doktor ...“, slyším slova paní Niemölerové, statečné ženy, jejíž muž umřel v koncentráku na „zápal plic.“ A profesor Franz – jak se vlastně jmenoval? – mu pomáhal! Ten dobrák. Leda do hrobu!

Blížil se konec války ... Němci ustupovali, fronty se hroutily, tajná zbraň Adolfa Hitlera nepřicházela. Profesor se svou inteligencí, přes veškerý fanatismus, kterého mohl být schopen vzhledem k své abnormální ctižádosti, musel pochopit, že se blíží konec.

Konec věčné říše a pravděpodobně i jeho samého! Co měl asi za sebou ten nacistický vědec, že se musel obávat o svůj život? Muselo toho být hodně, jestliže volil tak zvláštní cestu ke své záchraně. Vždyť Američané zahmouřili oči nad praxí jiných vědeckých kapacit! Obával se, že ani oni nebudou chtít mlčet a že se dostane před soud?

Určitě se zabýval myšlenkami na záchranu! Přijel na sklonku války do Řídké opravdu jen kvůli tomu, aby postál u hrobu svých rodičů? Proč paní Niemölerovou nejprve vyhnal, a potom pro ni poslal, omlouval se a slíbil, že udělá všechno, aby se František měl lépe? Co když právě tehdy dostal onen mazaný nápad? Všichni pohlavři prchali z území protektorátu co nejdále na západ. Posoudil to. Rychle, bystře a správně. Copak pod svícnem nebývá tma?

Naskýtala se mu příležitost. Jeho rodiče byli mrtvi. Mužové z jeho generace umírali na frontách. Pocházel ze zapadlé vesničky, kde ho znalo pár lidí. Léta už v obci nebydlel. Mohl předpokládat, že Němci budou muset po osvobození Československa odejít do své vytoužené vlasti? Jistě, mohl! A v koncentračním táboře, kdesi v říši, stále ještě žil jeho vrstevník, také Franz, vlastně František. František Niemöler. Ale v Řídké se narodil pouze jeden Niemöler. Ten druhý, neznámý, dosud nezjištěný, se jmenoval Franz Niemayer.

Jména velice podobná. Myšlenka mě přímo píchla. Vzpomněl jsem si, kolikrát jsem se divil, proč se profesor podepisuje s přehlasovaným ö, ale pouze s jedním l.

Ano, psal se František Niemöler. Slabiky druhé části obou jmen se shodovaly na počet písmen. Obě jména začínala na písmeno N a končila na –er. Měl jsem se té staré paní zeptat, jak se vlastně její muž psal. Zda s přehlasovaným ö a se dvěma l.

Profesor to možná sni nepotřeboval. Vždyť jemu přece mohlo stačit, aby jeden člověk v koncentračním táboře zemřel. Řekněme na zápal plic. Zmocnit se jeho dokladů nebo si obstarat nové, to pro profesora nemohlo být obtížné. A do Čech se vrátil vězeň i s číslem vytetovaným na předloktí.

Ano, profesor o tom příliš nehovořil, dělal ze sebe skromného, předstíral, že nechce vzpomínat na minulost. Vytetování čísla vězně, který zemřel, asi také nebyl žádný problém.

Domů přišel František Niemöler, vězněný v koncentračním táboře. Jeho rodiče byli mrtvi, nikoho neměl, nikdo ho neznal.

Pamatoval na každou maličkost. V matrice stačilo vyříznout list s údajem narození Františka Niemölera. List, na kterém se dalo předpokládat datum narození Franze Niemayera, neznámého esesáka, který se po válce nevrátil, nebyl rovněž k nalezení. A do třetice – v matrice nebylo zapsáno ani úmrtí Franze nebo Františka Niemölera. Všechny stopy, kterých by se mohla zachytit jen náhoda, zmizely.

Pro jistotu si půjčil od paní Niemölerové úmrtní list jejího manžela, který německá pedantérie neopomněla poslat. A ztratil se i s ním.

Veškeré podklady pro srovnání, třeba jen dat narození, přestaly existovat.

Profesor tedy nebyl ve skutečnosti tak starý. Snad proto byl tak nevrlý, když mu někdo nevědomky připomněl jeho stáří.

Kdo by hledal v bývalém vězní koncentračního tábora Františku Niemölerovi vysokého důstojníka SS? Nikdo! Uvažoval správně. Dlouhá léta žil v Československu a dosáhl vysokého postavení. Česky uměl, chodil do české školy.

Ale proč tedy náhle zmizel z Československa? Něco ho zneklidnilo? Ne, zřejmě považoval svou kariéru u nás za skončenou. Dosáhl ve výzkumu vynikajících výsledků. K čemu jich hodlal využít? To, co jsem zažil sám na sobě, neslibovalo nic dobrého.

Byly to nerušené perspektivy, o nichž se nikomu ani nezdálo. Objevy, které mohly podstatně ovlivnit vývoj celého světa. A které mohly být ošklivě zneužity ...

Náhle se ta myšlenka vynořila na povrch a nedala se odbýt. Musel jsem zavřít oči, když jsem začal uvažovat o tom, jak by se dalo řízeného přenosu myšlenek, a zejména přenosu živé i mrtvé hmoty zneužít proti lidem.

Směřoval snad profesor k takovému cíli? Přestal se kontrolovat? Zasáhla znovu jeho megalomanie? Toužil vládnout a diktovat? Nebo zešílel?

Jestliže se mi předtím předpokládané důvody profesorova útěku zdály naivní, tato představa mi připadala po všem, co jsem už věděl, pravděpodobnější.

Ale proč, proboha, odjel z Československa pod jménem Niemayer? Svou roli mohla sehrát nevypočitatelná náhoda, která způsobila, že v den, kdy profesor nepřišel do ústavu, odjížděl z Československa německý obchodník, který se jmenoval Niemayer. Anebo to nebyla náhoda a stopu mi dal sám profesor?

Znal jsem jeho velikášství. Jeho chuť všechny ohromovat. On byl opravdu schopen odcestovat pod svým pravým jménem. Na důkaz toho, že jeho génius zvítězil, že za války kalkuloval správně, že se mu vše vydařilo, jak předpokládal. Odjel v den svých falešných narozenin.

Nemohlo to být jakési gesto? Gesto samo pro sebe a pro prozřetelnost, s kterou tak často koketoval on i jeho soukmenovec Adolf Hitler?

Na tyto otázky jsem nemohl odpovědět.

Ale buď jak buď, byl jsem si takřka jist, že profesor Niemöler a neznámý důstojník SS Niemayer jsou jedna a táž osoba.

A že František Niemöler nezemřel na zápal plic!

X.

Prahou obcházely vánoce. Bláto a déšť nějak neharmonovaly se sváteční atmosférou nazdobených výkladních skříní. Z nádraží jsem jel nejkratší cestou na sekretariát Svazu protifašistických bojovníků. Než jsem našel toho pravého, vystřídal jsem několik lidí, kteří mě posílali jeden k druhému.

Muž v šedém, napadlo mě, když jsem ho uviděl. Šedivé vlasy, šedé oči, ostře napjatá pleť v pohublé tváři, která dávala vyniknout lícním kostem, a k tomu všemu i světle šedá košile s kravatou v téže barvě a šedý oblek. Právník.

Vyzval mě, abych se posadil. Hned jsem si uvědomil, že u něho nemohu obstát se svou povídkou o dědictví. Vzniklo by z toho trapné fiasko. Nedověděl bych se nic.

A proto jsem se snažil být co nejupřímnější.

„Přicházím k vám s trochu neobvyklou prosbou.“

Podíval se na mě, trochu se usmál a řekl tiše:

„Všichni k nám přicházejí s neobvyklou prosbou. Potřebujete snad svědectví, potvrzení pobytu ve válce? Ale to asi ne, tehdy jste musel být ještě dítě ...“

Pohled se mu mimoděk svezl na fotografii, která stála v rámečku na jeho psacím stole. Zadíval jsem se na ni rovněž. Ještě jsem nestačil odvrátit zvědavé oči, když jsem ucítil, že se opět dívá na mě.

Na fotografii se usmívalo dítě, ale růžek nesl tenkou černou pásku. Zachvátily mě rozpaky.

„Z toho si nic nedělejte, občas se mi to stává, mimoděk. Když přijde řeč na děti. Zahynula s mámou ve válce. Při transportu.“

Urovnával prstem cípeček papíru. Teprve za několik vteřin promluvil:

„Tak co jste nám přinesl?“

„Nevím, jak to vysvětlit. S největší pravděpodobností letos opustil Československo člověk, s kterým jsem před lety pracoval v jednom podniku. Byl to můj šéf. Zasáhl do mého života. Je pryč. Mám dost důvodů k tomu, abych se domníval, že tento člověk ve válce pracoval pro Hitlera a má na svědomí životy nevinných lidí.“

„Kolaborant?“

„Ne. I když jsme všichni žili v domněnce, že je to Čech. Ale já jsem v jeho rodišti zjistil, že ... Je to příliš složité. Zatím vám nemohu všechno vyprávět, nejsem si ničím jist.“

Zamyšleně se díval na fotografii na svém stole. Čekal jsem.

Židle, na které jsem seděl, ošklivě zaskřípala.

Vytrhl se ze svého zadumání.

„Poslouchal jsem vás, nezlobte se. Dneska by obě měly svátek.

Možná, že by ta malá už sama byla mámou.“

Život je nevyzpytatelný. Přesvědčoval mě, že to, co se mi přihodilo, je jen malou epizodou v krutosti, kterou poznamenal osudy jiných lidí.

A přece žili, nezahořkli, nechovali se do ulity.

„Bolí mě dnes už od rána hlava; jestli se nebudete hněvat, uvařím kávu. Nevykládejte si to nesprávně, ale jsem docela rád, že právě dnes tady nemusím sedět sám.

Znáte jeho jméno, působiště za války, funkci, hodnost, máte fotografii?“

Vychrlil na mě řadu otázek. Vrátil se ke své profesi. Dělal to už mnoho let. Nemohla to být radostná práce.

„Předpokládám, že se jmenoval Franz Niemayer, že to byl doktor fyzikálních věd a psychologie a že se pravděpodobně narodil v českém pohraničí v letech 1913 až 1915. Byl příslušníkem a vysokým důstojníkem SS. Vysoký, štíhlý, měl tmavě hnědé, skoro černé oči, tmavé prosedivělé vlasy, vysoké čelo – ale to je popis, která ve válce nemusel platit. Byl tehdy o mnoho let mladší.“

Znamenal si všechno na papírek.

„To stačí, nejdůležitější údaje jste mi řekl. Scházejí ovšem nacionálie, působiště, fotografie, takže těžko budeme moci s jistotou něco tvrdit. Ale uvidíme.“

Odešel. Zůstala se mnou jen usmívající se holčička na fotografii. Mámin obrázek zřejmě neměl.

Ani jsem nepostřehl, že se vrátil.

„Byla to sladká holčička.“ Řekl sám pro sebe a potom, jako by se zastyděl, zřetelně dodal:

„Tak jako jen děti mohou být.“

Zapovídali jsme se. Ani nevím, jak jsme se dostali na téma únosů dětí. Líčil mi otřesné případy, které se odehrávaly ve Spojených státech, v Anglii, ve Spolkové republice Německa.

„Stále nedovedu pochopit, jak se v lidech může projevit tak strašný pud. On to vlastně ani není pud. Vždyť je to proti přirozenosti ukrást rodičům dítě a vydírat je o výkupné. Mnoho únosů končí tím, že únoscí raději dítě zabijí, aby se zbavili přítěže a nepohodlného svědka na útěku před policií. Ale snad ještě horší, pokud se ta hrůza dá vůbec stupňovat, jsou únosy za účelem prodeje dětí.“

„Cožpak je něco takového vůbec možné?“

„Bohužel. V některých státech se z prodeje dětí stal výnosný obchod. Prodávají se bezdětným manželům, kteří po dětech touží a nemohou je mít, ale také do veřejných domů, na Střední východ, do Jižní Ameriky, do přístavů ve všech světadílech. Já vím, říkáte si, že přece není možné přimět k prostituci děvče, které nebude souhlasit, anebo mu zabránit v útěku. Ale není tomu tak. Jen mizivé procento zavlčených nedospělých děvčat se zachrání. Obchodníci s bílým masem pracují systematicky. Podstatnou roli hraje hlad, bití, psychický nátlak, alkohol, drogy. Podaří se jim zlomit duševní sílu člověka. A to jsou jen náznaky. Nikdo vlastně nezná a neví, jaké metody používají. A nikdo také ani neodhadne, kolik děvčat při takové škole zahyne.“

Mimoděk jsem si vzpomněl na profesora. Rád se zabýval studiem lidí, jejichž vývoj probíhal v mezních podmínkách, rád studoval vlivy, jaké zanechávají na psychice člověka strach, hrůza, hlad, žízeň ...

„V poslední době došlo k sérii únosů, či lépe zmizení dětí v několika státech světa, které jsou z hlediska motivace takřka nevysvětlitelné ...“, zaslechl jsem hovořit svůj protějšek.

„To máte tak. Únoscí dětí, kteří kalkulují na tučné výkupné, si samozřejmě vybírají své oběti z bohatých rodin. Zaměřují se na jedináčky. V takových případech mají největší naději na úspěch. Soudí se, že o mnoha případech se policie ani nedozví, protože rodiče ze strachu, aby se jejich dítěti nic nestalo, zaplatí výkupné a mlčí. Často se jim dítě opravdu vrátí. Někdy přijdou na policii až tehdy, když zaplacení výkupného bylo marné. Únoscí vydírají dále. Do nemožnosti. Anebo když získají výkupné, dítě prodají nebo zabijí.“

Ale případy, o kterých jsem vám říkal – a to je právě divné – do těchto kategorií nepatří. Všechny unesené děti pocházejí z chudších rodin. Některé z nich žily v dětských domovech. Téměř všechny neprokazovaly ani zvláštní inteligenci, ani nebyly andělsky krásné. Spíše naopak!

Měly ale jeden společný znak. Vyznačovaly se zvláštní schopností. Jak se uvádí v protokolech, mnohé měly mimořádnou paměť, další dokázaly v pěti šesti letech zpaměti násobit, dělit, umocňovat i odmocňovat obrovská čísla, zatímco v jiném ohledu zaostávaly za ostatními dětmi.“

Poslouchal jsem ho čím dál tím napjatěji. Znal jsem takové případy ze studia odborné literatury.

V hlavě se mi rodila prapodivná hypotéza. Začal jsem spojovat útěk profesora z Československa, podivné případy výher i vlnu mizení malých dětí. Neznal jsem vazbu, nevěděl jsem přesně proč, netušil jsem důvod, ale v mozku mi vyrůstala představa jakési zruďné organizace. Napadaly mě fantastické vize. Ale na to nyní nebyl čas.

Ze zamyšlení mě vytrhl zvonek telefonu.

„Ano? Kdyby jste byl tak hodný a poslal mi to. Děkuji vám. Tak něco našli. Za chvíli to přinesou.“

Byl jsem rozčilen. Nemohl jsem vydržet na židli.

Musel jsem vstát a přecházet po místnosti.

Někdo zaklepal na dveře.

„Tak tady to máme. Když dovolíte, přečtu vám to.“

„Niemayer Franz Albert, datum narození není známo. Předpoklad narození mezi rokem 1910 – 1915. Místo narození není známo. Pravděpodobně akademické vzdělání. Může být totožný s Franzem Niemayerem, absolventem berlínské univerzity, který získal doktorát za disertační práci v oblasti teoretické fyziky v roce 1937.

Hodnost: Obergruppenführer, příslušník SS. S největší pravděpodobností zástupce vedoucího zvláštního oddělení pro vedení psychologické války, které podléhalo přímo Adolfu Hitlerovi. Ani jména ostatních pracovníků tohoto útvaru nebyla přesně identifikována.

Další podklady pro informaci poskytli vězňové koncentračního tábora v Neuburgu. (Speciální koncentrační tábor s kapacitou 3000 vězňů, velmi přísně utajený. Před příchodem spojeneckých vojsk byl vybombardován německými letadly a potom zničen plamenomety.)

Údaje poskytli Polák Tadeusz Kusoczinsku a Francouz Jean Biscornu, pravděpodobně jediní dva vězňové, kteří zůstali na živu. Jean Biscornu – lékař z Amiensu, psychiatr. Byl přinucen vést dr. Niemayerovi o pokusech s vězni. Šlo o experimenty, na kterých se spolu s Niemayerem podílel neurochirurg dr. Stephan Almaszy.

Vězňové nemohli sdělit nic bližšího, než že šlo o mozkové operace na vybraných vězních, které předtím vyšetřoval Niemayer.

Shodně uvádějí že Almaszy služebně podléhal Niemayerovi a pracoval podle jeho příkazů. Značné procento vězňů při operacích nebo hned po nich umíralo.

Podle domněnky Francouze Biscornu šlo o operace jednotlivých oblastí mozku, ovládajících mentální schopnosti člověka. Domnívá se, že se v táboře konaly pokusy s voperováním elektrod do mozku, jimiž bylo možno na dálku ovládat operovaného a vyvolávat v něm nejrůznější duševní reakce. On sám sestavoval pouze klinické záznamy o chování jednotlivých pacientů. Operační protokoly vedl jakýsi německý lékař, jehož jméno vězňové neznali. Oba soudí, že celý štáb pomocných lékařů i ošetřujícího personálu byl před likvidací tábora odstraněn.

Dr. Niemayer nesídlil v táboře, pravidelně do něj dojížděl.

Poznámka k protokolu: K tomu, co uváděli oba vězňové, nutno poznamenat, že i když budili dojem inteligentních lidí, zdá se, že jejich mentální zdraví bylo vážně narušeno. Oba zahynuli, než mohli být předáni k odbornému vyšetření. Francouz spáchal sebevraždu skokem z okna ve třetím poschodí. Polák byl nalezen mrtev: zřejmě zemřel při jednom ze svých záchvatů.

Podepsáni: Dr. Richard Bonisequa

Major Bruce Woodhouse – kapitán zdravotní služby.

Dne 11. dubna 1945.“

Dočetl. Ticho v místnosti se proplétalo s řinčivým hlukem; někde venku skládali dělníci železné trubky.

„Vidíte, ani my nemáme přesné údaje. Neznáme ani datum, ani místo narození. Chybí nám i fotografie.“

Mám tady ještě výpis o doktoru Almaszym. Ten vás nezajímá?“

Doktor Almaszy mě vlastně zajímat neměl, ale když jsem si uvědomil jeho zrůdnou spolupráci s dr. Niemayerem, zdálo se mi, že bych se i o něm měl dovědět co nejvíce.

„Prosím vás, pokud příliš nezdržuji ...“

Začal znovu číst.

„Dr. Almaszy Steohan, německý občan maďarského původu, žijící od roku 1935 v Německu. Narizen v Miškolci 12. 3. 1907, otec Almaszy Stephan, praktický lékař v Miškolci, matka Almaszyová Inge, rozená Derstová, Němka. Studoval lékařskou fakultu v Budapešti a ve Vídni. Specializoval se na neurochirurgii.“

Odmlčel se, četl si dále sám pro sebe.

„To je všechno, ostatní znáte z materiálu o Niemayerovi. Také toho není mnoho.“

Znovu se sklonil nad deskami.

„Dr. Almaszy byl po válce dopaden v Německu. Nebyl souzen. Ještě před zahájením procesu spáchal sebevraždu. Vyšetřující orgány se od něho nic nedověděly.“

Obávám se, že jsem vám toho mnoho neřekl.“

„Naopak, vaše informace mi pomohly. Myslím, že moje domněnka byla správná.“

Urovnal papíry a zavřel desky.

„Zmínil jste se o únosech dětí. Ani jsem netušil, že se vaše organizace zabývá i takovými případy.“

Sklopil oči a odmítavě zavrtěl hlavou.

„Máte pravdu. My se takovými případy nezabýváme, ale ... ale naděje umírá až naposled. A pro rodiče těchto dětí často až když umírají sami. Vím, je to ode mne bláhové. Nemá to smysl. Ale co když tenkrát ... za války se mohlo stát ledacos. Co když žije?“

Uhnul jsem před jeho pohledem. Mlčel jsem.

„Nedovedete si představit, kolik tragiky se skrývá za osudy těch malých i jejich rodičů. A já ... sleduje všechny dostupné materiály od konce války. Je to podivný koníček, vidíte?“

Nevěděl jsem, co odpovědět. Ani nevím, co mne přimělo k bezostyšné otázce:

„Kdybyste dovolil – směl bych se do vašich záznamů podívat?“

Byl mou žádostí překvapen. Viděl jsem, že mu má zvědavost není příjemná. Chápal jsem ho. Cítil za ní touhu po senzaci.

„Nejste vy novinář?“

„Ne, ubezpečuji vás, že to není jen pouhá zvědavost. Mám vážný důvod.“

„Jaký důvod? Pátráte po někom?“

„Podívejte se, zmínil jste se sám o tom, že nedovedete pochopit, co vedlo v poslední době k celým sériím únosů dětí. Říkal jste, že nešlo o vyděrače, kteří by chtěli získat výkupné, že nepřichází v úvahu ani prodej dětí do veřejných domů. Samotnému vám přišlo na mysl, že všechny ty děti měly něco společného. Nějakou svou vlastností se lišily od ostatních ...“

„Ano, to jsem řekl, máte pravdu, ale přesto nechápu, proč vás to zajímá ...“

„Jsem povoláním psychotronik. Zabývám se schopnostmi člověka k přenosu informací na dálku.“

Některé děti mají v tomto oboru mimořádné nadání. A když jsem za vámi přišel kvůli informacím o dr. Niemayerovi, který náhle zmizel, stále jsem si kladl otázku proč? Teď znám jeho minulost. Pokud je můj bývalý nadřízený a dr. Niemayer jedna a táž osoba, a já věřím, že ano, potom jde o nebezpečného megalomana, o lidskou zrůdu. Tento člověk dosáhl v oboru psychotroniky objevů, které by mohly být ošklivě zneužity. Jsem přesvědčen, že něco takového sleduje. Chápete?

U vás jsem se dozvěděl, že spolupracoval za války s neurochirurgem. Konali nedovolené pokusy na vězních. Mrzačili lidi. Snad víte, že lékařská věda je dnes už tak daleko,

že dokáže provádět v mozku chirurgické zákroky, které dělají ze zuřících nepřítelů šilenců mírné beránky. Ale nebyl by problém provádět zákroky, které by působily pravý opak a vědomě vyvolávaly agresivitu, zuřivost a nenávist. Ve spojení se sugescí by to mohlo znamenat otřesné věci.“

Chvilí zamyšleně seděl a díval se z okna. Potom vstal, zašel ke skříni a obrátil se ke mně s dotazem:

„Zajímá vás určité časové období?“

„Ano, postačí mi zatím tento rok.“

Vyňal ze skříně obdobné černé desky, v jakých byla uložena zpráva o dr. Niemayerovi a Almaszym.

„Tady to je. Nechám vás samotného. Musím něco zařídit ve městě. Vráť se za dvě hodiny.“

Záznamy byly vedeny neobyčejně pečlivě.

Prošel jsem leden, ale ani jeden z uveřejněných případů nevzbudil mou pozornost. Totéž se opakovalo, když jsem dočetl záznamy, které se vztahovaly k únoru. Musel jsem se opanovat, abych nepřeskočil března a nezačel se do údajů, které pocházely z dubna.

A udělal jsem dobře. V březnu byl hlášen únos, který mě zajímal.

Šlo o dvojčata, Felixe a Richarda Malreuxovy, kteří žili v ústavu pro opuštěné děti v Grenoblu. Bylo jim jedenáct let. Pracovali v ústavní zahradě, odkud se nevrátili s ostatními chovanci k večeři. Dozorce postřehl jejich nepřítomnost a vedení ústavu ihned informovalo policii.

Původně se domnívala, že jde o útěk. Ale po zjištění všech okolností došla k názoru, že šlo o únos plánovaný s vědomím obou chovanců. Zelinář, který kupoval od ústavu přebytek zeleniny, uvedl, že viděl oba chlapce, jak nastupují do velkého citroenu, který zabrzdil u chodníku vedoucího podél ústavní zahrady.

Vychovatel, který oba chlapce dobře znal, naopak vylučoval možnost, že by oba odešli ze své vůle.

Před několika měsíci došlo v ústavu k příhodě, která se týkala obou dvojčat. Jedné noci se oba náhle v ložnici probudili a křečovitě vzlykali bez jakékoliv příčiny. Když ostatní přivolali vychovatele, nemohl ani on chlapce uklidnit a také zjistit důvod jejich šoku, jak mu stav, ve kterém oba nalezl, připadal. Přivolal ústavního lékaře, který chlapcům píchl uklidňující injekci. Druhý den ráno oba chlapci shodně vypověděli, že jejich tatínek a maminka jsou mrtvi. Když jim jejich tvrzení ústavní lékař spolu s vychovatelem vymlouvali, uvedli, že se v noci probudili, protože ve snu viděli, jak se rodiče snaží dostat ven z nějakého velkého sálu, kde bylo ještě mnoho jiných lidí, ale východy ze sálu byly uzamčeny. V sále prý hořelo.

Tvrzení obou chlapců bylo pravdivé. Ještě ten den se objevila v novinách zpráva o velkém neštěstí na taneční zábavě. Vznikl požár, při kterém zahynulo sto čtrnáct lidí.

Vzpomněl jsem si na tuto událost, která vyvolala rozruch nejen ve Francii. Výsledek oficiálního šetření udával za hlavní příčinu katastrofy vadnou konstrukci budovy a její výzdobu, především falešná strop, vyrobený z vysoce hořlavých materiálů.

Informace vychovatele o noční příhodě, ve které chlapci popsali smrt svých rodičů, byl jasná případ spontánní telepatie.

Událost byla popsána ve francouzských novinách. Mohl tedy o ní vědět i ten, kdo měl na únosech dětí zájem. Jenže v tomto případě to nemohl být profesor. Žil přece až do dubna v Československu. Pokud ovšem už dávno svůj odchod do zahraničí neplánoval a pokud neměl v zahraničí společníky, kteří pro něho pracovali.

Byla-li správná má myšlenka o tajné organizaci, skládající se ze zbytků fašistických pohlavářů, kterým se podařilo uprchnout z poraženého Německa, bylo by to logické.

V březnu jsem objevil pouze jeden další případ, který mohl mít určitou souvislost s mou hypotézou. Tentokrát šlo o osmiletého chlapce. Jako sirotek žil v ústavu pro opuštěné děti v Dallasu v USA. Projevoval mimořádný talent ve hře na housle. Zmizel těsně předtím, než měl se svým novopečeným impresáriem, který ho adoptoval, odjet na první koncertní turné po Spojených státech. Šlo o únos.

Potom mě zaujala zpráva, v níž se popisoval další případ zmizení dítěte, tentokrát ve švýcarském kantonu Neuchatel ve vesnici Lantaneau. Manželka sedláka Hanse Rosnera se měla vracet se svým jedenáctiletým synkem Hansem domů z města, kam pravidelně jezdili k lékaři, neboť malý Hans trpěl nervovými poruchami. Asi deset minut před odjezdem autobusu ji napadlo, že zapomněla koupit svému muži jakousi maličkost. Posadila proto synka na nástupišti na lavičku a rozběhla se do nejbližšího obchodu.

Když se vrátila, autobus ještě stál na nástupišti, ale její synek mezitím zmizel. Řidič autobusu nemohl déle čekat, a proto se rozhodla zůstat ve městě. Posléze se obrátila na místní policii. Pátrání nevedlo k žádnému výsledku. Na základě inzerátu v místních novinách se přihlásila jedna pasažérka autobusu, která si všimla, že chlapce kamsi odvedla mladá žena. Svědkyně tomu nevěnovala pozornost, neboť se domnívala, že dotyčná žena je jeho matkou.

Chlapce se nepodařilo od té doby nalézt. U zprávy byl přiložen výstřížek ze švýcarských novin.

Článek nesl titulek: Zachránil matku před smrtí ...

Hovořilo se v něm o témž chlapci a jeho matce, kteří byli na návštěvě u nervového lékaře, a když měli odcestovat autobusem domů, chlapec dostal záchvat. Celý se roztřásl a prosil matku, aby nejezdili autobusem, že nechce. Když ho matka zprvu mírně, a potom i důrazněji přesvědčovala, aby nastoupil do autobusu, vytrhl se jí a ztratil se mezi lidmi. Objevil se však ihned, jakmile autobus odjel, a v pláči matku prosil, aby se nezlobila. Prý nechtěl, aby oba umřeli. Matce se jeho nesmyslné tvrzení nezdálo podivné, protože s hochem dojížděla k nervovému specialistovi.

Domnívala se, že je to pouze jeden z úkazů jeho onemocnění. Proto se s hochem znovu vrátila k lékaři; zaznamenal silné nervové rozrušení. Když se vraceli na nástupiště, aby odjeli další linkou, chlapec nasedl bez jakéhokoliv odporu.

V horské serpentíně míjel autobus rozbité zábradlí nad hlubokou propastí. Dole cestující zpozorovali roztříštěný autobus linky, kterou měla původně odjet matka s chlapcem. V autobuse zahynulo sedmnáct lidí, pouze dva pasažéři celou havárii přežili.

Hned na další stránce jsem našel další zajímavý případ zmizení dvou dětí. Dvojčata, tentokrát chlapec a holčička Salvatore a Gina Ambrosiovi, se ztratila z kláštera v Palermu. Šlo o děti se sníženou inteligencí, jejichž rodiče byli alkoholici. Obě děti se jen těžce naučily psát a číst, ale vynikaly neobyčejnou schopností počítat z paměti. Pamatovaly si dlouhé sloupce čísel, data narození i úmrtí svatých a bez jakýchkoliv potíží sčítaly, násobily a dělily až šestimístná čísla. Jakmile jim však učitelka – řádová sestra – uložila, aby odečetly dvě čísla od sebe písemně, normálním způsobem, odzadu, napsaly na papír celé výsledné číslo najednou, počínaje první číslicí.

Obě děti se ztratily v neděli. Posledně byly zahlédnuty po skončení mše, když odcházely z kostela.

V dalších měsících se případy podivných únosů množily. V červnu jsem jich napočítal devět, od začátku března celkem šestnáct.

A všechny měly jedno společné. Většina z nich vynikala zvláštní vlastností.

Obecně řečeno, dalo se soudit, že šlo o děti s velmi labilní nervovou soustavou a schopností spontánní telepatie.

Probíral jsem se dále zprávami, ale zdaleka jsem nedošel ke konci, když se vrátil právník, který mi zprostředkoval informace o dr. Niemayerovi a díky jemuž jsem narazil na další stopu. Mohla souviset se zmizením profesora i s jeho dalšími plány.

Zavřel jsem desky. Nabízel mi, že mohu v četbě pokračovat. Ale poděkoval jsem. Rozloučili jsme se.

Odjížděl jsem týměž večerním vlakem jako při své předchozí návštěvě. Mohl jsem být spokojen. Vždyť informace, které jsem zjistil v Praze, potvrdily všechno, co mě napadlo, když jsem v Řídké hovořil s kostelníkem a s paní Niemölerovou.

Stránky vytržené z místní matriky s důležitými osobními údaji, podivná shoda jmen a dosud neznámý esesák dr. Niemayer – to všechno nyní mělo smysl. Neznámý příslušník SS se proměnil ve válečného zločince. Ano dr. Niemayer, válečný zločinec a esesák, musel být totožný s mým bývalým nadřízeným, který se přivlastnil jméno i život Františka Niemölera.

Pokusil jsem se vžít do jeho situace. Uvažoval jsem, jak by asi mohl jednat člověk jeho ražení, jaké mohly být jeho cíle a plány ...

Znal se s Hitlerem?

Se šílencem, který si tolik potrpěl na prozřetelnost? Mohl se s ním znát osobně. Vždyť byl úspěšným vědcem v oboru, od kterého si právě Hitler musel mnoho slibovat.

Profesor ovšem nebyl šarlatán. Opovrhoval podvodníky, přímo vášnivě odsuzoval okultisty a spiritisty.

Blížil se konec války a Hitler svým soukmenovcům neustále sliboval novou tajnou zbraň.

Po válce se ukázalo, že to měla být atomová bomba. Ale co když se pracovalo na několika tajných zbraních? Co když měl jednu z nich dodat právě profesor? Bylo vůbec možné udělat z psychotroniky zbraň?

Ano, bylo! Zbraň přinejmenším tak hroznou, jakou byla atomová puma. O to hroznější, že ji nikdo nemohl čekat, že ji nebylo možno lokalizovat jako letadlo, které nese bombu, jako raketu, vyslanou, aby ničila.

Za války už Niemayer nestačil své výzkumy dokončit. A Hitlerovi zase nezbyl čas na to, aby ho dal popravit.

Ne, člověk s Niemayerovou povahou, který měl s Hitlerem společný cíl i šílenou touhu po moci, člověk, který se opájel vlastní genialitou, navíc oprávněnou, ten se nemohl spokojit s životem, jaký vedl u nás. Dříve nebo později se musel vrátit ke svým původním plánům. Dám nebo s dalšími, kteří podobně jako on stále věřili ve fašismus a ovládnutí světa.

Na mysli mi vytanula slova jednoho z mých vysokoškolských profesorů:

„Největším neštěstím pro lidstvo jsou vůdci, kteří nechtějí víc než dobro pro svůj národ. Dobro by přece nemělo mít líc a rub. Jejich dobro obvykle znamená zlo pro ty, kteří čirou náhodou patří k jinému národu. A nakonec jejich ‚dobro‘ ztratí svůj líc a přinese i jejich vlastní neštěstí.“

Lidé mají dnes už jedinou možnost – hledat dobro pro celý svět. Je to jejich poslední šance.

Můj bývalý šéf takové dobro určitě nehledal. Snad ani netoužil po tom, aby jeho národ ovládl svět. Chtěl světu vládnout sám. Chtěl být všesvětovým diktátorem. Byl rozený führer, despota, člověk, který nestrpěl odpor.

Jak neuvěřitelně se musel přetvařovat a zapírat, když žil u nás! A přesto jeho touha vládnout a poroučet občas prosakovala na povrch.

Zamrzelo mě, že jsem se stavěl negativně k jeho pokusům o navázání telepatického kontaktu. Nebýt toho, mohl jsem vědět, kde dnes žije. Mohl jsem zachytit jeho stopu. Ale takhle?

Znal jsem jeho minulost, tušil jsem i jeho hrůzný cíl. Ale nevěděl jsem, kde ho hledat, natož jak před ním varovat.

XI.

Vánoce jsou, chválabohu, zase za mnou.

Zde na horách svátky poezie nezkalil předvánoční městský shon, který se mi letos otřel o duši, když jsem navštívil Prahu. Hory mě osvobodily od podivného pudu, kterým se trápili lidé dole. Ostatně co je na tom špatného dávat si dárky, těšit se z radosti druhých i z toho, že na tebe někdo myslí? Jistě nic!

Ale mně připadalo, že lidem nejde o to dávat dárky a s nimi radost. Zdáli se mi štvání pudem koupit a vlastnit.

Vzpomínal jsem na vánoce svého dětství. Na poslední den školy. Na prázdniny. Na cestu na kole do městečka. Šlapal jsem v ostrém svištivém větru, který hnal přes silnici první poprašek sněhu, abych koupil mamince strašlivě nesmyslný dárek, válečnou náhražku za pár korun, které jsem ušetřil.

Večer na Štěpána vůně vánoc vyvanula a zbyl jen smutek nad tím, že se vrátí opět až za rok. Tento nostalgický pocit mě pronásledoval s neúprosnou pravidelností každoročně i za mého pobytu na horách. Zvyk, tradice, vzpomínky? Nevím.

Co všechno se za ten rok od posledního Silvestra událo!

Televizní hlasatelka, kterou jsem viděl na obrazovce před rokem, se již v programu neukázala. Vše, co se mi podařilo zjistit, bylo tak závažné, že mou pozornost na sebe stále více poutal profesor.

Přemýšlel jsem o tom, v jakém vztahu byli ti dva. Ale nepřišel jsem na přijatelnou hypotézu. Mohla být jeho příbuznou, mohla být jeho milenkou. V každém případě mu musela nesmírně podléhat.

Čekal jsem, zdali se profesor sám neozve, tak jako tomu bylo poprvé právě před rokem. Ale bylo to nepravděpodobné.

Žil mimo hranice Československa. Samo o sobě by to nevadilo. Vzdálenost nebránila úspěšným pokusům s přenosem obrazů různých předmětů. Vždyť už v roce 1927 Warcolier na třetím kongresu psychických bádání informoval o pokusech, které se prováděly mezi Paříží a New Yorkem; tedy na vzdálenost asi 6000 kilometrů. Myšlenkovou sugescí se předávaly vize, které se týkaly jednak předem dohodnutých druhů objektů, jako například obrazu některého předmětu, jednak objektů, které předem vůbec domluveny nebyly. Celkem bylo při těchto pokusech dosaženo při přenosu z New Yorku do Paříže shody v 33% případů, zatím co v obráceném směru bylo úspěšné procento poněkud nižší – 25%.

Podobné pokusy prováděl i Upton Sinclair se svou manželkou.

V roce 1928 se konala velká série pokusů na dálku mezi Athénami a Paříží na vzdálenost 2100 kilometrů, dále mezi Varšavou a Athénami, městy vzdálenými téměř 1600 kilometrů, a konečně mezi Vídní a Athénami, vzdálenými zhruba 1300 kilometrů.

Četl jsem znovu záznamy o těchto experimentech. Pokusné osoby byly uvedeny do hypnotického stavu. Vysílání i příjem myšlenkové sugesce byly synchronizovány.

Přemýšlel jsem o tom, jak navázat kontakt s profesorem.

Potřeboval jsem zjistit, kde se nachází. Ale naděje na úspěšný výsledek byla mizivá. Synchronizace vysílacího času s přijímacím byla nemožná. Začal jsem tvořit schéma celého pokusu.

Nejvhodnější čas na vysílání:	najít den, který by mohl podvědomě připomenout profesorovi moji osobu, časová jednotka, ve které se profesor nezabývá prací, doba, kterou věnuje odpočinku, eventuálně spánku.
Způsob hledání:	vylučovací metodou.
Forma:	uvedení sama sebe do lehkého hypnotického spánku.
Záznam:	

Jako nejvhodnější se mi jevily dny, ve kterých na počátku roku vysílal profesor, tedy 31. prosince, 31. ledna a 3. března.

Dále přicházely v úvahu dny, kdy se vyhrotil náš vzájemný poměr: hádka po jeho návratu z kongresu v Ženevě a setkání v Kátině bytě.

V těchto dnech si na mě mohl vzpomenout, myslit na mě. Podle toho schématu jsem naplánoval své pokusy. Pokus šlo o čas, rozhodl jsem se pro dvacátou třetí hodinu našeho času, ve které se snažil navázat kontakt on.

Měl jsem ztíženou situaci, protože jsem nevěděl, kde žije. Časový rozdíl mohl hrát ve volbě vhodného denního intervalu podstatnou roli. Nejsprávnější by bylo, kdybych se pokusil o navázání kontaktu v tutéž dobu, ale podle časových pásem jednotlivých světadílů, neboť všechny mohly přicházet v úvahu jako alternativní bydliště profesora.

Vylučovací metodu pro hledání jeho pobytu jsem byl nucen volit ze dvou důvodů: mohl jsem předpokládat, že právě tak jako já i on bude odmítat ať už podvědomě nebo vědomě navázání kontaktu, který by ho mohl prozradit. A musel jsem počítat s tím, že bude nutno eliminovat od větších územních celků k menším.

Rozhodl jsem se proto k první sérii pokusů, ve kterých jsem chtěl určit místo jeho pobytu alespoň v rámci kontinentu. Uvažoval jsem, kam se asi mohl uchýlit.

Problém byl v tom, jak se uvést do lehkého hypnotického spánku a současně si dávat vědomé příkazy.

Dalším kamenem úrazu byl záznam vize, neboť se dalo očekávat, že jakmile se znovu dostaví stav plného vědomí, nebudu prakticky vědět nic o tom, co jsem prožíval ve stavu hypnózy.

Po dlouhém a úporném přemýšlení jsem přišel na to, že jediným východiskem z nouze bude magnetofon.

Nahrál jsem si na počátek pásku příkaz sám sobě, který mi měl pomoci v tom, abych se dostal do hypnotického stavu. Dále jsem chtěl nahrát záznam z toho, co pocítím ve stavu hypnózy.

Uvědomil jsem si ovšem, že musím mít magnetofony dva. Jeden, který bude reprodukovat, a druhý, který bude nahrávat.

Mnoho času do prvního pokusu nezbývalo.

Neměl jsem vhodný induktor, který by mi mohl napomoci při určování profesora pobytu. Ale nakonec tvořil induktor tak jako tak pouhou pomůckou, která sloužila spíše ke koncentraci mysli před vlastním pokusem.

V mnoha případech došlo k úspěšným psychoskopickým úkazům i bez jakéhokoliv pomocného předmětu. Přesto jsem však vyhledal profesorovu fotografii, kterou jsem našel ve francouzském časopise. Úmyslně jsem se na ni nepodíval. Ukryl jsem ji pod papírem, aby myšlenkový náraz, až znovu uvidím profesorovu tvář, byl co nejsilnější.

Poslední den v roce. Všude kolem leží těžká mlha. Mraky jsou nízko. Snažím se od rána v pravidelných intervalech vzpomínat na minulost, na vše, co jsem s profesorem zažil.

K obědu jsem si vzal pár plátků konzervované šunky a chléb s máslem.

Oba magnetofony mám připraveny. Čas pokusu se blíží. Rozhodl jsem se, že začnu pokusy koncentrováním mysli na Evropu. V Evropě byl viděn naposledy.

Blíží se třiaadvacátá hodina. Začínám se uvolňovat. Před mým křeslem stojí zrcadlo, které hodlám použít k autosugesci. Po levici i po pravici jsou připraveny magnetofony. Na klíně mám pod čtvrtkou bílého papíru profesorovu fotografii.

Pokus skončil. Jsem při plném vědomí.

Uvedení do hypnotického spánku se podařilo. Probudilo mě šumění magnetofonového pásku. Vypnul jsem magnetofon. Cítil jsem se sláb.

Cívka na druhém magnetofonu se ještě otáčela. Zmáčkl jsem tlačítko zpětného chodu. Netrpělivě jsem čekal, až se pásek znovu začne odvíjet od počátku. A potom jsem uslyšel sám sebe. Byl to můj hlas, a přece bych si netroufal tvrdit, že ho s jistotou poznávám. Byl neosobní, tichý, nevzrušený.

Zapisuji přesná slovní záznam toho, co jsem slyšel:

Vysoký ... štíhlý ... vidím pobřeží, ano, písek, oblázky, více oblázků, je to moře. Palmy, mnoho palem ... teplo, tmavé nebe, je noc, ano, je noc – vysoký štíhlý muž kráčí po ulici...

Bílá budova, mnoho světél, bolí mě oči, mnoho světél – muž vstupuje dovnitř. Budova je hotel, ne hotel – světelný nápis – čtu ca-ca, nemohu přečíst další písmeno, je nezřetelné ...i...no. Ca ... ino, asi casino.

Muž je uvnitř. Není uvnitř, byl tam --- odešel, dávno odešel. Není tam ... pobřeží je prázdné. Ráno.

A to bylo všechno. Dále už pásek nezachytil nic. První pokus se tedy nepodařil. Zaznamenal jsem pouze minulost. Minulost, kterou jsem znal. Mohlo dojít k podvědomému přání po úspěchu, které se projevilo v tom, že jsem v hypnotickém spánku reagoval na známou situaci.

Mohla to ovšem být i pravda. Profesor už nemusel být ve městě.

Jelikož magnetofonový pásek žádné další dojmy nezapsal, znamenalo to, že asi hned poté, kdy došlo k sebevraždě jednoho z hráčů, opustil nejen město, ale pravděpodobně i Francii a Evropu.

Byl jsem netrpělivý. Dny ubíhaly jen zvolna a já měl čekat až do 31. ledna. Nevydržel jsem to. Připravil jsem se k dalšímu pokusu.

Postupoval jsem tímž způsobem jako při prvním experimentu, ale snažil jsem se vylepšit podmínky tím, že jsem od půl desáté systematicky pozoroval mapu Afriky a opakoval si polohlasem názvy jednotlivých států a velkých měst. Rozhodl jsem se, že v druhém pokusu budu pobyt profesora spojovat s Afrikou. Napadlo mě totiž, že pokud opouštěl Evropu a letěl do zámoří, dalo se předpokládat, že přistál na některém z letišť v Africe.

Kdyby byl pokus úspěšný, měl bych snadnější volbu. Mohl bych lépe určit směr jeho další cesty.

Je ráno, probudil jsem se v křesle. Oba magnetofony jsou dosud v chodu. Cívky se otáčejí ...

Nemohu si vzpomenout, zda jsem se v noci stačil vzpamatovat z hypnózy, nebo zda jsem se probudil k plnému vědomí teprve nyní.

Cítím se svěží, ačkoliv spánek v křesle nemohl být příliš pohodlný. Mám obrovský hlad, který překonává mou touhu převinout magnetofonovou pásku zpět a zjistit, jak pokus dopadl.

Vařím si silnou černou kávu a pojídám ve spěchu patku chleba s kusem slaniny. Mezi jednotlivými sousty přetáčím pásku. Spouštím magnetofon.

Pásek se odvíjí. Nic neslyším. Vracím pásek znovu do výchozí polohy. Zdá se mi, jako bych c jednom místě zaslechl jakýsi nezřetelný hovor. Otáčím knoflíkem zesilovače zvuku. A dostávám na sebe ukrutnou zlost. Mikrofon, pokus byl pokus zdařilý, zachytil zvuk mého hlasu příliš slabě. Slyším z magnetofonu jen nezřetelné slabiky několika slov, z kterých nejsem moudrý.

Ve své netrpělivosti jsem udělal chybu. Musím pokus opakovat.

I když bych se o to nejraději pokusil hned, přesvědčuji se, že bude správné, když alespoň týden počkám.

Teprve nyní se dostavuje únava. Chce se mi spát.

Celý týden se musím nutit do klidu. Hledám si manuální práci. Štípu dříví, chodím na dlouhé procházky.

Nebudu další pokus odkládat. Zkusím to ještě dnes!

Probudil jsem se už za 15 minut po zahájení pokusu. Zapínám znovu tlačítko magnetofonu.

Ano, pokus se podařil. Vyslechl jsem nejprve celý záznam. Teprve potom jsem zapsal, co jsem uslyšel:

Letadlo. Letí nad mořem – ne vysoko, bude přistávat. On je na palubě ...

Vlny, ne, je to písek. Písečné vlny. Letadlo se blíží nad město. Klesá. Letiště ... veliké letiště – mnoho letadel.

Modré nebe a písek ... stromy. Jižní stromy – palmy.

Tabule, černá tabule. Mnoho nápisů.

Známa melodie, Marseillaisa: Nikoliv, to je Marseille – Dakar.

Letadlo opět startuje – vidím moře, mraky ...

Byl jsem spokojen. Další stopa odpovídala tomu, co jsem o posledním profesorově pobytu věděl. Pohyboval se kdesi na jihu Francie.

Proč by nemohl odletět z Marseille do Dakaru?

Poslední věta záznamu ovšem svědčila pro domněnku, že to bylo pouze krátké mezipřistání, po kterém profesor pokračoval v cestě.

Kam? To jsem zatím nevěděl. Škoda, že už je tak pozdě. Byl jsem v pokušení zvednu telefon a zavolat do Aerolinie, abych zjistil, které letecké linky vedou z Dakaru. Ráno to zkusím.

„Haló, Aerolinie?“

„Prosím vás, spojte mě na informace.“

„Dobrý den, informace, prosím.“ V telefonu se ozval svěží dívčí hlas.

„Slečno, můžete mi, prosím vás, říci, které letecké linky mají mezipřistání v Dakaru a kam pokračují?“

Chvilka mlčení.

„To bude těžké, je jich spousta. To mi dá chvíli práce. Budete muset zavolat ještě jednou, řekneme za hodinku.“

„Mně by stačily pouze mezinárodní linky, ty, které pokračují na jiný kontinent. Rozumíte mi?“

„Tak moment počkejte, mám tady zákazníka...“

„Nezlobte se, já jsem dřív opravdu nemohla. Pište si: Abidjan, Addis Abeba, Barcelona, Bejrút, Buenos Aires, Free Town, Johanesburg, Chartúm, Kinghasa, Algos, Londýn ...

Marseille, Monrovia, Moskva, Nizza ...

Praha...

Rio de Janeiro, Roma ...

Saint Louis, Santiago, Sao Paulo, Stuttgart ...

Teherán, Tel Aviv ...

Vídeň ...

Zagreb.“

„Děkuji vám, slečno.“

„Nemáte zač, na shledanou.“

Prohlížím narychlo naškrábaný seznam. Škrťám postupně města, která mě nezajímají. Kdyby se chtěl vrátit do Evropy, přece by neletěl do Dakaru. Města v Africe? Nemohu je vyloučit, ale to bych se pravděpodobně něco dozvěděl ještě z posledního záznamu. Poslední slovo přece signalizovalo moře.

Nakonec si vypisuji ze seznamu: Buenos Aires, Rio de Janeiro, Sao Paulo, Santiago de Chile.

Uvidíme! Příště se rozhodně zaměřím na Jižní Ameriku.

Napadlo mě, že když se můj pokus podařil, aniž jsem čekal na původně stanovené datum, mohu pokračovat.

V kalendáříku jsem si našel časové rozdíly.

Jenomže odpoledne se mi udělalo nevolno, dostal jsem zimnici, a když jsem si změřil teplotu, ukázal teploměr 39,5. Začalo mě bolet v zádech, hlava se mi točila – byl jsem rád, když jsem si narychlo nanosil dostatečné zásoby paliva, abych nemusel denně přebíhat do vymrzlé kůlny. Navařil jsem si čaje, spolkl dva acylpyriny a zabalil se do pokrývek. Tělo jako by se rozpadlo v prvočinitele. Každá jeho část existovala sama pro sebe, řídila se vlastními zákony, pohybovala se nezávisle na rozhodování mého mozku.

Nebyl jsem nemocný příliš často. Vyhýbala se mi i každoroční vlna chřipek, která pronásledovala lidi dole v městečku. Ale tentokrát mi bylo opravdu zle. Acylpyrin, jak se mi v polospánku, do kterého jsem se sesul, zdálo, příliš nezabíral. Musel jsem se přemáhat, abych opustil vyhřáté lůžko, ale bylo to tak jako tak nutné. Musel jsem přiložit. Vzal jsem si z lékárny sadu penicilínu. Zatím se mi vždycky osvědčil. S úlevou jsem se vrátil na lůžko, abych zlostně zase vstával. Bylo pozdě večer a uvědomil jsem si, že musím nařídít budík, abych se probudil, až bude čas k opakování další dávky penicilínu. Měl jsem divokou noc.

Chvíli mi bylo zima, chvíli horko, pronásledovaly mě nesmyslné sny a žízeň. Teprve k ránu jsem usnul hlubokým spánkem a probral jsem se jenom díky drnčení budíku. Byl jsem celý rozmlácený, ale horečka podstatně klesla.

Přesto jsem plné čtyři dny ležel, a když jsem vstal, byl jsem zesláblý.

Chuť k jídlu se mi vracela jen pomalu. A tak se stalo, že jsem se k dalšímu plánovanému pokusu nedostal.

Nakonec jsem se rozhodl, že vyčkám konce ledna, který se mezitím přiblížil, a skutečným pokus v původně plánovaný den, tedy 31. ledna.

Hory, horský hřbet – kaňon olantaytambo – údolí, dlouhé údolí, protéká jím divoká řeka. Opět hory, mlha, vysoké hory, řeka, uru ...uru bamba, východ, dále na východ, praleady, hrozné pralesy, horko, zima, sníh, slunce, kámen, skály, podivné sochy ...

Jako bych se přenesl do obrovské vzdálenosti, klesám dolů, stále dolů, město, ano město na úpatí vysokých hor, socha jezdce na koni – 1535 – je to voják, krev, plno krve a mrtvol, masakry ...

Náměstí, kruh – kruhové náměstí, sedm paprsků. – ne, sedm širokých ulic ...

Teplo, slunce, keře, stromy, orantia ...

Bílý palác, moderní palác, jsou tam nemocní, nevím, nemohu ...

Chiron, nemohu přechíst, mnoho malých pokojů, operace, těžká operace, někdo zemřel, někdo zemřel ...

Daleko – daleko přes vysoké hory, žijí tam lidé, vidím obrovský prales, skály, město mrtvých, kteří žijí ... apo – apocatinti ... půaterioc ...

Tak zněl záznam, který jsem přepsal z magnetofonové pásky po skončení pokusu. Když jsem poprvé přečetl přepsané věty, měl jsem chuť záznam vymazat. Napadlo mě, že nemoc a prodělaná horečka celý pokus poznamenaly. Zdálo se mi, že věty, které jsem nadiktoval v transu na magnetofonovém pásku, nemají žádný význam, že je to změt nesmyslných výrazů, spíše záznam některého z horečnatých snů, které mě po dobu mé nemoci týraly.

Zarážela mě některá slova, kterým jsem ani za mák nerozuměl, připadala mi velice cizokrajná. Vypsal jsem je pod sebe i s výrazy, které předcházely, nebo následovaly, protože jsem nevěděl, zda k nim patří, či nepatří.

Kaňon ... olantaytambo – je to snad název kaňonu?

Urubamba – má tohle být řeka?

Orantia – chiron – apocatinti – platerioc – výrazy v cizím jazyku?

Vybral jsem dále ze záznamu konkrétní pojmy:

Město na úpatí vysokých hor

Socha jezdce na koni

Letopočet 1535

Kruhové náměstí – sedm širokých ulic opouští toto náměstí bílý palác – nemocnice?

Po několikerém přečtení výpisků jsem došel k závěru, že nejlépe by snad bylo začít pátrat po slovech převzatých z nějakého cizího jazyka:

Olantaytambo – urubamba – orantia – chiron.

První slovo mi nepřipomínalo vůbec nic. Druhé už se mi zdálo známější, ovšem pouze zvukomalebně. Připomínalo mi africké nářečí.

Urubamba? Že by to byla řeka v Africe?

Slovo orantia mi připadalo evropsější, snad latinský název květiny. Chiron – to mi sice říkalo dost, ale jméno slavného francouzského automobilového závodníka asi nemělo s tímto pojmem nic společného.

Nejslibněji se, pokud to nebyl nesmysl, jevílo slovo urubamba. Zavolaal jsem učitele místní školy dole v městečku, kterého jsem znal. Pracoval jako člen Horské záchranné služby.

„Prosím vás, pane učiteli, nemohl byste mi říci, kudy protéká řeka Urubamba?“

„Urubamba, říkáte? Hrome, vždyť víte, že učím tělocvik a ne zeměpis ... Já to taky nevím, snad v Jižní Americe, ne?“

Zarazil jsem se.

„Víte co, já se vám zeptám naší Alenky, ta to bude určitě vědět. Počkáte u telefonu? Haló? Slyšíte, počkáte u telefonu?“

„Samozřejmě, počkám, děkuji ...“

„Já vám Alenku předám, na shledanou.“

„Dobrý den, totiž ...,“ zakoktal jsem se, neboť jsem čerta starého věděl, jestli Urubamba je vůbec řeka. Právě tak to mohla být sopka nebo hora nebo nesmysl ...

„Urubamba protéká republikou Peru a spojuje se s řekou Apurimac, která pramení pouhých 160 kilometrů od Tichého oceánu, a přece protéká celým Peru nahoru s Urubambou. Vlévá se do Ucayali a potom do Maraňonu, to je vlastně horní tok Amazonky. Jak Apurimac, tak Urubamba vtékají do Atlantického oceánu...“

Posloucháte mě?“

„Ano poslouchám.“

„Urubamba byla posvátná řeka starých Inků. Vysoko nad ní našel americká archeolog Macchu Picchu. To přece znáte, že?“

„Ano, o tom jsem slyšel. Jsou na Urubambě nějaká města?“
 “To vám nepovím. Urubamba protéká krajem, který prý do dneška není probádán. Kdybyste chtěl podrobnou informaci, bylo by nejlépe obrátit se na Geografický ústav Akademie věd.“

„Jste strašně hodná, paní učitelko, moc vám děkuji.“

Tak on to přece nebyl nesmysl! Urubamba byla opravdu řeka, a to dokonce v Jižní Americe.

Zavolal jsem si bleskem Prahu. Geografický ústav Akademie věd.

„Peru? Moment, ono to nejde přepojit, já vám zavolám doktora Bínu, jestli tady ovšem bude. Už jde, počkejte u telefonu.“

„Bína ...“

„Pane doktore, prosím vás, mohl byste mi poradit, kde bych se dozvěděl historická data o Peru? Mám na mysli zeměpisné údaje, ve spojitosti s inckou kulturou.“

„Zavolejte si Etnografický ústav.“

Dozvěděl jsem se všechno, co jsem potřeboval.

Ollantaytambo, jak se ono slovo správně psalo, byl název staré incké pevnosti, která se prý kdysi stala posledním útočištěm Inky Manka Capaka.

Pevnost, kterou nemohli španělští bandité dobýt. Tvořila klíč ke kaňonu Anta, ve kterém badatelé objevují nové a nové doklady o vysoké kultuře Inků.

Tato pevnost uzavřela před dobyvateli horské údolí posvátné řeky Urubamby, která teče na severovýchod, do oblastí, jež prý dodnes skrývají mnohá tajemství.

Město na úpatí vysokých hor se sochou jezdce na koni a letopočtem 1535 identifikovali zcela snadno.

Lima. Hlavní město Peru. Za ním se zvedají štíty Kordiller Blanca a Negra. Socha jezdce na koni – je jich tam prý více, ale letopočet 1535 nese jedině socha zakladatele Limy, Franciska Pizarra.

Kruhové náměstí v Limě skutečně existuje, jmenuje se Plaza 2 de Mayo a vede z něho paprskovitě sedm moderních, širokých ulic.

Orantia se nazývá jedna z nejpřepychovějších limských čtvrtí vil a paláců, kde žijí lidé z horních deseti tisíc. A chiron? Tak prý říkají obyvatelé Limy ulicím, namísto normálního výrazu calle.

Nejvíce mě zaujalo vysvětlení slova Apocatinti a Platerioc.

Tyto výrazy pocházely z indiánských bájí a měly to být názvy bájných inckých měst, která by mohla být situována, pokus skutečně existovala, někde na severovýchodě, kam teče právě Urubamba.

Předpoklad, že se profesor uchýlil do Jižní Ameriky, byl tedy správný. Ale mátlá mě územní dvojakost, která vyplývala z vysvětlení neznámých výrazů, zachycených na magnetofonové pásce.

Ve starém atlasu jsem vyhledal mapu Peru.

Území s pevností Ollantaytambo, za kterou bylo objeveno i slavné Macchu Picchu, bylo daleko na východě, zatímco Lima ležela u pobřeží Tichého oceánu. Mezi těmito dvěma oblastmi se rozkládaly vysoké hřbety nejdelšího horstva světa – Kordiller.

Pokud jsem se nemýlil, zamířil profesor do Peru. Ale proč se potom vyskytovaly v záznamu dvě oblasti, vzdálené od sebe zhruba 1000 kilometrů? Jedna z nich – nejcivilizovanější centrum státu – a druhá – středisko staré incké kultury, kterou před staletím zničili ve jménu svaté církve římské španělští conquistadoři, toužící po zlatě, a fanatičtí kněží, toužící – po čem? Po větší slávě boží?

Toto tajemné a dosud nezmapované území mě lákalo. Co když vysoko v nepřístupných horách a pralesích dosud žijí potomci slavných Inků, synové národa, který před staletími uplatňoval jakési naivní zásady komunistického společenského vlastnictví? Kde bych měl hledat profesora Niemayera? Kdybych měl tipovat působiště, které si vyvolil, podle jeho zvyků, rozhodně bych je hledal někde v přepychové vile na okraji Limy. Kdybych však zahrnul do úvahy i cíle a plány, které jsem mu přisuzoval, potom bych váhal.

Pro jejich realizaci a uskutečnění by byla divoká, neprobádaná a nezalidněná oblast daleko výhodnější.

Profesor se ovšem mohl pohybovat mezi oběma místy. Jako když ho vidím, seňora profesora, šaramantního, vznešeného, v bílém elegantním obleku. Jistě patří k limské smetánce! Pravděpodobně tam přijel jako obrovský boháč. Vždyť ani nemohu uhodnout, kolik miliónů vyhrál při své „vědecké exkurzi“ po hernách ve Francii, Monaku, Itálii a Spojených státech.

Jakoupak existenci si pan profesor našel v Limě? Vtírala se mi myšlenka, že více vypátrat nemohu. Už to, že se podařilo určit místo jeho pobytu, byl nečekaný úspěch. Ale mohl jsem se také mýlit. Možná, že Peru bylo pouze jednou z dalších etap profesorovy cesty.

Ale i kdyby tomu tak bylo, dalo se předpokládat, že se usídlil v některém ze států Jižní Ameriky. A pokud Peru ne zvolil za své definitivní působiště, pak se tam pravděpodobně vracel. Tam někde ho bylo možno hledat. Nikoliv ovšem z horské chaty, vzdálené tisíce kilometrů.

Přepadla mě deprese. Co jsem vlastně sledoval tím, že jsem tak systematicky šel po jeho stopě? Cožpak jsem to všechno dělal jen pro své uspokojení? Proto, abych zjistil, že se nemusím hanbit za to, že to byl právě on, kdo mi znemožnil vědeckou práci? Ano, původně jsem ho pouze osobně nenáviděl.

Ale nyní, když jsem pochopil, že jeho přáním zdaleka není pouze moje definitivní likvidace, když jsem nahlédlo do jeho minulosti, všechno dostalo jiný smysl.

Neopouštěl Československo z rozmaru. Odcházel za jiným cílem. Za cílem, který mě děsil, který mohl znamenat nebezpečí nikoliv pro mě, ale pro celý, už tak rozkolísaný svět.

Dejme tomu, že bych zašel na ústředí Svazu protifašistických bojovníků, že bych jim podrobně vyprávěl, co jsem zjistil. Dejme tomu, že všechno, co se mi podařilo vypátrat, by si ověřili. Co potom?

Co by mohli podniknout? Vyhlásit pátrání oficiální cestou? Nedělal jsem si iluze, že by mohla vést ke zdárnému konci. Hledat ve světě člověka, který už dávno mohl žít pod novým jménem a s dokonalými, třeba i právoplatnými, nefalšovanými doklady, by asi trvalo léta.

Mohl bych někomu vykládat o tom, jakým způsobem jsem došel k přesvědčení, že žije v Peru? To všechno by každému muselo připadat jako smyšlenka, jako výplod chorého mozku.

Jaký doklad jsem měl pro podezření, že hodlá pokračovat ve svých výzkumech, že už je tak daleko, že může začít s experimenty a ověřovat je v praxi?

Není to jen má fantazie? Chce se opravdu pokusit o něco, co by dodalo uspokojení jeho nikdy neukojené touze po moci, po vládě nad lidmi?

Vždyť ani sám sobě nedokážu přesně odpovědět na tuto otázku. Co tedy vlastně předpokládám, že hodlá profesor Niemayer podniknout?

Má jistě možnosti, které asi nikdo, kromě mě, netuší, a i kdyby tušil, nemůže si je v praxi představit.

Dokázal přenášet živou hmotu, ať už jakkoliv. V každém případě tak, že organická hmota dokázala myslet, hovořit, jednat, a zřejmě i zabíjet.

Dokázal vyvolat chaos ve světových hernách.

Mohl přivést ke zhroucení burzy, mohl využít konkurence vedoucích průmyslových podniků a přivést některé z nich k úpadku, mohl zruinovat finanční systém západního světa, mohl vyvolat ohniska podezírání, nebezpečí, řevnivosti, mohl přispět k vyhocení světové situace.

Uvažoval jsem jen chvíli – a vyrojila se mi řada možností, ošklivých možností, které mi nepřipadaly příliš fantastické.

Vzpomněl jsem si na paní Niemölerovou, na jejího muže, na statkáře, která se zastřelil v kasinu, vzpomněl jsem si na mnoho nevysvětlitelných únosů dětí a na profesorovu činnost za války.

Usvědčil jsem sám sebe, že mám odpověď na otázku, kterou jsem si položil.

Ale dále se domýšlet se mi nechtělo. Bránil jsem se, protože jsem cítil, že znám jediný způsob, jak zjistit, co profesor zamýšlí, a také jedinou cestu, jak mu v tom včas zabránit.

Mohl se o to pokusit jediný člověk. Člověk odkázaný sám na sebe, jehož naděje na úspěch byla minimální.

Tím člověkem jsem byl já ...

XII.

Zima se toho roku důkladně zakopala.

Bojovala o každý metr sněhových zákopů, bránila se útokům jara chumelenicemi, nočními mrazíky, schovávala se do mlhy, nechtěla se vzdát. Jato postupovalo metr po metru. Kolísalo, vrhalo se na zteč a znovu ustupovalo.

Se mnou tomu bylo podobně. Nemohl jsem se odhodlat k tomu, abych za sebou spálil mosty. Nechtělo se mi opustit hory, které mi poskytly nový domov, a odejít za hranice, za fantaskním dobrodružstvím do vzdálené země.

Když jsem si uvědomil, že bych měl zabíjet, zaváhal jsem. Jistě ten člověk si nic jiného nezaslouží. Ale ve mně se všechno jaksi zadrhlo a vzpříčilo.

Slovo zabít dostávalo konkrétní podobu.

Ale má jedinec právo vystupovat v roli vyšetřovatele, prokurátora, soudce i kata? Má právo odsoudit a vykonat rozsudek?

Utíkaly dny a týdny. Jaro konečně zvítězilo. Hory rozkvetly a omládlly. Za ta léta jsem nikdy tak intenzívně nevnímal jejich krásu.

Jednoho večera, když jsem se vrátil do chaty, rozdychtěn jarně opilým vzduchem, se profesor znovu ozval.

Seděl jsem před krbem, ještě celý prochladlý z večerního vzduchu, když jsem pocítil, že se pokouší navázat kontakt.

Tentokrát jsem nabídku neodmítl. Naopak. Okamžitě jsem se snažil plně soustředit. Potlačil jsem nechuť a odpor. Uvolnil jsem se, okolí přestávalo pro mě existovat. Cítil jsem, že se všechno daří.

Vyslal jsem zprávu o příjmu.

Hned nato jsem pocítil symptom úspěchu. Ano, kontakt byl navázán.

Soustředil jsem se. Před očima se mi zprvu mlhavě, a později jasně vybavil jednoduchý matematický symbol: $1 + 1 = 2$

Pochopil jsem. Zmocnila se mě krutá radost. Nedostihl mě! Profesor vysílal v číslech. V matematických symbolech. Bylo celkem snadné si domyslit význam. Jedna a jedna jsou dvě, nebo ještě lépe – dva zможou více než jeden. Nabízel mi spolupráci.

Uvědomil jsem si, že se musím vyvarovat jakýchkoliv nepřátelských pocitů. Dal jsem mu najevo, že jsem jeho symbol přijal.

A potom jsem se koncentroval na odpověď. Zněla takto:

$N = 1$

$R = X$

$X = ?$

V podstatě to znamenalo asi toto: N bylo počáteční písmeno jeho jména. Vyslal jsem symbol N rovná se jedné. Jedné jako matematickému pojmu, jako celku, symbolicky – N je první.

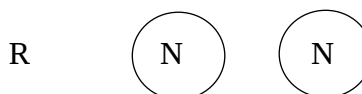
Ale připojil jsem dotaz. V tom případě R se rovná X. Je neznámé. V jakém je tedy vztahu k N, když X neznáme? Chtěl jsem, aby si profesor uvědomil, že ho sice obdivuji, a uznávám jako svého pomyslného vůdce, ale že jsem si vědom své ceny a chci vědět, v jakém postavení budu, kdybych přijal jeho nabídku na spolupráci. Čekal jsem.

Vybavil se mi další matematický symbol:

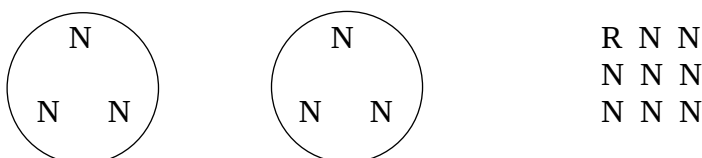
$$X < 1$$

Přeloženo do normálního jazyka to znamenalo, že X je menší než 1, není totožné, není identicky rovno.

Reagoval jsem takto:

Dva kroužky, ve kterých se promítalo N, znamenaly dvě místa, ve kterých jsem N identifikoval. Limu a onu blíže neurčenou oblast v údolí řeky Urubamby. R stálo mimo tyto kruhy. Signalizovalo, že hledá, že neví, pro který se rozhodnout. Od profesora přišel signál, že otázku přijal. Ale odpověď nepřicházela. A potom se mi vyslaný symbol vrátil v nezměněné podobě. Vlastně ne tak docela. Viděl jsem ony dva malé kruhy. Mimo ně stálo R. Ale N nabylo pouze v oněch kruzích. Rozmnožilo se. Uvnitř i vně obou kruhů. Mnohokrát velké N.

Rozhodl jsem se jít ještě dále. Po přijímacím signálu jsem vyslal další symbol. Byla to postava jezdce na koni. Nemohl jsem ovšem vyslat určitou, specifikovanou představu, která by odpovídala soše v Limě. Nikdy v životě jsem ji neviděl. Přesto jsem věřil, že profesor pochopí.

Pochopil. Ale reagoval jinak, než jsem čekal.

Nedal mi signál, který oznamoval příjem. Poznal jsem, že náš přenos skončil.

Byla hluboká noc. Podíval jsem se na hodinky. Spojení trvalo skoro hodinu. Bylo to neobvyklé při primitivní formě kontaktu, kterou profesor používal.

Nejprve mě znovu opanovala myšlenka, kterou jsem musel v průběhu kontaktu okamžitě potlačit. Profesor nezná způsob nefonetického, ale verbálního přenosu! Není schopen vysílat myšlenky ve větách. Vědecký materiál, který jsem byl nucen zanechat v ústavu, mu tedy nebyl nic platný.

Nepřišel na jednoduchou záležitost, kterou se mi podařilo vyřešit až zde na horách. Na princip různých vlnových délek každého individua, na možnost jejich sladění a zesílení prostřednictvím běžných elektromagnetických vln.

Snad to také vysvětlovalo jeho obnovený zájem. Návrh, který mi v matematických symbolech poslal. Návrh na spolupráci, na to, abych se stal jakýmsi jeho zástupcem.

Nemohl jsem si ovšem dělat iluze, že tento podnět byl míněn upřímně. Jemu přece muselo jít především o to, aby získal můj objev; objev, který mu zřejmě scházel v jeho strategické, arzenálu, objev, bez kterého se sice mohl obejít, ale který mu mohl mnohé usnadnit.

Jakmile by jej získal, zneškodnil by mě. Bylo by směšné domnívat se něco jiného. Ale nedovedl jsem pochopit, proč se pokouší nabízet mi tak naivním způsobem spolupráci. Cožpak si není vědom toho, že musím znát cíl, který v konečné fázi sleduje?

Velice znervózněl, když jsem mu dal najevo, že znám dva kruhy ve kterých je možno hledat N (tedy jeho). Snažil se mě ve své odpovědi přesvědčit o tom, že N se nenachází pouze v těchto dvou kroužcích. Chtěl dokázat, že se pohybuje, kde chce, může sledovat R (tedy mě). Snad opravdu neměl tušení, jak daleko jsem se po jeho stopě vydal. Vždyť když jsem vyslal signál sochy jezdce na koni, už nepokračoval v přenosu a okamžitě kontakt přerušil. Měl

obavy? Dostal strach, že další pokračování by mi umožnilo telegnostické pokusy, ve kterých bych mohl blíže určit místo, kde se nachází?

Ano, mohl mít strach! Ale jinak jsme na tom byli téměř stejně. On o něco lépe. Věděl, kde žiju. Věděl, že ani já nemíním upřímně odpovědět na návrhy, ke kterým došlo v přenosu. Těžko říci, co ho odradilo od dalšího pokusu zabít mě a získat moje materiály. Snad první nezdar? Nebo se mu pokus nezdařil? Mohl také předpokládat, že tichá bitva, kterou spolu vedeme, mě vyláká z doupěte. Možná že chtěl a přál si právě to. Stačilo mě navnadit a přikrmit jako rybu ... Všechny hypotézy mohly být právě tak pravdivé, jako falešné.

Pro mě ovšem pokus o kontakt skončil úspěšně. Profesor zřejmě opravdu žil v Peru. S největší pravděpodobností v jeho hlavním městě, v Limě.

Odeslal jsem žádost o vízum na peruánské velvyslanectví. Připravuji se na cestu. Mé rozhodnutí ovlivnila podivná událost.

Na hory přicházel krásná červnový podvečer. Tráva intenzívně voněla. Dokončil jsem úklid v kůlničce a došel ke studánce pro vodu, abych spláchl špínu a pot. K večeři jsem si ohřál obligátní guláš z konzervy. Právě jsem dopíjel lahvičku piva, přinesenou ze sklepa, když zadrnčel telefon. Než jsem k němu doběhl ze zápraží, kde jsem se po večeři posadil, zmlkl. Stál jsem nerozhodně ve dveřích, když se ozval znovu.

„Slyšel jsi co se stalo?“

„To jsi ty, Jiří? Co se mělo stát?“

„Neposlouchal jsi rozhlas?“

„Zatím ne, byl jsem téměř celý den venku. Bylo krásně ...“

„Kluci tam asi zůstali!“

Jirkův hlas byl zoufalý, a snad i trochu zlostný nad tím, že jsem tak pomalu chápal.

„Nezlob se Jirko, ale já ti opravdu nerozumím.“

„Vzpomeň si přece. Vyprávěl jsem ti, že naši kluci odjíždějí do Peru. Měli jistit mezinárodní geologickou výpravu.“

„Ano, vím! Stalo se něco?“

„Bojím se, že stalo. V oblasti, kde se měl nacházet základní tábor výpravy, vypuklo zemětřesení. V poledne to hlásilo rádio. Ale nikdo neví nic přesného. Spojení s celou oblastí je přerušeno.“

Ta zpráva mě ohromila. Nikoho z horolezců jsem neznal, ale za ta léta jsem si jich všech naučil vážit. Obdivoval jsem je pro jejich bezmeznou lásku k horám.

„Jsi tam ještě?“

„Ovšem, mohu snad nějak pomoci?“

„Nevím, jestli můžeš. Voláme kdekoho. Vzpomněli jsme si i na tebe. Jestli snad neznáš někoho ... Já vím, je to nesmysl...“

Zmlkl uprostřed věty.

„Volali jste na naše velvyslanectví v Limě?“

„Volali. Ani oni nevědí, kdo by to potom měl vědět?“

„Nevím.“

Zavěsil. Bez rozloučení.

V Limě jsem v životě nebyl. Jižní Ameriku jsem navštívil pouze dvakrát.

Pobyl jsem nějaký den v Riu a v Buenos Aires. Ale přece jen mě cosi napadlo. Na jednom ze zahraničních symposií jsem se seznámil s mladým fyzikem. Přednášel na univerzitě v Limě a horoval pro psychotroniku. Zajímal ho.

Inženýr Chuan Cerrado. Uvažoval jsem, zdali bych se na něho mohl obrátit o pomoc, kdybych se rozhodl odcestovat do Peru. Chtěl jsem mu otevřeně vyličit, proč jsem vlastně přijel.

Rozhodl jsem se, že mu pošlu telegram.

Ani v rozhlase, ani v televizi se o zemětřesení více nehovořilo.
Nezbývalo než čekat.

Konečně se ozvala pošta. Slečna mi oznamovala, že došla telegrafická odpověď z Limy.
„Je ve španělštině. Budu vám to hláskovat. Pište si, prosím.“

Skládal jsem jednotlivá písmenka. Teprve potom, když jsem mohl přechsmenka. Teprve potom, když jsem mohl přečíst zprávu v celku, jsem pochopil.

Chuan pravděpodobně objel únosu. Členové geologické výpravy nezvěstní. Litujeme ...
Neznámý podpis. Asi některý Chuanův kolega z univerzity.

Chuan tedy zmizel. Kdo proboha mohl mít zájem na únosu mladého fyzika, který rozhodně neoplýval bohatstvím?

On už vlastně tak mladý nebyl.

Bezděky jsem ho posuzoval tak, jak se mi zachoval v paměti. Ale od našeho setkání už uplynulo dvanáct nebo třináct let. Občas jsme si poslali pozdrav k vánocům. Nyní mu muselo být kolem čtyřiceti.

Nedověděl jsem se nic nového až na to, že na Chuana spoléhat nemohu. Ne, to přece není možné! Vzpomněl jsem si na sérii únosů dětí.

Copak již nejsem schopen uvažovat normálně?

Smrt si nevybírám. Musela to být krutá, zlá náhoda. Hory se vzbouřily a platily lásku nenávistí.

Přenos obrovského množství mrtvé hmoty na dálku? Přenos umělý, řízený, přenos s určitým cílem?

Potřásl jsem hlavou a šel raději štípat dříví.

Za několik dnů se v tisku objevily podrobnější zprávy o rozsahu katastrofy.

Celá oblast zemětřesení byla od pobřeží oddělena vysokým pásmem Kordiller. V postiženém pásmu nebylo letiště. Byla zničena i jediná silnice, která spojovala celé území s Limou.

Ani v Limě zprvu nikdo netušil, co se stalo. Telefonní spojení rovněž neexistovalo. I průzkumná letadla a vrtulníky se vracely bez podrobnějších informací. Všechno pokrývala neproniknutelná, vysoká vrstva zvířeného prachu. Teprve když se usadil, objevila se zpuštěná země, pokrytá vrstvou kamení, prachu a bláta.

Odhad obětí přesahoval deset tisíc lidí.

Obrovská lavina horniny zasáhla základní tábor geologické výpravy právě ve chvíli, kdy byli všichni členové výpravy – až na dva – přítomni. Jakákoliv naděje na jejich záchranu byla marná. V několika vteřinách došlo k zavalení tábora obrovskou vrstvou kamení. Katastrofu přežili pouze dva lidé. Angličan Robert Tracy a Argentinec Amado Pesa.

Četl jsem jména obětí.

Dr. Luigi Cento, dr. John Tylor. Ing. Pedro Ramirez ...

A náhle se mi zatočila hlava a srdce se mi rozbušilo. Po spáncích mi stékal studený pot. Nevěřicně jsem civěl na jedno jméno v seznamu obětí.

Bylo to moje jméno.

Nevím jak dlouho trvalo, než jsem byl zase schopen normálně uvažovat.

Shoda jmen. Jediné možné vysvětlení. Jeden z členů výpravy se jmenoval právě jako já. Křestním jménem i příjmením. A byl to Čech.

Byla to opravdu jen krutá náhoda? Nyní jsem pochyboval.

O přípravách k výpravě kterou organizovala vláda, se psalo v našem tisku. Natož v novinách Jižní Ameriky a jmenovitě v Peru.

Přečetl si jména členů výpravy i profesor? Znal je ještě dříve, než se vydali do hor? Ovládal trasu jejich cesty? Domníval se, pokud zahlédl mezi členy výpravy moje jméno, že

jsem mezi nimi i já? Neousoudil, že jsem se vydal právě za ním? Mou účast na výpravě mohl pokládat za pouhou zástěrku.

Náhle jsem jasně viděl palác v Limě, palác s mnoha malými pokoji. Vybavily se mi únosy oněch nešťastných lidí. Kolik jich mohlo být? Sto, dvě stě? Všichni s neobvyklou schopností, která se dala cvičit, které se dalo pomoci tím, že se omezila jejich inteligence, tím, že se jejich mozky staly pouze jakýmsi generátory specifické energie. Mohli je ovládat. Elektrody v jejich mozcích! Pokyn! A sto lidí spojených v baterii se soustředilo, aby nevědomky provedlo příkaz. Šílený příkaz! Mohla to být pravda? Mohla! Vždyť jsem byl sám svědkem přenosu živé hmoty na obrovskou vzdálenost. A tenkrát nemohlo jít o spojení biologické síly lidských mozků, muselo jít pouze o schopnost individua. Ale při přenosu mrtvé hmoty o váze tisíců tun, pokud by to teoreticky bylo možné, muselo dojít k paralelnímu spojení energie mnoha mozků, mnoha bytostí, které už snad ani nebyly lidmi. Spíše to byli živoucí roboti, vykonávající příkazy svého majitele. Programovaní lidé. Stále se mi sem plete slovo lidé. Ale jak nazvat ty chudáky, ty ubohé trosky, které již nedokázaly vnímat, které nedokázaly rozlišovat dobro od zla, které nedokázaly nic než pohnout masívkem hor a způsobit katastrofu?

Oblast, ve které k ní došlo, prodělala zemětřesení už několikrát. Ale jak to, že tentokrát nikdo nic netušil, že všechno přišlo tak náhle, bez jediné předzvěsti, bez jediné varování?

Byl to on, kdo opět zasáhl? Vraždil? Chtěl zabít mě a kvůli tomu zabil jiné? Byl na to zvyklý! Pro něho by to byl triumf vědy. Triumf jeho génia. A nádvkem se mohl domnívat, že se zbavil i mě. Už neváhám, netápu.

Je rozhodnuto! Půjdu ho zabít. Musím ho zabít!

Znovu slyším jeho oblíbené úsloví. Šklebí se na mě ze tmy, zaléhá mi do uší sterou ozvěnou.

„V tomto ústavu jsem bohem já. A dá bůh, že nejen v tomto ústavu ...“

Zpráva o vyřízení mé žádosti o vízum nepřicházela. Psal jsem, telefonoval, urgoval, žadonil ... Nebylo to tak snadné, jak jsem si původně představoval. Pochopitelně. Jako pracovník výzkumného ústavu jsem byl zvyklý, že veškeré formality spojené s cestou do zahraničí za mne vyřizovali jiní ...

Zatím jsem se připravoval k odchodu. Dokončil jsem svou teoretickou práci, z trezoru jsem vybral své záznamy, pečlivě jsem je zabalil do polyetylenové fólie a vložil do skleněné krabice. Spáry jsem zalil asfaltem a celou krabici jsem zasunul do měděného pouzdra, které jsem zaletoval. Bylo bohužel nutné zlikvidovat i celou laboratoř, kterou jsem po léta budoval. Rozebíral jsem jednotlivá zařízení a ukládal do beden. Nejdůležitější součástky jsem zničil. Pokud se vrátím, nebude velká problém vyrobit je znovu. Podzemní místnost se pozvolna vyprazdňovala, zůstaly v ní jen bedny s demontovaným zařízením. Připomínala opět pouze velký, prostorný sklep.

Svému zaměstnavateli jsem oznámil, že odcházím, a požádal jsem o rozvázání pracovního poměru. Přijali to kupodivu klidně. Tak jako tak si prý čas od času říkali, že je obdivuhodné, jak dlouho jsem tam nahoře vydržel. Budou mít problém, než najdou někoho, kdo by nastoupil místo mě.

Pokud se jim to podaří, jistě budu tak hodný a všechno mu vysvětlím. Když nikoho nezískají do doby, než odejdu, nezbude, než aby se střídali.

Zašel jsem za známými. Byli překvapeni. Když zjistili, že všechno míním vážně, začali mi tvrdit, že se do půl roku vrátím.

Koho prý hory jednou zajmou, ten se s nimi už nedokáže natrvalo rozloučit. Ptali se, co hodlám dělat, zdali jim nechám adresu. Zamluvil jsem to, slíbil jsem, že se ozvu, až se usadím.

Musel jsem si koupit nové šaty, nějaké maličkosti, scházel mi vhodný kufřík. Když jsem dole v městečku obcházel obchody, zastavil mě občas někdo s dotazem, je-li pravda, že odcházím? Navštívil jsem počtu, zastavil se na lesní správě.

Konečně jsem obdržel zprávu, že žádost o vízum byla kladně vyřízena.

Jednoho krásného letního odpoledne jsem zakopal pouzdro s dokumenty a naposledy se prošel po okolí. Vrátil jsem se až večer.

Původně jsem chtěl ještě pár dnů zůstat, ale změnil jsem rozhodnutí. Všechno mě tu už znervózňovalo. Když jsem v noci sbalil zavazadlo. Prolistoval jsem své zápisky. Staly se mým důvěrníkem, zastoupily přítele, jim se svěřuji se vším. Svítalo, když jsem si zapálil poslední lulku, posadil se do křesla a loučil se s důvěrně známými věcmi. S dvanácti lety života, která jsem zde strávil. Bylo mi jasné, že i když se mi podaří splnit, co jsem si předsevzal, už se sem nevrátím.

Vycházelo slunce. Na pasece se protahovala mlha.

Vykročil jsem. U lesa jsem se naposledy zastavil a podíval se na chatu. Seděla tam příkrčená, samotná a mně nepřipadala v té chvíli jako neživá věc, ale jako opuštěný pes, který právě pochopil že ho jeho pán zradil. Jak příjemné by bylo vrátit se, vklouznout na lůžko a dospat se; probouzet se s vědomím, že nastal nový den, tak jako stovky podobných před ním, že mě čeká snídaně a běžná denní práce, že všechno byl jen ošklivý sen ...

Naposledy jsem šel cestou dolů k městečku.

Ulice, poslední pozdravy, stisky rukou, drobné dárky. Malá nádražní budova. Několik známých a vlak. Rodil se překrásný letní den a v zatáčce zůstal dlouhý kus mého života.

V Praze jsem měl dva dny času. Původně jsem chtěl navštívit Františka, ale včas jsem si to rozmyslel. Odhodlání nebylo tak pevné, touha někomu se svěřit veliká. Zbylo mi naštěstí dost vůle k tomu, abych nic takového neudělal. Chodil jsem městem. Místa, která mi kdysi připadala běžná a všední, měla nyní pro mě tolik kouzla! Poslední noc jsem příliš nespál. Nemohl jsem se dočkat rána, netrpělivě jsem čekal na odjezd autobusu, formality na letišti mi připadaly nekonečné.

Konečně. Sedím v letadle. Letuška nám oznámila, že jsme přeletěli hranice Československa. Zdalipak budu mít to štěstí, že se vrátím?

Další řádky píšu až po několika dnech. Už jsem nedoufal! Sedím v malém pokojíku zapadlého penzionu na okraji Limy, píšu a nervózně vnímám každý krok, který zaslechnu na dřevěné rozvrzané podlaze z chodby. Každou chvíli může někdo vstoupit, každou chvíli mě mohou najít.

Jaký jsem byl hlupák, jak směšný hlupák jsem byl! Připadám si jako Don Quijote v boji s větrnými mlýny. Až na to, že ty moje mlýny mlely zatraceně rychle.

Let proběhl klidně. Přistáli jsme na limském letišti. A tam to začalo. Při výstupu z letadla mě překvapilo poměrné chladno. U nás panovalo vysoké léto: Jenže tady teoreticky vládla zima. Lima je ovšem 12 stupňů pod rovníkem, a tak to se zimou nelze myslet vážně.

U pasové kontroly byl nával. Před námi zřejmě přistálo několik letadel těsně za sebou a tak jsme čekali. Konečně jsem přišel na řadu.

Obligátní otázka: „Máte něco k proclení, pane?“

„Nemám.“

Druhý důstojník s fešáckým knírkem a kamennou tváří zatím listoval v mém pasu. Jeho kolega mi právě chtěl dát pokyn k odchodu, když ho muž s knírkem zarazil a něco mu tiše řekl. Důstojník mě znovu oslovil. Nerozuměl jsem. Teprve z jeho posuňků jsem pochopil, že mě vyzývá, abych otevřel kufr. Udělal jsem to. Velice pozorně se probíral prádlem a toaletními potřebami. Konečně prohlídku skončil a zdvořile, ale chladně poděkoval.

„Okamžik, kde dostanu svůj pas?“

Jeho kamarád totiž zmizel. Ted' mi pro změnu nerozuměl on. Anebo předstíral, že nerozumí. Posléze pochopil. Dal mi najevo, že musím počkat.

Prostor kontroly se vyprázdnil. Konečně se vousatý oficír objevil a s úklonou a dlouhými frázemi, za kterými jsem tušil omluvu, mi podal pas.

Vyšel jsem do letištní haly. Nějaký muž si ukládal v úschovně zavazadlo. Napadlo mě, abych to udělal také. Budu muset hledat nenápadný hotel, blíží se večer, nemá smyslu vláčet se s kufry.

Vyšel jsem před budovu, abych se poohlédl po nějakém dopravním prostředku. Prostranství bylo prázdné.

Mohl jsem si myslet, že všechny autokary a taxíky odjely s pasažéry z předchozích letadel včetně toho, kterým jsem přiletěl. Díky horlivosti pasových orgánů, jejichž důkladnost jsem nemohl pochopit, jsem se opozdil. Rozhlížel jsem se kolem sebe a uviděl jsem, jak se z dálky blíží vůz. Byl to našťástí taxík. Zajel přímo přede mě. Jeho řidič vystoupil a obrátil se ke mně s otázkou.

„Přejete si dovézt do města, pane? Mohu doporučit dobrý, čistý hotel, pane. Není drahý.“

Přikývl jsem. Řidič mi otevřel dvířka taxíku. Byl to podivný člověk. Jeho obličej byl nepřírodně strnulý, oči bez výrazu, mluvil takřka monotónně. Přibouchl za mnou, obešel vůz a zasedl k volant, když jsem zaslechl ostré zaťukání na sklo dveří. Nějaký muž stál venku. Pootevřel jsem okénko.

„Mluvíte anglicky, pane?“

„Ano.“

„Odpusťte. Že vás obtěžuji, zdržel jsem se a není tady žádný vůz. Předpokládám, že jedete do města. Byl bych vám nesmírně zavázán, kdybyste dovolil, abych se svezl s vámi. Samozřejmě, že rád uhradím polovinu výdajů.“

Pokrčil jsem rameny.

„Proč ne?“

Ve stejné situaci jsem před chvílí mohl být i já. Poděkoval a přisedl ke mně. Auto se rozjelo. Řidič jel s temperamentem, který ostře kontrastoval s jeho nevýrazným, lhostejným obličejem. Blížili jsme se k městu. Řidič se ke mně pootočil, ukazoval palcem někam doleva a vybízel mě, abych se podíval.

V té chvíli jsem ucítil, jak mi někdo tiskne k nosu látku, napuštěnou ... nevím čím, protože než jsem se stačil vzepřít, zatočila se mi hlava a ztratil jsem vědomí ...

Když jsem se probal, rychle jsem zase zavřel oči. Svítilo mi do nich ostré bodavé světlo. Poznal jsem, že ležím na lůžku. Sestávalo z jedné, měkce vypoštěňované podložky. Nemělo rám. Podíval jsem se kolem sebe. Nacházel jsem se v malé místnosti. Prvním pohledem jsem zjistil, že v ní kromě lůžka není žádný nábytek. Posadil jsem se. Hlava mi brněla. Dělal se mi špatně od žaludku. Pod nohama jsem ucítil vysoký měkký koberec. Hledal jsem okno. Marně. Místnost žádné neměla. Pouze u stropu po celé šířce jedné stěny prosvítalo zvenčí světlo.

Byly to dvě řady skleněných dlaždic. Vstal jsem a zapotácel se. Zatočila se mi hlava a musel jsem se opřít o stěnu. To mě vzpamatovalo. Ucítil jsem, že i stěna je vypoštěňovaná. Hmátl jsem několikrát rukama kolem sebe. Přešel jsem ke druhé stěně. Všude jsem nahmatal měkkou, pružnou hmotu. Rozběhl jsem se ke dveřím. Hledal jsem kliku. Nebyla tam. Vrátil jsem se k lůžku. Zachvátila mě rezignace, kterou prolínala zlost. Zmocnil se mě ještě dříve, než jsem se stačil rozkoukat! Naletěl jsem na první léčku, kterou mi uchystal. To je konec! Taxík! Teď už jsem rozuměl průtahům při pasové kontrole. To přece pro něho nemohlo být příliš těžké. Stačilo pár bankovek a pasová důstojník si pečlivě zapamatoval mé jméno. Kalkulovali správně. Taxíky odjely, a pokud nějaké zbyly, obsadili je svými lidmi. Když přijel další, nastoupil jsem do něho jako ovečka a ještě jsem velkomyslně souhlasil, aby se s námi svezl onen muž, který mě potom uspal.

Ale jak mohl profesor vědět, že přijedu právě dnes? Jak mohl znát linku, kterou jsem si vybral? Přece nebylo možné, aby měl vybudovanou tak dokonalou informační službu po

celém světě! Kde se v něm vzala jistota, s kterou předpokládal, že odjedu z Československa, abych ho vyhledal?

Vždyť tomu mělo být obráceně. Bláhově jsem se domníval, že musí žít v přesvědčení, že jsem mrtev, že se mu podařilo zbavit se mě.

Musel přece číst jména těch, kteří zahynuli při zemětřesení. Nebo to opravdu byla jen náhoda?

Odjížděl jsem do Peru s vědomím malé výhody. Domnívá se, že jsem mrtev. Nebude tedy počítat s tím, že bych mohl jakýmkoliv způsobem zasáhnout.

Počkat. Kdy došlo k poslednímu spojení s profesorem? Musím si vzpomenout. Ano, muselo to být desátého června. Určitě, bylo to desátého června. Vždyť jsem se díval na kalendář. Ale jak to, že se pokoušel o kontakt se mnou? Logicky vzato, měl jsem být desátého června mrtev. K zemětřesení přece došlo den předtím, než profesor se mnou navázal kontakt.

A vtom jsem pochopil svou chybu! Kontakt, ke kterému došlo, samozřejmě nebyl ani v nejmenším nabídkou spolupráce. To jsem ostatně předpokládal. Jenže jsem zapomněl na zemětřesení.

Profesor si pouze ověřoval, zda jsem skutečně mrtev. Kdyby tomu tak bylo, nemohlo v žádném případě dojít k navázání kontaktu, natož k výměně oněch matematických symbolů. Profesor tedy věděl, že jsem nezemřel. Poznal, že jsem to nebyl já, kdo zahynul. Včas zjistil, že se zmýlil. Já si bohužel svou mýlku uvědomil příliš pozdě.

Jeho hypotéza byla správnější než moje. Uvažoval logicky, že je nejvyš pravděpodobné, že se dovím podrobnosti o těch, kteří při zemětřesení zahynuli, a když mezi nimi objevím své jméno, nebudu všechno považovat za náhodu, ale úmysl. Šel ještě dále. Tušil, že využiji této možnosti k útoku. Předpokládal, že jsem přesvědčen, že on sám žije v jistotě o mé smrti. Musel samozřejmě okamžitě zařídit na limském letišti všechno, co bylo třeba. Podplatit několik úředníků, kteří se střídali ve službě. Ale to nestálo tak mnoho. A taxík. Kdo ví, možná i několik taxíků. Třeba to vůbec nebyly normální taxíky. Všechno se dalo zorganizovat. Vyšlo to. Prohrál jsem. Nedovedl jsem si představit onen okamžik, až se před ním znovu octnu. Bezmocný!

Tentokrát – tentokrát bude mít o mé smrti skutečně absolutní jistotu.

Zaslechl jsem předení ventilátoru. Vzduch v místnosti se vyměňoval.

A mně se navzdory zoufalství, které se mě zmocnilo, chtělo strašně spát.

Zdálo se mi, že mě někdo pozoruje, že se na mě dívají dvě chladné, šedomodré oči. Ty oči jsem přece znal!

Jenže to nebyl sen. Dvojice krásných, ale studených očí mě sledovala z bezprostřední blízkosti. Probral jsem se ze spánku, když jsem zaslechl její hlas.

„Poznáváte mě?“

Nade mnou stála půvabná žena ve stejnokroji. Do očí mi padl nápis na plášti: Secretatia.

Tak přece jen jsem se nemýlil. Byla to ona. Televizní hlasatelka. Žena, která přišla za mnou do hor, aby mě zabila, žena, která zmizela z místnosti, jako by se vypařila.

Opakovala znovu česky s přídechem ironie a s naprostou převahou v hlase:

„Poznáváte mě?“

Zašeptal jsem: „Televizní hlasatelka.“

Její rty se stáhly k posměšku. Objevily se dvě řady dokonalých, bílých zubů. Tak dokonalých, že byly až odpuzující. Jiskřily jako chrup šelmy.

„Takže mě přece jen nepoznáváte ...“

Posadil jsem se na lůžku.

Ustoupila. Přestala se smát. Její rysy ztuhly.

„Varuji vás. Žádnou hloupost.“ V její ruce se objevil malý revolver. I ten jsem kdysi viděl. Přesně takový zůstal v mé chatě po její návštěvě a v zásobníku chyběl jeden jáboj. Zakopal jsem jej ještě s dalšími věcmi na svahu za chatou.

Díval jsem se na ni zmateně. Byla to přece ona. Musela to být ona.

„Jste to vy, nemýlím se.“

„Mýlíte, bohužel pro vás, opět se mýlíte! Příliš často se mýlíte, drahý pane. Já nejsem – nikdy jsem nebyla televizní hlasatelkou. Na obrazovce jste viděl mou sestru. Dvojče. Rozumíte?“

Zmohl jsem se jen na pokrčení ramen.

„Už vás nebudu napínat. Moje drahá sestřička se totiž neprožbleptla jen při silvestrovském vysílání. Vypravovala mi o tom, co se jí přihodilo. A já jsem se o ní zmínila – už víte komu, že?“

Dlouho se po vás sháněl. Měl obavu o vaše zdraví, o to, zda se vám práce daří, víte? A když uslyšel o tom podivném breptu mé dobré sestřičky, napadlo ho, že to asi nebude náhoda! Sestřičku jsem důkladně vyzpovídala. Dokonce jsem ji přesvědčila, aby se nechala vyšetřit. Tolik studovala, chuděrka, mohl to být příznak nervového onemocnění. Můj dobrý přítel, však se spolu také znáte, ji velice ochotně a rád vyšetřil. Vyptal se na všechny příznaky, na podrobnosti. Nebylo to nic vážného, uklidnil ji. A vyléčil. Moderní metodou. Několika leklemi hypnotického spánku. To se teď přece nosí!“

Zasmála se jízlivým, trochu vyzývavým smíchem, zapálila si cigaretu, znovu se na mě podívala a nabídla mi.

„Vezměte si, naši pacienti mají u nás tu nejlepší péči. Zejména tak vážení pacienti, jako jste vy. Přítel našeho pana profesora!“

Odmlčela se, snad aby lépe vychutnala dojem, jakým na mě její řeč zapůsobila.

Strach je záhadný společník. Přichází ve chvílích, kdy ho člověk nejméně může potřebovat, a odchází opět zcela neočekávaně, když ho málem začínáte postrádat. Pro tuto chvíli opustil i mě. Jsem vyřízen, musím se snažit, abych zbytečně nedával najevo, že to vím.

Vztáhl jsem ruku po cigaretě, kterou mi podávala zapálenou.

Zdála se trochu zklamaná.

„V hypnotickém spánku odpovídala sestřička na otázky mého přítele – specialisty. Působilo to na ni báječně. Uzdravila se.“

Zamáčkla náhle vztekla cigaretu, její oči se zúžily nenávistí.

„A tak jsem k vám přišla já, to už snad chápete, vy idiote!“

„Přišla jste? Vy jste u mě opravdu byla?“

„Ne tak, jak si představujete, ostatně nejsem odborník na psychokinezi. O tom si můžete lépe pohovořit s profesorem. Třeba vám udělá přednášku, než ...“ zarazila se v půli věty. Chtěla říci něco důležitého, uvědomil jsem si to.

Měl bych z ní vytáhnout, co se dá. Je ctižádostivá, vychutnává svou pomstu, své vítězství, mohla by mi něco prozradit. Ráda se vychloubá.

Chtěl jsem jí zalichotit.

„Nemohu zapomenout na onu noc. Byl jsem s vámi šťasten!“

Jenže k mému překvapení ji moje poznámka málem rozzuřila.

„Já také nemohu zapomenout,“ řekla řezavě.

„Podívejte se!“

Nastrčila mi těsně před obličej svou ruku. Ucouvl jsem leknutím. Před očima jsem měl štíhlou ženskou ruku, znetvořenou do podoby dravčího spáru. Dlouhé krvavě naličené nehty jen dokreslovaly ošklivý dojem. Otevřená dlaň a sevřené prsty. Ano, byla to táž poloha, v jaké tehdy u mě držela zapalovač-revolver. Tak jsem ji našel na podlaze, dříve než se rozpadla, než zmizela.

„To je má odměna za to, co jsem pro něho udělala. Byla jsem jeho milenkou, vy blázne, milovala jsem ho – a miluji dodnes. Jenže on? Předhodil mě vám, jako chutné soustíčko! Měla jsem vás zastřelit, vy šílenče. Smrt pro vás mohla být mnohem příjemnější, než to, co vás čeká.“

Stále ještě jsem se díval na její znetvořenou, ochromenou dlaň.

„Nemohu s ní hýbat. Zůstala tak, jak mě zasáhla vaše sekera. Co se na mě tak díváte? Samozřejmě, že nikoliv ve skutečnosti. U profesora v laboratoři jsem prožívala všechno, jako kdybych byla skutečně u vás. A když mě do zápěstí zasáhla sekera, přišel šok. Ruka mě přestala poslouchat. A on? Byl to pro něho jen nový objev. Nový objev! Nenávidí mrzáky. Řekl mi to hned, když zjistil, že se ruka nedá vyléčit. Už nejsem jeho milenkou. Nemůže prý – omluvil se. Vylíčil mi dopodrobna, jak jsem prožívala tu noc – s vámi! Štítí se chromých lidí. Připomínají mu nezdařené pokusy!“

Ano, to mohla být pravda. Připomínali mu jeho minulost. Kariéru nacistického vědce. A snad se jich i trochu bál. Ale nevadilo mu to, aby nepokračoval. Možná, že už je tak daleko, že z operačního sálu nevycházejí tělesně postižení, ale pouze duševní mrzáci, odkázaní ve všem na jeho libovůli. Poslušní roboti.

„Zničil jste všechno, v co jsem doufala. Jak ráda bych vás zabila! Pomalu, tak, abyste trpěl. Abych se mohla pomstít za to, co jste způsobil!“

„Tak proč to neuděláte? Máte možnost!“

Mimoděk zvedla ruku s pistolí. Ale zase ji sklonila.

„Kdyby záleželo jen na mně, už byste řval bolestí. Ale on mi to zakázal.“

Zřejmě postřehla v mých očích jakýsi záblesk naděje, který způsobila její slova. Rozesmála se.

„Nemylte se, nemáte žádnou naději! To, co vás čeká, je ještě horší než smrt. Nedělejte si iluze, že vás snad profesor bude přesvědčovat ke spolupráci. Je si vědom toho, že jste příliš nebezpečný člověk. Pokusí se dostat z vás všechno, co potřebuje. A potom? Potom vás zneškodní. Má vynikající spolupracovníky. Fantastické chirurgy. Pracují s laserovými skalpely, prý na desetitisícinu milimetru přesně. Slíbil mi, že se budu moci dívat, až vás budou operovat. Až z vás budou dělat blbce, blbce, blbce, vy pitomče!“

Myslel jsem, že dostane hysterický záchvat. Ale náhle zmlkla. Byla opět svou paní.

„Stanete se členem profesorovy armády. Až vás odoperují, pojedete jinam. Ale to už vás takové věci nebudou zajímat. Věděli jsme, že jste se domyslel, že zemětřesení nepřišlo náhodou. Je to velkolepé, vidíte? Profesor je génius. Má jedinou vadu – nemá mě rád.“

Budiž vám útěchou, že se budete podílet na přetvoření světa. I když o tom nebudete vědět. Všiml jste si taxíkáře, který vás vzal z letiště? To nebyl normální člověk. Také patří k profesorovým přetvořeným lidem, jak on říká. Nemá svou vůli. Nemůže zklamat. Pohybuje se a jedná, jen když je dálkově ovládán. Jakmile splní úkol a vrátí se, posadíme ho a on sedí a čeká na další rozkaz. Vůz řídí bezvadně. Jeho postřeh je fantastický. Ten druhý? Ne, kamaráde, tuhle úlohu profesor přetvořeným lidem nechtěl svěřit. Byl to člen jeho soukromé policie. Nu, jsem ráda, že jsem vás viděla. Už budu muset jít. Ale zase přijdu!“

Chtěl jsem zabránit tomu, aby odešla. Řekla mi toho příliš málo, abych se snad mohl pokusit o záchranu.

„Děkuji vám za návštěvu, bylo to od vás nesmírně milé, ale obávám se, že příště mě už nezastihnete.“

„Zbláznil jste se? Snad se nedomníváte, že se vám odtud podaří uniknout? Že vás tu bude někdo hledat? Víte, kde vůbec jste? Na soukromé profesorově klinice. Mimo chodem, patří k nejváženějším občanům Limy. Kliniku dal vybudovat on. Je velký dobrodinec. Přijímá sem chudáky. Chudáky z celého světa, kteří si nemohou dovolit nákladné léčení. A ošetřuje je zdarma! Úspěšně. Občas opouští kliniku zcela uzdravený pacient. Doprovázím ho až na letiště. Samozřejmě, léčí se zde těžká duševní onemocnění a někteří pacienti, přes veškerou péči,

kteřou jim profesor věnuje, zemřou. Ale to už je osud. Věda je ještě tak bezmocná ... A vy jste jeho přítel. Měl jste těžký úraz, víte? Pomátl jste se. Máte halucinace, trpíte fantastickými představami. Takže kdyby vás snad někdo přišel hledat, a dokonce vás i našel – mohli bychom si dovolit ten luxus a ukázat vás.

Samozřejmě, že byste předem dostal malou injekci. A potom byste mohl bez obav vyprávět. Nikdo by vám nevěřil. Potvrdil byste diagnózu blázna sám.

Ale v Limě nezůstanete. Původně jsme vás chtěli dopravit do našeho malého rozkošného městečka v pralese, daleko, příteli, daleko od Limy.“

„Já vím, v údolí řeky Urubamby!“

Působilo to. Zarazila se.

„Jste opravdu nebezpečnější, než jsem myslela. Tak vy víte i tohle? To bude profesora zajímat. Další důvod k tomu, aby spěchali s operací. Před ní si pobudete v tomhle rozkošném pokojíčku. Vaše přeprava na takovou vzdálenost by byla příliš riskantní. A potom, naše tamější nemocnice přece jen není vybavena takovými kádry i přístroji jako naše zdejší klinika. A vy – vy jste opravdu vážený – a bohužel také vážný pacient.“

„Děkuji vám za upřímnost. Snad mi můžete ještě prozradit, pod jakým jménem pan profesor v Limě vystupuje? Snad ne jako profesor Niemayer?“

Nereagovala. Podívala se na mě nechápavě. Neznala tedy nic z jeho minulosti?

„Co to povídáte za nesmysly? Tady ho zná každé dítě jako seňora Franciska. Dona Franciska. Je nesmírně populární, dobroděj chudých. Jeho rodina žije ve Španělsku. Vážený předkové. Staletá tradice.“

Škoda, že jste tolik nemocen a každé rozrušení by vám škodilo. Señor Francisco by vás jistě pozval na slavnostní corridu. Také jeho dar městu. Na své náklady dal pan profesor postavit moderní stadión pro 80 000 diváků. Na první corridu mají chudí přístup zdarma.

Bude to velická sláva. Přijedou nejslavnější toreadoři z Jižní Ameriky. Nebýt profesora, nikdy by asi Lima takový stadión nezískala.“

mlčel jsem.

„Přeju vám dobrou náladu. A nezapomeňte. I když tu nebudu, sem stále s vámi. Profesor vás svěřil do mé osobní péče.“

Sledoval jsem ji. Natočila ruku proti dveřím. Nehlučně se otevřely. Prošla jimi a ony znovu zapadly. Zřejmě nějaké zařízení na fotobuňku, které otevírá pouze na speciální pokyn. Přístroj, který měla na ruce místo hodinek.

Byl jsem opět sám. Nikoliv doma v horách, ve své chatě, ale v daleké zemi. Ocitl jsem se v ruce člověka, kterého jsem chtěl sprovodit ze světa.

Nesměl jsem si děla žádné iluze. Nemělo smysl si něco předstírat. Nepatrnou naději mi dávalo tvrzení oné ženy, podle níž se profesor přece jen chtěl pokusit získat ode mě nějaké informace. Byla to ovšem dvousečná zbraň. Pokud budu odmítat, zbývá mi určitá naděje, že mě ponechá naživu a nesáhne k chirurgickému zákroku, který ze mě udělá živý automat. Jenže pokud budu mlčet, bude hledat cestu, jak překonat můj odpor. O způsobu, který by použil, jsem raději nechtěl přemýšlet. Znal jich jistě bezpočet.

V úvaze o tajemné návštěvě ženy, která zmizela z mé chaty, jsem se nemýlil. Vyslal ji profesor. Jak, to mi bohužel zůstalo nejasné.

Nemohl jsem ovšem předpokládat, že televizní hlasatelka, které jsem vložil do úst nevinný silvestrovský brept, má sestru – dvojče a že silvestrovský vtip pomůže profesorovi k tomu, aby mě našel.

Uvažoval jsem o své situaci. Jedinou záchranou byl útek. Ale ten jsem mohl téměř vyloučit. Musela by mi pomoci náhoda. A co potom? Uvědomoval jsem si, že kufr s prádlem i šaty jsem nechal v úschovně na letišti.

Kdybych tam byl nenechal i své zápisky, dnes už bych byl nemohl v psaní pokračovat ...

XIV.

To, že mohu pokračovat ve svých poznámkách, způsobila šťastná náhoda.

Onen muž, který přistoupil do vozu, v němž mě unesli, si nevšiml, že jsem zavazadlo uložil na letišti.

Cestoval jsem v taxíku pouze s příruční brašnou, ve které jsem měl toaletní potřeby, pyžamo a pár dalších drobností. Brašna samozřejmě zmizela a právě tak i veškeré osobní doklady, peníze šeky a především pas. Ponechali mi sice civilní oblek, ale náprsní taška byla pryč. Vzali mi pásek od kalhot a kravatu, snad abych nemohl spáchat sebevraždu. Tkaničky od bot mi vzít nemohli, nosil jsem mokasíny. Začal jsem si prohledávat kapsy. Všechny byly dokonale prázdné. Nenechali mi ani kapesníček, postrádal jsem hodinky, propisovací tužku, zapalovač, všechno. Uvědomil jsem si, že výstraha profesorovy bývalé milenky, která se stala pouhou sekretářkou, nebyla jistě planá. Zůstanu s vámi, i když tu nejsem, tak nějak to říkala. Určitě mě sleduje oko televizní kamery. Objevil jsem ji ve stropě, maskovanou jako jednu z čoček moderního osvětlení.

Byl jsem bez dokladů. I kdyby se mi podařilo uprchnout, mohli si klidně dovolit dát po mně – jako po nebezpečném pacientovi – pátrat policií.

Vracely se mi myšlenky na domov, na chvíli, kdy jsem zamkl chatu a naposledy se po ní ohlédl na cestě dolů. Pocítil jsem tehdy jakousi předtuchu. Odejdeš-li, už se nevrátíš!

Existovalo mnoho případů, kdy lidé předpověděli svou smrt, jako třeba americký prezident Lincoln. Ale jasnovidnost sama byla, je a zřejmě i bude zneužívána. Jde o neprobádanou a nevysvětlenou oblast, i když vědecky vzato, není možné ji připustit v tom smyslu, jak se všeobecně předpokládá mezi laiky a šarlatány.

Filozoficky by znamenala jsoucnost předpovídání budoucnosti fakt, že člověk vlastně nemá svobodnou vůli rozhodovat o své budoucnosti, neboť je mu fatalisticky určena předem. A to je nesmysl. Jestliže ovšem něco bylo předpověděno, neznamená to, že se předpověď musí nevyhnutelně naplnit. Vždy je třeba uvažovat o vztahu subjektu a předvídané události. Oby faktory tohoto vztahu musí být částí reality. To, že některá událost byla předpověděna, neříká ještě, jakým způsobem bude determinována. Předvídaní nám spíše říká jen tolik, že je tu budoucnost. Všichni cítíme, že ji pomáháme tvořit volbou, o které svobodně rozhodujeme. Předvídaní a volba – to jsou dvě stravy mince. Je ovšem pravda, že jsme ovlivňováni minulostí, dědičnými vlivy, přítomností (totiž prostředím) i budoucností (všeobecným vývojem). Pokud volíme v rámci těchto faktorů, je jimi determinována naše vůle, ale to neznamená, že nemůžeme volit. Vybíráme si z objektivní reality. Možná že přijde čas, kdy bude možno určit do jisté míry prognózu vyvinutého individua počítači, které obdrží program objektivního vývoje v nejrůznějších variantách, s přihlédnutím k možnému rozhodování subjektu, vzhledem k jeho minulosti i přítomnosti, inteligenci, povaze a podobně. Možná, že teprve pak se potvrdí, že lidský mozek má zatím nevysvětlitelné schopnosti dokonalých, nesmírně komplikovaných kombinací, které někdy ústí v relativně nevysvětlitelnou, ale prozatím naprosto logicky, reálně zdůvodnitelnou předtuchu, nebo spíše prognózu.

Velice jednoduchým úkazem byla i má předtucha. Kdybych vzal v úvahu všechny faktory, které stály proti mě, musel jsem onen výsledek předpokládat. Podvědomě jsem k takovému závěru došel, jenže jsem si jej nechtěl připustit. Jinak bych se asi neoctl v bezvýchodné situaci, v jaké jsem se nalézal před několika dny.

Hrál jsem vabank, tak jako hraje vášnivý sázkař na dostizích, když sází na beznadějného outsidera: Jednou za čas skutečně vyhraje a šťastný výherce potom vypráví, že mu něco říkalo – vsad' na něho. Došlo ke vzácné shodě mnoha faktorů; k nevyrovnanému duševnímu stavu ostatních jockeyů, který se přenesl na jejich koně, k indispozici favoritů, která mohla mít tisíce příčin, k jejich opoždění na startu, k náhodnému špatnému došlápnutí, kolizi a podobně.

Nepředstavitelně šťastnou shodu okolností jsem nyní potřeboval já, naprostý outsider v této hře, abych zvítězil proti favoritům a vyhrál život.

Bylo směšné takto uvažovat, zatímco jsem ležel na vypolštěřovaném lůžku a čekal, co bude dále. Času jsem jistě neměl mnoho. Musel jsem přestat rozebírat minulost a chyby, kterých jsem se dopustil, musel jsem myslet na budoucnost, jakkoliv hrozící, abych přinutil mozek hledat východisko. Snažil jsem se střízlivě uvažovat.

Jsem uzavřen v místnosti, ze které nemohu uniknout bez toho, že by někdo zvenčí otevřel a umožnil mi odejít, nebo spíše byl donucen k tomu, aby mi odchod umožnil. Dejme tomu, že by taková okolnost nastala. Co potom? Octnu se na chodbě v neznámé budově. Každý, kdo mě uvidí, okamžitě vyvolá poplach. Budu dopaden!

Co mohu proti tomu podniknout? Bít se do posledního dechu? Vyloučeno. Skočit z okna a volit dobrovolnou smrt? To je poslední východisko. Kromě toho v této budově asi nenajdu okna, která by se dala normálně otevírat. Budou v nich mříže nebo nerozbitné, silné sklo.

Jediná naděje, spočívá v tom, abych opustil tuto budovu nepozorovaně. Jako bych – ano, jako bych sem patřil. To znamená jako lékař nebo ošetřovatel! Bílý plášť! Plášť, jaký měla seňora secretaria.

Musím uvažovat optimisticky i přesto, že mě nahlodává skepse. Zbytečně se netrap. Není sebemenší naděje! Pryč s takovými myšlenkami. Čas spěchá. Čas je proti mě.

Jak mohu získat bílý plášť? Jedině id někoho ze zaměstnanců. Musel bych jej získat tady, v této místnosti. Ano, musím jej získat od někoho, kdo se dívá na obrazovku průmyslové televize a pozoruje, jak se chovám. Jedině tak zabráním okamžitému poplachu. Ten, kdo mě sleduje, musí odejít od obrazovky, aby nemohl nic hlásit. Musí přijít sem ke mně!

Kdyby se mi podařilo takového člověka zneškodnit, mohl bych ho zavřít v pokoji a odejít v jeho plášti. Ale nebudu mít doklady. Mohou vyhlásit poplach a policie mě bude hledat. V cizím městě, bez znalosti španělštiny a bez peněz bych měl pramalou naději. Těžko bych unikl. Policii bude pomáhat kdekdo, profesor by určitě vypsál dostatečně přitažlivou odměnu na dopadené nebezpečného pacienta ...

Musel bych tedy získat své doklady, svou náprsní tašku. Kde bych měl hledat? Jedině u profesory nebo u jeho sekretářky. Říkala, že mě svěřil její péči. Pochybuji, že on sám by se zabýval kartotékou pacientů. Pokud ovšem moje doklady ještě existují. Pokud je už dávno nezničili. Ale hledat místnost, kde se nachází paní sekretářka, bude spojeno s velkým rizikem. Budu bloudit po chodbách.

Ano, na to bych byl zapomněl. Nejvhodnější čas! Kdy se asi střídají služby? Předpokládám, že navečer kolem osmnácté hodiny. Není možné, aby všichni zaměstnanci kliniky byli seznámeni s profesorovými plány. Musí zde být mnoho lidí, kteří pracují jako normální personál psychiatrické kliniky. Pro ně by člověk v bílém plášti nemusel být na první pohled podezřelý. Kdy bude na chodbách nejméně lidí? Kdy se tiší běžný provoz? Večer, v době večere. Zbude čas na siestu. Šéf zde jistě nebude. Snad zde není vůbec, protože to už by se na mě byl určitě přišel podívat. Ten triumf by se neodpustil.

Kdybych měl štěstí, snad bych bez nehody našel příslušnou kancelář, pokud bude označena nápisem. Jinak bych byl ztracen a nezbylo by než se vydat na útěk bez dokladů.

Jestliže se sekretářka s někým střídá ve službě, a to je pravděpodobné, pak by bylo lepší zkusit uprchnout v době, kdy bude mít službu její zástupce. Nezná mě, nemusí být pozorný

tak jako ona. Jak je to dlouho, co zde byla? Kolik je vůbec hodin? Nemohu to určit. Nevím, jak dlouho jsem spal. Nevím, je-li den, nebo noc.

Ležel jsem na lůžku, vyčerpán usilovným přemýšlením. A do ticha jsem zaslechl slabé vyzvánění. Venku ve městě se ozvaly zvony. Zpozorněl jsem, téměř jsem nedýchal. Zvuk zvonů zmlkl. Bylo opět ticho. Zklamaně jsem vydechl. Ale v té chvíli jsem zaslechl úder – jeden, druhý, třetí – napjatě jsem počítal. Šest úderů. Šest hodin. Ráno, nebo večer? Opět svízel. Horečně jsem uvažoval. Vymýšlel jsem plán svého útěku. Svého pokusu o útěk, abych byl přesný. A potom jsem zaslechl slabé zabzučení, otočil jsem se po zvuku a uviděl, jak se část jedné stěny pootočila a na malém pultíku, který se otáčel kolem své osy, se objevilo jídlo. Talíř s masem a zeleninou, pohárek vody, kompot opět v zabudované misce, zřejmě z plastického materiálu. A jako příbor jsem našel lžici z kaširované hmoty. Dalo se s ní sice jíst, ale k ničemu jinému se použít nedala. Mysleli tady opravdu na všechno.

I když se mi třásl ruce a žaludek odmítal přijmout potravu, jedl jsem. Budu potřebovat energii. Sotva jsem dojedl a napil se, ozvalo se opět zabzučení. Ještě minutu se nic nedělo a potom se celý pultík otočil a polštářovaná deska stěny dosedla zpět na své místo. Ani bych nepoznal, že je ve stěně výřez.

Ulehл jsem opět na lůžko. Několik náhodných šťastných momentů, které mi pomohly se orientovat, mi dodalo trochu optimismu. Neměl bych čekat. Zkusím provést všechno ještě dnes. Zítra by mohlo být pozdě.

Začal jsem soustředěně počítat, abych si zachoval co nejpřesnější časovou orientaci. Ubíhaly minuty. Bylo to šílené, nemohl jsem se soustředit. Ale postupně jsem zjistil, že je to výborná metoda pro celkové uklidnění. Myšlenky na útěk mě přestaly pronásledovat. Koncentroval jsem se na počítání, cítil jsem, jak pravidelně dýchám, jak se celé tělo uklidňuje.

I když jsem sebevíce napínal pozornost, z chodby ke mně nepronikl žádná zvuk. Ani zvenčí nebylo nic slyšet, žádný klakson, hukot motorů, opravdu nic. Jedině tón zvonů ke mně dolehl. Musely být velmi blízko. I tak jsem je slyšel velmi slabě. Podle mého úsudku muselo být deset minut po sedmé.

Rozhodl jsem se, že zkusím upoutat pozornost toho, kdo mě sledoval prostřednictvím televize. Nejdříve jsem rozčileně vyskočil z lůžka a začal nepřítelně běhat po místnosti. Tloukl jsem do stěn, vykřikoval, volal o pomoc, zuřil. Simulace záchvatu zuřivosti mě opravdu unavila. Vrhл jsem se na lůžko, strhl pokrývku a omotal si ji kolem hlavy. Dírkou, kterou jsem velice opatrně prokousl, když jsem ležel na lůžku na břiše, jsem mohl sledovat malinkou výšeč prostoru nade mnou. Chvilí jsem ležel nehybně a potom jsem začal škubat rukama a nohama, kalo kdybych dostával křeče, jako kdybych se dusil. Byla to jediná možnost. Předstíral jsem sebevraždu. Dobrovolné zadušení. Nyní nezbyvalo než čekat. Křeče jako by slábly, ležel jsem takřka nehybně. Podaří se mi můj zoufale naivní pokus?

Jen mě ta myšlenka napadla, ucítil jsem závan vzduchu. Někdo otevřel dveře z chodby. Slyšel jsem tiché, pomalé, opatrné krůčky. Blížily se. Srdce mi bušilo, až jsem měl strach, že je každý musí slyšet přes celou místnost. Zadržoval jsem v nadechnutých plicích vzduch. Pomalu jsem jej propouštěl mezi rty, abych vydržel bez nadechnutí co nejdéle.

V zorném úhlu nade mnou se objevil obličej, byl deformován mým pohledem zezdola. Viděl jsem jen silnou bradu, ústa, velké nosní dírky, oči, které se na mě dívaly. Ty oči byly podobné očím řidiče taxíku, ale nemohl to být on. Nade mnou stál mladší černovlasý člověk, kdežto řidič měl vysokou lysinu a světle kaštanové vlasy. Obličej mi zastínila ruka. Viděl jsem úzký náramek a ústa hlídače, který mluvil do mikrofonu, upevněného na zápěstí:

„Pacient se nehýbe, pacient se nehýbe. Nevidím jeho obličej. Obličej zakryt.“

Ošetřovatel zmlkl, jeho ruka se odsunula a znovu pohlížel ke mě dolů. Potom pokračoval: „Pacient nic nekoná. Pacient nemluví. Pacient v nebezpečí ruka. Viděl jsem úzký náramek a ústa hlídače, který mluvil do mikrofonu, upevněného na zápěstí:

„Pacient se nehýbe, pacient se nehýbe. Nevidím jeho obličej. Obličej zakryt.“

Ošetřovatel zmlkl, jeho ruka se odsunula a znovu pohlížel ke mě dolů. Potom pokračoval: „Pacient nic nekoná. Pacient nemluví. Pacient v nebezpečí.“ Opět robot. Mluvicí automat. Člověk upravený podle profesora příkazu. Člověk s úzce specifikovaným programem mozku.

Nebyl čas na další úvahy. Začínal jsem se opravdu dusit nedostatkem vzduchu. Zahlédl jsem, jak se hlídač sklání k mé hrudi a sahá na pokrývku. Dále jsem nečekal. Volnou rukou jsem ho zezadu prudce udeřil do týla. Zhroutil se na mě, zalehl mě celou svou vahou. Měl jsem co dělat, abych se vyprostil z pokrývky, kterou mi přitlačil k hrudi.

Vzepřel jsem se a jeho tělo sklouzlo na můj klín. Sotva jsem osvobodil hlavu ze zajetí pokrývky, spatřil jsem, že se začíná mátožně probírat k vědomí. Nyní už jsem jednal pudově, bez rozmyslu. Znovu jsem tvrdě udeřil hranou ruky to týla. Kolikrát jsem slyšel, že to bývá smrtící úder.

Uvědomil jsem si svou chybu. Nezakalkuloval jsem do plánu možnost, že hlídač přijde a bude hlásit své obavy někomu jinému. Použil druhé možnosti. Ověřil si na místě situaci a jednal v rámci své inteligence, svého programu. Hlásil nebezpečí některé normálně myslící osobě. Mohl to být někdo z osobních profesorových strážců nebo sekretářka.

Rychle jsem hlídače vysvlékl z pláště a vzal mu náramek s mikrofonom. Každou chvíli mohl přijít někdo, koho svým hlášením upozornil.

Když jsem hlídači stahoval plášť, nahmatal jsem na jeho lebce neznatelné švy. Ale nemohl jsem had tím přemýšlet.

Oblékl jsem si plášť, uchopil jsem hlídače v podpaždí a dovlékl jsem ho horní polovinou těla na lůžko. Zvedl jsem mu nohy, obrátil ho na břicho a přehodil přes něho pokrývku. Potom jsem se postavil vedle dveří, abych nebyl na první pohled viděn zvenčí, a čekal jsem.

Hlídač na lůžku ležel nehybně. Snad jsem ho opravdu zabil. Zaslechl jsem, jak fotobuňka uvedla v pohyb zařízení, které ovládalo dveře. Slabounké cvaknutí. Dveře se začaly otvírat. První, co jsem uviděl, byla ruka s revolverem. Znetvořená ruka, pařát, který jsem už znal.

Nemohl jsem čekat déle. Udeřil jsem do jejího zápěstí a současně jsem uchopil rukáv bílého pláště a smýkl jím dovnitř. Revolver vypadl na podlahu, ale to už jsem viděl shrbenou postavu sekretářky, jak setrvačností letěla kolem mě. Znovu jsem udeřil. Rána šla opět přímo do týla. Nikdy bych byl nevěřil, že mám tak dokonalou nervosvalovou reakci.

Zhroutil se mi k nohám. Všechno se dařilo. Ale dveře zůstaly nedovřeny. Jestliže je nezavřu, ozve se poplašná signál. Ani jsem se neotáčel. Zády jsem nalehl na veřej. Dveře se pod mou vahou opět zavřely. Sklonil jsem se k sekretářce. Rychle, plášť! V první kapse nebylo nic. V druhé jsem nahmatal dva malé dozické klíčky. Náramek! Strhl jsem jej z jejího zápěstí a vložil do kapsy. O něco výš, na předloktí, jsem uviděl druhý náramek a na něm malou kulatou věcičku s páčkou. Na stupnici jsem četl slova: sleep, calm, rage. Nad touto stupnicí byla další, opět s malou ručičkou. Na ní byla napsána slova: off – on. Ručičky ukazovaly na slůvko on a calm. Pochopil jsem, oč jde. Ovládací přístroj živých automatů. Každý z nich měl v mozku elektrody, které dráždily podle pokynů této malé vysílačky příslušná mozková centra. Slůvka, psaná v angličtině, znamenala: spánek – klid – zuřivost a druhá dvě slůvka signalizovala, že přístroj je v chodu, nebo vypnut. „On“ – byl tedy v činnosti.

Už jsem chtěl opustit pokoj. Vyňal jsem z kapsy náramek, abych si signálem otevřel dveře, ale v tom jsem uslyšel, že hlídač na posteli zasténal. A současně jsem zahlédl, jak se sekretářka sbírá se země a tápe po zbrani. Sehnul jsem se a vstrčil ji do kapsy.

Dívala se na mě a v očích jí seděla nepředstavitelná směs hrůzy a živočišného vzteku. Hlídač se vztyčil a díval se nechápavě před sebe, střídavě na mě a na ni. Šlehla po mně pohledem.

Neměl jsem jinou volbu! Pokud zůstane naživu, způsobí poplach ještě dříve, než se mi podaří proniknout k východu. Bude-li mlčet (a já jsem nemohl vědět, není-li v pokoji nějaké nouzové poplašné zařízení), mám přece jen určitý časový náskok.

V rukou jsem držel ovladač. Pohnul jsem tlačítkem, ručička se posunula ke slůvku rage. Sledoval jsem hlídače. Proměnil se v zuřivé zvíře. Začal se třást, z hrdla mu vycházely neurčité, neartikulované zvuky, oči mu lezly z důlků, u úst se mu objevila pěna. Vykročil. Neváhal ani okamžik. Nevybíral mezi námi dvěma. Blížil se k sekretářce.

Přístroj zřejmě pojišťoval toho, kdo jej ovládal, proti případnému útoku na vlastní osobu. Žena na zemi vyrazila výkřik hrůzy. Obrátila ke mně oči. Prosila o pomoc. Byl to strašlivý okamžik. Vzepřela se na zemi, posouvala se vsedě ke stěně, dále od blížícího se a zuřícího šilence. Ani on nemohl za to, co se chystal udělat. Byl obětí jiného šilence. Šilence, který na rozdíl od něho za své činy odpovídal. Kdysi i dnes.

Přiložil jsem náramek na ono místo ve dveřích, kam jím nedávno zamířila sekretářka, a využil okamžiku ticha, které mezitím nastalo.

Žena zmlkla, dívala se na živý automat, který se zastavil dva kroky před ní s rukama vztaženýma před sebe. Vyšel jsem ven.

Když jsem dovíral dveře, zaslechl jsem počínající nelidský řev. Ale dveře se zavřely a nebylo slyšet nic. Na chodbě bylo ticho. Nikdo zde nebyl. Co nejrychleji jsem se přesunul o kus dále. Nyní musím najít sekretariát, místnost, kde pracovala. Všímal jsem si dveří. Na některých nebylo kromě čísla napsáno vůbec nic. Některé však nesly tituly a označení funkcí.

Prošel jsem celou chodbou, aniž jsem někoho potkal. Na čele se mi perlil pot. Na konci chodby jsem spatřil schodiště. Chtěl jsem po něm vystoupit, když jsem uslyšel tichý, neosobní hlas:

„Legitimujte se prosím ...“

Naštěstí jsem rozuměl. Ustoupil jsem mimoděk o jeden schod. Hlas ztichl. Horečně jsem přemýšlel. Ne, to nebyl člověk, to byl automatický kontrolor. Legitimujte se ... Ale jak se mám legitimovat? Do vyššího poschodí zřejmě neměli přístup všichni zaměstnanci. Ale sekretářka tam rozhodně přístup měla. Musela tedy vědět, jak se legitimovat. Třeba to bylo slovní heslo. Napadlo mě, abych zdvihl ruku s náramkem, na jehož pokyn se otvíraly dveře.

„Pokračujte,“ ozval se opět tichý hlas. Měl jsem štěstí. Pekelné štěstí. Neopustilo mě, ani když jsem vystoupil na další podlaží. Přímo proti sobě jsem viděl nápis Secretario. Vyňal jsem opět náramek. Ani u těchto dveří nebyla klika. Nastavil jsem náramek do téhož místa jako u dveří pokoje. Otevřely se a já vstoupil.

Nebyla to kancelář. Celou jednu stěnu vyplňovaly obrazovky s čísly jednotlivých pokojů. Nemohl jsem odtrhnout zrak. A přepadla mě hrůza, strašlivá hrůza, přišlo mi na zvracení.

Na jedné z obrazovek jsem zahlédl obličej, který mi kohosi připomínal. Byl to Chuan. Nebo spíše to, co z něj zbylo. Seděl, upoután v křesle, v jakémsi skleněném cylindru. Povrch jeho lebky byl odkryt. Viděl jsem slabě pulsující mozek. A z něho vedly tenké barevné kabely k přístrojům.

Odvrátil jsem se. Slabost přestávala. Bloudil jsem očima po místnosti. Jen se znovu nepodívat na obrazovky. Moderní stůl, křesla, květiny. Za stolem jsem zahlédl malý otvor ve stěně. Zámek. Zkusil jsem první klíček. Nehodil se. Druhý! Třásla se mi ruka, už jsem myslel, že se opět nehodí, když vtom vklouzl do otvoru. Otočil jsem jím. Něco cvaklo a objemný sejf se začal otvírat. Do dalšího zámku zapadl druhý klíček.

Stěna se tentokrát sama posunula stranou. Bloudil jsem očima v prostorech sejfu. Byla tam spousta dokumentů, těžko bych se v nich orientoval. Upoutala mě řada zásuvek na kolejničkách, z kterých probleskovaly různobarevné desky známého formátu. Pasy. Vytáhl jsem první zásuvku. Podíval jsem se na dělítko. A-J. Tam jsem svůj pas nemohl nalézt. Druhá zásuvka byla správná. Rychle jsem listoval v řadě knížek.

Komu asi patřily! Lidem, kteří už nežijí? Lidem, kteří přestali být lidmi, a přece jsou naživu – mluví, chodí, spí, ale netuší nic o své existenci? Otvírání desek mě zdržovalo. Panoval zde naštěstí pečlivý pořádek. Profesor nezapřel svůj perfektní smysl pro organizaci, svou německou důkladnost. Už když jsem otvíral desky, poznal jsem, že pas, který držím v ruce, patří mně. Ano! Vstrčil jsem jej do kapsy. Byl k němu připojen malý balíček. Roztrhl jsem obal. Náprsní taška, peníze, hodinky, propisovačka. Všechno tam bylo. I lístek z úschovny!

Chtěl jsem se obrátit a odejít, když jsem dostal nápad. Vzal jsem z každé zásuvky jeden pas. Nestaral jsem se o to, komu patří. Potom jsem zmáčkl bílý knoflík na vnitřní straně sejfu. Stěna se opět pomalu zavírala. Zámek cvakl. Nemusel jsem použít klíček. Rychle jsem opustil místnost. Sbíhal jsem po schodech. V poslední chvíli jsem si vzpomněl na automatickou kontrolu. Prošel jsem hladce. Předě mnou zela dlouhá prázdná chodba. Musel jsem se nutit k tomu, abych se po ní nerozběhl. Minul jsem dveře pokoje, kde jsem byl uvězněn. Pokračoval jsem, ohlížeje se po stěnách. Byl jsem v prvním patře. Musím tedy o poschodí níže. Málem jsem přehlédl páternoster. Vskočil jsem do něj právě v čas. Na druhém konci chodby někdo vyšel ze dveří. Dva muži kráčeli směrem ke mně. Ale to už jsem sjížděl do přízemí. Vystoupil jsem.

Kam se dát? Doprava, nebo doleva? Opouštěla mě rozvaha. Proti mně, o pár schodů níže, prosvítala světla. Východ. Šel jsem po schodech dolů. A znovu se mi rozbušilo srdce. Vrátnice. Jak jsem mohl provést takovou hloupost? Vrátit jsem se nemohl. Muž ve vrátnici mě už zpozoroval. Zatím nejevil žádný neklid. Vzhlédl od novin, zapaloval si cigaretu. Když jsem k němu došel, zamával jsem ledabyle na pozdrav. Natáhl ke mně okénkem ruku. Nevěděl jsem, co si mám myslet.

„Pronto, pronto ...“, oval se.

Blesklo mi hlavou. Místo píchaček se tady odevzdávají náramky! Hmátl jsem do kapsy. Měl jsem tři. Určitě se od sebe liší. Kéž bych mu podal ten pravý. Hlídač přijal náramek a cosi zabručel. Vrátil se ke svým novinám. Šel jsem dále a cítil, jak se mi nohy třesou jako po dlouhé nemoci.

Stál jsem v zahradě. Vyasfaltovaná, osvětlená cesta. Před vchodem stálo opuštěné auto. Lákal mě, ale odolal jsem.

Proboha! Mám ještě stále bílý plášť! Chci vyjít z kliniky ven do města. Nemohu v něm zůstat. U východu bude jistě další kontrola. Určitě budou prohlížet osobní doklady. Odbočil jsem na postraní cestu a prošel kolem nízkých budov; zřejmě ubytoven personálu.

Ocitl jsem se v odlehlejší části parku. Světla po stranách už nebyla rozmístěna tak hustě jako v blízkosti kliniky. Neodbočoval jsem, abych nezačal bloudit kolem dokola. Plot! Vysoký železný plot a nahoře na stojanech, zahnutých dovnitř ostnatý drát. Tudy se ven nedostanu. Jak jsem se díval nahoru, nad úroveň plotu, zahlédl jsem siluetu větve. Otočil jsem se. Blízko plotu stál vzrostlý listnatý strom.

Už jsem nečekal. Kmen stromu byl příliš silný, nemohl jsem jej obejmout, klouzal jsem nazpět. Nade mnou, příliš vysoko, abych ji dosáhl, se vinula tlustá větev. Vrátil jsem se zpátky, rozeběhl se, odrazil a skočil.

Svalil jsem se do trávy. Nedosáhl jsem na ni. Opakoval jsem pokus. A znovu marně. Vracel jsem se, ztrácel jsem klid. Udýchal jsem se. Musím si odpočinout a pokusit se celou záležitost řešit rozumem. Začal jsem prohlížet okolí. Hledal jsem něco, co bych mohl přitáhnout pod strom. Nic, stále nic. Vyšel jsem z trávníku, porostlého keři a stromy, opět na cestičku a tam jsem uviděl lavičku. Byla těžká. Když jsem ji táhl po zemi, nemohl jsem potlačit třes. Svaly mě neposlouchaly. Konečně jsem dotáhl lavičku pod onu větev. Oddechl jsem si, když jsem ucítil, jak rukama obepínám drsnou kůru. Ale ještě jsem neměl vyhráno. Neprovozoval jsem žádný tělocvik kromě toho, že jsem pravidelně běhal. Šlo to lépe, než jsem si myslel. Zachytil jsem se větve a rozkomíhal nohy, abych dostal patřičná švih. Kdepak

by mě jako kluka napadlo, k čemu mi bude dobré cvičení na kruzích. Vzepřel jsem se v rukou, kterými jsem se přitahoval k větvi, a současně jsem napínal břišní svaly, abych využil kmihu a přitáhl nohy. Podařilo se mi to hned napoprvé. Přeshplhal jsem větev, která přečnívala plot, a opatrně jsem se po ní plížil kupředu. Nad ulicí byla větev povážlivě slabá. Uvědomil jsem si, že jakmile přenesu celou váhu těla na ruce a spustím nohy, praskne. Nedalo se nic dělat. Sesmekl jsem nohy ze silnější části větve, a jakmile směřovaly svisle dolů, ještě dříve, než jsem pocítil váhu celého těla v rukou, jsem se pustil.

Dopadl jsem, trochu mě píchlo v noze. Zvedl jsem se a kráčel podle plotu dále. Sledoval jsem druhou stranu ulice, abych okamžitě odbočil, jakmile jakákoliv ulička přeruší frontu domů naproti mně.

Znovu mě napadlo, že jsem dosud nesvlékl bílý plášť. Bleskově jsem jej stáhl z ramen, sežmoulal v klubíčko a přehodil přes plot.

Už když opouštěl mé ruce, zdál se mi těžký, liboval jsem si, jak dobře letí vzduchem. Dopadl na druhé straně plotu. A s ním, jak jsem si pozdě uvědomil, i ovládací přístroj a revolver. Byla to zbytečná chyba. Nicméně jsem nemohl potlačit radost. Byl jsem na svobodě!

Teď co nejrychleji pryč z blízkosti kliniky. Konečně ulička! Zamířil jsem do ní. Začal jsem potkávat lidi. Málo lidí. Byla to přepychová čtvrť. Ulice lemovaly moderní vily s rozsáhlými zahradami. U bran stály skupinky luxusních vozů.

Vzdaloval jsem se svému konci. Kráčel jsem nazpět do života. Na nic víc jsem zatím nemyslel. Dostal jsem se do živější ulice, řtilo se po ní spousta vozů. Většinou jedním směrem. Mohlo být osm hodin večer. Boháči se vraceli z centra.

Zamířil jsem proti oslnivým světlometům jedoucích aut.

XV.

Nevím, jak dlouho jsem šel. Začaly mě bolet nohy. Po nervovém vypětí, které jsem přestál, se hlásila únava.

Míjely mě taxíky, ale já z nich měl podvědomou hrůzu. Namlouval jsem si, že v každém z nich sedí člověk podplacený profesorem. Únava byla stále silnější. Uvědomoval jsem si, že bych se měl co nejdříve dostat na letiště, vyzvednout zavazadlo a potom se ztratit v nějakém malém, nenápadném penziónu.

Pěšky to nebylo možné. Jak bych se vůbec dostal na letiště? Nakonec jsem došel k názoru, že nutně musím některý taxík použít, alespoň k cestě na letiště. Snad tam získám plánec města, nechám se dovézt zpět a potom se pěšky vydám hledat hotel.

Všiml jsem si, že některé taxíky by se hodily spíše do jakéhosi maškarního automobilového průvodu. Mezi nejmodernějšími vozy, převážně amerických značek, jezdily vehikly, jejichž původ by si jistě netroufal stanovit ani automobilový znalec. Karosérie pocházely ze starých, vyřazených amerických křižníků, ale skládaly se přinejmenším ze tří různých typů.

Rozhodl jsem se, že si vyberu jeden z těchto vozů, jezdících spíše na víru řidiče než na benzín. U nich bylo nebezpečí, že by patřily k profesorově bandě, nejmenší. Zastavil jsem jeden takový bourák. Zabrzdil i při usilovné snaze řidiče několik metrů za mnou. Muž za volantem vyskočil a úslužně otvíral dvířka. Ukázal jsem mu desetidolarovou bankovku s tázavým gestem, zda je ochoten ji přijmout a zda mi může dát nazpět.

Přikývl: „Sí, señor!“

„Quiero volar por avion,“ podařilo se mi stvořit větu, o níž jsem se domníval, že je dostatečně srozumitelná, aby mě zavezl na letiště.

Udiveně se na mě podíval, ale přikývl souhlasně hlavou.

„Sí, señor!“

A jeli jsme. Po tom, co jsem nedávno prožil, mě jízda ve vozidle, jehož kola zřejmě velice toužila po okamžitém rozchodu, které skřípělo a vrzalo, příliš nevzrušovala. V paměti jsem hledal slovíčka, o nichž bylo možno při dobré vůli předpokládat, že jsou španělská. Potřeboval jsem taxikáři vysvětlit, aby na mě počkal. Nakonec jsem ze sebe vymačkal: „Pido esperar, voy a retorner!“

Díval jsem se na něho se zoufalou nadějí, zdali mě pochopil. Nedočkal jsem se ničeho než opětovného:

„Sí, señor.“

Nezaručovalo to vůbec nic. Ale nezbylo než doufat. Ostatně to poznám, až budu vystupovat. Jistě bude chtít peníze. Taxík po menší námaze svého majitele a jeho naléhání na neposlušné brzdy zastavil před letištní budovou. Podíval jsem se na řidiče. Nic neříkal. Vystoupil jsem tedy a šel ke vchodu. Když jsem se ohlédl, uviděl jsem, že se řidič loudá za mnou. Pojistil se tedy jinak.

Už jsem byl na půli cesty k úschovně, když jsem změnil úmysl. Mohli tam na mě čekat. Vrátil jsem se k řidiči, podal mu lístek od šatny a zakoktal jsem: „Pido bagaje.“

Už jsem neočekával nic jiného a také jsem se dočkal obvyklé odpovědi: „Sí, señor.“ Řidič se bez váhání vydal k úschovně.

Nyní jsem pro změnu měl strach zase já. Zašel jsem na druhou stranu k okénkům s informacemi. Přímo přede mnou ležel plánec města. Sáhl jsem po něm. Z okénka se

promptně natáhla snědá ruka. Vytáhl jsem desetidolarovku a podal ji půvabné dívce. Nic neřekla, vzala peníze a vrátila mi několik bankovek a pár drobných mincí. Konečně jsem tedy měl v rukou domácí měnu. Pohlédl jsem na bankovky. Soly, peruánské soly! Bylo mi v té chvíli jedno, zda mě ona dívka ošidila či nikoliv. Tak jako tak jsem neznal kurs dolaru. Vstrčil jsem plánek města do kapsy a ohlížel se po svém průvodci.

Nikde jsem ho neviděl! Rychle jsem vyběhl ven z budovy. Taxík stál na místě. Zvolnil jsem krok s došedl k němu. Řidič se na mě zašklebil a ukázal palcem na zadní sedadlo. Ležel tam můj kufr.

Rozjeli jsme se zpátky k městu a já se snažil v záblescích světel přehlédnout plánek. Moc jsem se v něm nevyznal. Ve městě ke mně řidič vzhlédl s otázkou v očích a s obligátním:

„Sí, señor ..?“

Padlo mi do očí jedno z náměstí, a tak jsem bez rozmyšlení plácl:

„Plaza de armas.“

Tentokrát pouze kývl hlavou a za několik minut zastavil.

„Cuanto?“ zeptal jsem se.

Nebylo to tak mnoho.

„Hasta la vista, señor.“ A byl pryč.

Stál jsem na náměstí. Byl pozdní večer a nevěděl jsem, co počít. Rozhlédl jsem se. Na náměstí postávaly skupinky mužů. Právě přede mnou se tyčila proti fialovému nebi socha jezdce na koni.

Přistoupil jsem blíž. Ano, byla to ona. Táž, kterou jsem viděl v transu, když jsem hledal profesora. Jezdec stál majestátně v třmenech, se zvednutým hledím přilby, a v ruce držel kopí. Na podstavci jsem četl bronzovou tabulku: Capitan general Don Francisco POZARRO, Fundador de Lima. 10. 1. 1535.

Přistoupil ke mně vyzáblý indián, vylovil cosi ze svého ponča a strkal mi to před oči.

„Hév it señor, very old, very old, gud vérk.“

Byla to miniaturní soška zabijáka, která se přede mnou vypínal do prostoru náměstí. Paradoxem bylo, že ji prodával indián.

„Cuanto?“

Ukázal na prstech. Pět solů. Podal jsem mu je. Vstrčil mi do ruky figurku, cosi drmolil mezi zuby a ukláněl se. Nevím, co mě to napadlo, dostal jsem vztek na ničem, který žil před více než čtyřmi sty léty. Uchopil jsem figurku a s rozkoší jsem jí ukroutil hlavu.

Indián na mě udiveně zíral. A nejen on. Opodál postávala skupina mladíků, oblečených v lehkých bílých sakách a světlých kalhotách. Zřejmě hoši z lepší společnosti. Začali si na mě ukazovat. A vtom jsem u ucha zaslechl.

„Rychle, señore, pojd'te odtud!“ Otočil jsem se. Za mnou stál mladík v bílé košili a tmavých kalhotách. Indián s hubenou, ostře řezanou tváří. Mluvil anglicky.

„To jste neměl dělat, pane. Pro obyvatele Limy je to urážka.“

To už jsme seděli v taxíku, který onen mládenec zastavil.

Poděkoval jsem mu.

„Nemáte za co děkovat, pane,“ pravil. „Vy nejste Američan, pane?“

„Nikoliv, přijel jsem Evropy.“

„Jaké jste národnosti, señore? Jestli se neurazíte, rád bych věděl komu patří mé sympatie?“

„Jsem z Československa.“

Jeho obličej se rozjasnil. „Vím, señore. Znáám z knih. Praha. Boj proti Hitlerovi. Podobný Pizarrovi.“

„Vy jste student?“

„Ne, señore, prodávám v obchodě. Ale studuji. Po večerech. Chci se vzdělávat. Učím se. Jinak to nejde. Nemám peníze na studium.“

Zastavil řidiče a chtěl mu zaplatit. Zadržel jsem ho a zaplatil sám.

„Prosím vás, mohl byste mi pomoci? Hledám tichý penzión k ubytování. Potřebuji klid, rozumíte?“

„Ano señore.“ Taxík ještě stál u chodníku. Znovu jsme nastoupili. Udal adresu. Vůz zastavil v úzké uličce před jednopatrovým domem. Nad vchodem ozařovala ubohá žárovka nápis: Pension.

Pomohl mi se zavazadlem. V zasklené kukani, která měla představovat recepci, nikdo nebyl.

Můj společník zavolal španělsky. Nic se nestalo. Čekali jsme. Za hodnou chvíli se odkud si vybatolila tlustá žena. Můj náhodný známý s ní hovořil rychlou španělštinou, ze které jsem postřehl jen pár slov.

Žena sáhla k pasu, kde měla na drátěém kruhu zavěšených několik klíčů. Pokynula mi. Rozloučil jsem se. Plaše se usmál.

„Adios, señor.“

„Adios.“

Vedla mě po dřevěných schodech. Každý krok byl slyšet. Prkna se pod námi, a především pod ní prohýbala. Zastavila před jedněmi dveřmi. Odemkla. Vstoupili jsme dovnitř.

Byl to ubohý, nepříliš čistý pokoj. U zdi stála postel, uprostřed místnosti stolek s zidlí. Uviděl jsem ještě skříň a umývadlo.

Napráhla ruku. Nahmátl jsem v kapse bankovku. Sto solů.

Zřejmě ji to uspokojilo. „Buenos noches, muy buenas noches, señor.

Je opět noc. Od doby, kdy jsem vstoupil do tohoto pokojíku, uplynuly dva dny. Dopsal jsem své vyprávění. Prakticky jsem penzión neopustil. Vyšel jsem ven jen proto, abych si vyměnil další dolary a koupil pár maličkostí. Jídlo mi obstarává patronka. Mnoho toho nenamluví, je dosti nevrlá a nepříliš čistá, ale vařit umí dobře.

Při své procházce jsem viděl plakáty, které oznamovaly zahájení corridy v novém stadiónu. Všude bylo tučnými písmeny vytištěno jeho jméno. Jméno mecenáše, jméno zakladatele nového stadionu, dona Franciska.

Koupil jsem si program. Je perfektně vytištěn, obsahuje množství barevných fotografií z exteriéru i interiéru nového stadiónu. Ale fotografie dona Franciska v programu nebyla. Asi z přílišné skromnosti. Na poslední stránce byl časový program slavností, kterými Lima zřejmě hodlala slavit nejen seňora Franciska, ale i slavné toreros, kteří při té příležitosti zavítají do Limy z Mexika, z Kolumbie, a snad i ze Španělska. Bude to jejich souboj s miláčkem Limy, se slavným Nane, synovcem kdysi slavného torera stejného jména.

Když jsem se do programu začel, zjistil jsem, že celý pořad přenáší televize, počínaje slavnostním průvodem ulicemi města.

V té chvíli jsem si uvědomil, že se mi naskýtá obrovská příležitost. Příležitost, jak dosáhnout cíle. Ale uskutečnit tento plán nebylo jednoduché.

Především jsem potřeboval moderní televizor. Kupovat a vozit jej do malého penziónu se mi zdálo neopatrné. Měl bych se přestěhovat do některého z moderních hotelů, abych si zajistil pokoj s televizorem a dokonalým příjmem. Musel jsem obstarat speciální součástky.

Do onoho odpoledne, ve kterém se don Francisco objeví na tribuně, aby byl pozdraven jásajícími davy nejméně tak bouřlivě jako nastupující torerové, zbývalo jen několik dnů. Troufal jsem si sice sestavit nejnutnější zařízení i bez dokumentace, která zůstala zakopána doma, ale jak sehnat potřebné součástky, jsem nevěděl.

Musel jsem se o to pokusit! Vypravil jsem se do jedné z nejživějších ulic moderní Limy, tak odlišné od zapadlých uliček čtvrti, ve které jsem bydlel. Popsal mi ji jednoduchý podomek, bývalý námořník.

Avenida Colmena, česky něco jako Úl, měla opravdu přiléhavý název. Nekonečné proudy automobilů, lidí, paláce ze skla, z oceli, exkluzivní obchody. Spojovala náměstí, které jsem už znal, Plaza 2 de Mayo s náměstím San Martin.

Hledal jsem obchod s elektrospotřebiči a radio součástkami. Našel jsem jich několik, ale na všechny otázky se mi dostalo jen zamítavého pokrčení rameny. V jednom z obchodů mi majitel, který se rozhodl obsloužit mě sám, odpověděl, že tyto součástky bych mohl získat jedině tehdy, kdybych měl dobrého známého v armádě. Jinak prý je to vyloučeno.

Vycházel jsem z obchodu, když se za mnou ozvalo:

„Señore, señore, just a moment.“

Otočil jsem se. ke mně mladý Indián, s kterým jsem se seznámil hned první večer po svém útěku z profesorovy kliniky.

„Prodávám zde, señore, ale nemohl jsem se odvážít, když vás obsluhoval patron. Zaslechl jsem, co sháníte. Tady máte adresu a řekněte, že přicházíte ode mě. Rigo to sežene.“

Když uviděl můj udivený pohled, sklopil hlavu.

„Já si tak trochu přivydělávám, mám od Riga provizi. Chápete?“

Poděkoval jsem mu.

„Už musím jít, patron by se zlobil! Nashledanou, señore!“

Rozevřel jsem v hrsti zmuchlaný papírek, který mi nenápadně podstrčil. Señor Rigo. Chirón Unión, calle Faltriquera del Diablo. Žádné číslo. Žádné příjmení. Nejprve jsem se chtěl zeptat strážníka, ale pak jsem si vzpomněl, že mám v kapse plán města. Chiron Union jsem na plánu našel. Spojovala Plaza se Armas s náměstím San Martin. Dupal jsem had tím, že na papírku je napsáno ještě calle. To přece znamenalo španělsky ulici. Vydal jsem se tedy do Chiron Union. Byla to nepředstavitelná směs nejružnějších krámků. Prodávalo se tam všechno možné. Ukázal jsem papírek muži, který měl na ulici vyloženo ovoce. Podíval se, nic neřekl a začal mi sypat do sáčku plody, jejichž název jsem neznal.

Asi reciproční obchod! Já ti dám informaci, ty si koupíš moje zboží. Zaplatil jsem. Teprve potom mávl rukou směrem dále dolů po ulici. Tři sta metrů, pokud jsem dobře rozuměl. Šel jsem, bloudě očima po nárožích. Po dlouhém hledání jsem narazil na blok domků, označených jako calle Faltriquerra del Diable.

Ukázal jsem znovu papírek jednomu z kolemjdoucích. Pokrčil rameny, ani se na papír řádně nepodíval. Neměl jsem štěstí.

Zašel do malé hospůdky. Hostinský mi bez řečí přinesl láhev pálenky. Sedělo zde několik mužů. Všechn hovor se točil kolem nastávající corridy. Kývl jsem na hospodského, vytáhl jsem z kapsy bankovku a ukázal mu papírek. Podíval se, zdvihl prst, vzal bankovku a odklusal.

Za chvíli se objevil vzadu za závěsem a vedl s sebou malého chlapce. Ukázal na něho, na můj papírek a poklepal mi po rameně. Zaplatil jsem.

Chlapec šel se mnou. Vedl mě neuvěřitelnou změtí domků a zbořenin, chatrčí a brlohů. Potom ukázal na jedna dveře a natáhl ruku.

Dostal odměnu a odběhl. Zabouchal jsem na dveře. Chvíli trvalo, než se pootevřela špehýrka.

„Co chcete?“ ozvalo se chraplavým hlasem španělsky.

Zdvihl jsem před špehýrkou onen papírek. Neuměl jsem vysvětlit, že mě posílá můj přítel, který mi již podruhé vytrhl trn z nohy. Vykřikl jsem pouze „Amigo – amiho Martin!“; jak mi při rozchodu pošeptal.

Dveře se otevřely. Nikdo se neobjevil. V přítomí jsem uviděl pouze chlupatou šlachovitou ruku, která mě pohybem zvala dovnitř.

Vstoupil jsem.

Širokoplecí podsaditý muž se na mě ani nepodíval. Zavřel dveře a sunul se přede mnou. Otevřel další dveře a tam jsem uviděl Riga. Byl to mladý muž, zcela holohlavý. Měl oblečené

křiklavé tričko. Kalhoty, zřejmě proto, aby mu nespadly, měl připevněny šlemi. Tázavě se na mě zadíval.

„Mluvíte anglicky nebo německy?“

Přikývl. Ukázal jsem mu znovu papírek a řekl, že mě posílá Martin. Smetl ze stoličky jakési krámy a pobídl mě, abych se posadil.

„Co sháníte, seňore?“

Chvíli trvalo, než jsme se domluvili. I když těm věcem trochu rozuměl, odborník nebyl. Zamyšleně se škrabal na bradě.

„Napište mi to anglicky. Podrobně. Seženu to, ale ne hned a bude to drahé. Velice drahé. Můžete zaplatit?“

„Kolik?“

Jmenoval sumu. Nebylo to málo. Uvědomil jsem si, že jsem u překupníka. Obchoduje s kradenými věcmi. Ale to nebylo důležité. Já jsem ty součástky mít musel. Přikývl jsem.

„Ale potřebuji to velice rychle.“

„Kdy?“

„Nejpozději zítra!“

„Sí. Přijďte zítra dopoledne. Ale vezměte si nějaké zavazadlo.“

Vrátil jsem se do penzionu a rozloučil jsem se. Najal jsem jeden z taxíků, kterých jsem se už tolik nebál, a dal se odvézt do moderního přepychového hotelu. Jak jsem zjistil na plánu města, nacházel se nedaleko nového stadiónu.

V recepci se na mě dívali poněkud nedůvěřivě. Objednal jsem si apartmá s koupelnou a televizorem, pokud možno v některém z vyšších poschodí. Ale bankovka, kterou jsem vstrčil recepčnímu, mluvila za mě.

Dostal jsem apartmá, jaké jsem si přál. Bylo ve dvacátém poschodí a široká okna poskytovala výhled na stadion.

Díval jsem se dolů na město. Promýšlel jsem další detaily. Při své práci nebudu moci dovolit uklízečkám a pokojské, aby prováděly úklid. Jak to zařídit? V hlavě de mi rodily nejnemožnější nápady, všechny nesmírně složité a také příliš nápadné, aby nevzbudily pozornost. Nakonec jsem se uchýlil k osvědčené metodě. Zavolal jsem ženu, která měla na poschodí službu, vysvětlil jsem jí, že píšu reportáž a nechci být jakýmkoliv způsobem rušen. Současně jsem jí vložil do rukou několik bankovek. Moje přání u ní nevzbudilo žádný údiv. Požádala mě pouze, abych jí dal vědět, až si budu přát uklidit, uklonila se a odešla. Přesto jsem počítal s tím, že nejdříve připravím jednotlivé části celého zařízení a teprve poslední den, kdy – jak jsem doufal – nebudu už nucen opustit apartmá, provedu celkovou montáž. Pokud šlo o jídlo, neviděl jsem žádný problém. Mohu si je objednávat nahoru. Apartmá mělo obývací pokoj a ložnici. Číšník mi naservíruje pokrm v první místnosti, dále jej nepustím.

Druhý den po ránu, na cestě k Rigovi, jsem si uvědomil, že budu potřebovat vhodné nástroje. Snad je koupím u něho. Byl jsem nervózní, nechtělo se mi příliš věřit jeho slibům. Obával jsem se, že v nejlepším případě mi dodá nějaké vyřazené krámy, které nebudou fungovat.

Ale pan Rigo a spol. držel slovo. Když jsem přišel, zavedl mě ke stolu, kde ležela řada balíčků. Žasl jsem. Přístroje a součástky byly v původních obalech s originálním značením výrobce. A firmy, které je vyrobily, patřily k nejlepším na světě.

Moji dodavatelé si nedělali starosti ani s tím, aby strhli pečeti, které označovaly, z jakého majetku celá zásilka pochází. Samozřejmě, že to bylo kradené zboží. Trochu mě zamrazilo. Šlo o materiál ze skladů státní organizace.

„Jste spokojen?“ otázal se mě stručně Rigo.

„Ano, jsem, ale potřeboval bych ještě nástroje.“ Vyjmenoval jsem všechno, co přicházelo v úvahu pro mou práci.

Nepřivedlo ho to ani v nejmenším z rovnováhy. Na chvíli zmizel, a když se objevil, položil přede mě patentní skládací kufřík. Zámek cvakl a uviděl jsem kompletní sadu kvalitního nářadí, s kterým se zřejmě daly dělat i jiné věci, než ke kterým jsem se chystal já.

Přinesl jsem s sebou dva velké kufry. Přístroje, součástky, materiál, nářadí, všechno se do nich vešlo, ale každý kufr byl sám o sobě natolik těžký, že jsem měl co dělat, abych je unesl.

Podíval jsem se prosebně na svého dodavatele. Kývl hlavou a přivolal muže, který mi otevřel dveře. Zaplatil jsem, obchod byl uzavřen. Dotáhli jsme kufry na nejbližší ulici, kde jsme najali taxík. Když se mě recepční zdvořile zeptal, co hezkého jsem si v Limě koupil, řekl jsem, že jde o horniny. Konečně jsem se dostal k sobě. Umyl jsem se a dal se do práce. Měl jsem dva dny času. Všechno se dalo stihnout.

Televize přebírala slavnostní průvod městem. Režisér prostřihával jednotlivé záběry z průvodu a ze stadiónu. Ačkoliv do začátku corridy zbývaly ještě dvě hodiny, stadión byl naplněn do posledního místečka. Konečně.

Na obrazovce jsem viděl přijíždět konvoj nablýskaných aut. Vystupovali z nich limští hodnostáři. A mezi nimi jsem po mnoha letech opět uviděl svého profesora – dona Franciska.

Začal jsem žhavit aparaturu. Nesměl jsem se ukvapit. Předpokládal jsem, že mi režisér pořadu poskytne příležitost, abych profesora uviděl na obrazovce ještě několikrát. A nečekal jsem dlouho. Objevil se salónek, v němž mělo dojít k slavnostním projevům. Bylo jich několik. Ne právě nejkratších. Konečně přistoupil k mikrofonu profesor. Hovořil španělsky. A zdálo se mi, že dobře. Nikdy předtím se nepochlubil, že by tuto řeč ovládal. Příliš jsem nerozuměl. Snažil jsem se určit jeho vlnovou délku. Dařilo se mi to. Všechno bylo připraveno. Naše vlnové délky na stupnici se nyní dokonale kryly. A to bylo důležité, protože poselství, které jsem se chystal předat, muselo stoprocentně zasáhnout příslušné mozkové centrum.

Domluvil. Předstoupili před něho tři torerové ve slavnostních krojích. Potřásal jim rukama. Došlo na přípitky. Tím lépe. Bude-li mít v sobě pár sklenek alkoholu, dojde nutně k oslabení jeho vůle.

Profesor přípitky skutečně nešetřil. Udivilo mě to. Alkoholu nikdy příliš neholdoval. Napojil jsem narychlo sestavený dekodér; pracoval pouze jednoúčelově, ale muselo to stačit. Nasadil jsem si improvizovanou přilbu. Slavnostní zahájení v salónku skončilo. Hosté se odebrali na svá msta. Zazněla hudba.

Na písek, zářící ve slunci, vstoupil průvod, v jehož čele kráčeli tři toreros. Černé střevíce, punčochy v pastelových barvách a těsné, přiléhavé kalhoty, upnuté pod kolena. Jejich kazajky blýskaly stříbrnými ozdobami, na hlavách měli třírohé klobouky.

Za nimi početní pomocníci, jejichž role nedovedu přesně popsat.

Podívanou jsem upřímně opovrhoval. Když jsem kdysi před lety viděl v biografu barevný film s corridou, odešel jsem z kina. A do dneška nemohu pochopit, jak můj oblíbený spisovatel, člověk, který nenáviděl jakékoliv násilí – Karel Čapek – mohl napsat větu: Podruhé bych na corridu nešel – ledaže by tam byl dokonalý espada.

Do arény vběhl první býk. Mezi lopatkami měl zabodnutou krátkou opentlenou šipku. Vyzrál kupředu jako blesk, hlavu nízko u země, svaly v celém těle napjaté vzrušením. Začal nerovný boj. Bodají ho, bijí ze všech stran. Zvíře krvácí, jeho pohyby už zdaleka nejsou tak pružné a bleskurychlé. Torero se předvádí. Ano, je to jistě obrovská odvaha nesmyslná, zbytečná odvaha. Dívám se na býka, který neustále tvrdošíjně útočí. Velký detail na obrazovce. Zvíře odpočívá. Chvěje se, zmučené bolestí. Zdá se mi, že močí.

Uprostřed arény stojí elegantní torero, štíhlý, graciózní v každém pohybu. Čeká. S ním i tisíce napjatých diváků. Na stadiónu je tich. Kdyby tak režisér zacílil kameru a ukázal na ty nesčetné dvojice dychtivých, vytřeštěných očí. Očí mužů, očí žen a dívek. Čekají na smrt.

Touží ji vidět právě tak jako diváci velkých automobilových závodů, stahující se do nebezpečných zatáček v naději, že uvidí havárii.

Na světě je ještě příliš mnoho krutosti a příliš mnoho umírání. Člověk létá ke hvězdám, staví supersonická letadla, dokonalé počítače, buduje skvělé silnice a smělé mosty a přehrady, spoutává přírodu, ale zůstává jediným tvorem, který požívá a loví své druhy a nemá k tomu ani takový důvod jako vyhladovělá vlčí smečka.

Málem bych zmeškal rozhodující okamžik. Režisér rozdělil obrazovku na dva záběry. Na levé polovině vidím detail tváře profesora Niemayera. Jeho oči jsou fascinovány podívanou, která se odehrává tam dole.

Torero se zřejmě chystá k rozhodující ráně. Profesor Niemayer povstává ve své lóži. Je zpit slávou, vítězství torera na stadiónu se mu promítá v jeho vítězství – i on se chystá zabít.

Začínám vysílat:

„Jste bůh, profesore, jste bůh, vy jediný můžete všechno! Vstaňte profesore, vstaňte a ukažte světu nového boha!“

Profesor opravdu vstává. Vychází ze své lóže, vysoko nad tisíci diváky. Kráčí výš, směrem k ochozu stadiónu. Členové osobní stráže zůstali v lóži. Sledují napjatě torera a býka. Nevšimli si, že profesor odešel.

Ten stojí nahoře nad stadiónem, na jeho ochozu.

„Jste bůh, profesore, jste nový bůh tohoto světa. Rozepněte svá křídla! Vzlétněte a létejte! Můžete všechno!“

Vidím, že opravdu rozepíná paže, naposledy zahlédnu jeho strnulý, slávou zpitý a omámený obličej. Potom se obrací zády ke stadiónu. Mává pažemi a skáče do prostoru.

V příštím okamžiku mizí jeho postava pod ochozem ...

Nikdo na stadiónu, snad kromě režiséra, to nepostřehl. Obraz je již opět soustředěn na arénu. Torero drží v rukou tenký rapír. Býkovi se podlamují nohy. Statečné, krásné zvíře se znovu odhodlává k útoku. Meč mizí v jeho těle až po jilec. Zvíře klesá na písek, který se zbarvuje rudou krví. Obecenstvo rve nadšením.

„Oreja, oreja!“ slyším z televizoru. Hudba začíná hrát ryčný pochod. Do arény kluše dvojspreží, zřízenci přivazují mrtvolu a koně ji vlečou z arény ven.

Vypnul jsem televizor. Jsem velmi unaven. Měl bych být spokojen. Podařilo se mi, v co jsem nemohl doufat. I já jsem zabil. Zabil jsem člověka, který chtěl zotročit svět. Ale necítím žádné uspokojení, jen prázdnotu a smutek ...

Profesor je sice mrtev, ale moje práce ještě neskončila!

Chtělo se mi spát, ale neměl jsem mnoho času. Nemohl jsem si dovolit spánek. Objednal jsem si černou kávu a pustil se do demontáže celého zařízení. Skončil jsem po páté hodině. Zavolal jsem do recepce. Rigův zaměstnanec už čekal. Odevzdal jsem mu dva kufry. Pro Riga to byl fantastický obchod. Gringo si objednal mnoho drahých přístrojů, nástrojů a součástek, nechal si je dva dny a potom je zase v pořádku vrací, aniž chce nazpět jediný sol. Když jsme transakci dojednávávali, neptal se na nic, neprozradil svůj údiv ani mrknutím oka. Jeho obchod byl založen na naprosté diskrétnosti. Řídil se zásadou, že čím méně ví, tím menší nebezpečí mu hrozí.

Požádal jsem v recepci o účet. Když jsem našel Riga a svítla mi naděje, že budu moci uskutečnit to, proč jsem přijel, informoval jsem se na letišti o odletu letadla. Měl jsem štěstí. Právě dnes startovalo letadlo do Ria a dále do Evropy. Blokoval jsem si letenku.

Sbalil jsem své věci, vykoupal jsem se a odvezl zavazadlo do úschovny na letišti. Ponechal jsem si pouze aktovku se svými zápisky. Letadlo startuje pozdě v noci. Mám ještě několik hodin času. Koupel a černá káva mě osvěžily. Vzpamatoval jsem se, deprese, která se mě odpoledne zmocnila, ustoupila. Začal jsem se těšit na návrat domů.

V mysli mi probleskovaly vzpomínky, střídající se s myšlenkami na budoucnost.

Profesor byl mrtev, ale nebyl sám. Bylo nutné upozornit na celou organizaci úřady. Navečeřel jsem se a vyšel do ulic. Zastavil jsem taxík, ukázal řidiči na prstech, že ho budu asi dvě až tři hodiny potřebovat, a štědře jsem mu zaplatil předem. Pokynul jsem, aby se rozjel. Projížděli jsme těsnými uličkami staré Limy. Uviděl jsem telefonní budku. Požádal jsem řidiče, aby zastavil a vešel jsem dovnitř.

Vyňal jsem z kapsy papírek s číslem, které jsem si v hotelu opsal z telefonního seznamu. V duchu jsem si opakoval několik španělských vět, kterým jsem se naučil díky laskavosti seňora Riga.

„Oiga. Central?“

„Sí. Diga.“

„Señor, dígame, por favor, el comisario, que habla inglés ...“

„He? Que habla inglés?“

„Sí.“

Bylo slyšet polohlasný hovor. Pak se ze sluchátka ozvalo:

„Un momento, voy a llamarle.“

„Gracias!“

Čekal jsem.

„Yes, what can I do for you?“

Oddychl jsem si a začal vyprávět. Všechno jsem měl pečlivě promyšleno, závisel na tom úspěch celého hovoru.

„Vy jste důstojník, pane?“

„Dejme tomu, ale kdo jste vy a co si přejete?“

„Poslouchejte mě dobře. To, co vám řeknu, se vám bude zdát velice nepravděpodobné, ale dám vám příležitost, abyste si všechno mohl ověřit. Vyslechnete-li mne až do konce, získáte pro sebe určitě velké ocenění z nejvyšších míst vaší země. Budete slavný.“

„Máte horečku, nebo jste moc pil? Bylo by lepší, kdybyste si šel domů lehnout. Nemám náladu nechat si ze sebe dělat legraci!“

„Nedělám si legraci. Nadiktuji vám nyní čtyři jména. Můžete si je u vás ověřit. Jde o osoby, které jsou nezvěstné a které zmizely s největší pravděpodobností právě po příjezdu do Limy. Znamenejte si ...“

Nahlásil jsem mu národně čtyř osob, jejichž pasy jsem vzal z profesorovy kartotéky při útěku z kliniky. Důstojník na druhém aparátu nic neříkal.

„Napsal jste si ta jména?“

„Ano, ale to přece ...“

„Zkontrolujte si, zda mluvím pravdu. Zavolám za chvíli znovu. Dejte, prosím, pokyn centrále, aby mě ihned spojila. Jakmile zjistím jakékoliv průtahy, zavěším. Ujišťuji vás, že to bude vaše škoda!“

A zavěsil jsem. Nastoupil jsem do taxíku a dal řidiči příkaz, aby jel na druhý konec Limy. Potom jsem všechno opakoval. Sotva jsem vyslovil, že žádám důstojníka, která mluví anglicky, centrála mě spojila.

„Slyšíte mě? Měl jsem pravdu?“

„Ano, měl jste pravdu. Mluvte. Poslouchám.“

„Pasy těchto čtyř osob jsem našel na klinice dona Franciska. Těch pasů je tam mnohem více. Jděte se tam podívat. Hledejte kancelář profesorovy sekretářky a nechoďte tam sám!“

„To, co říkáte, se mi zdá naprosto nevěrohodné. A i kdyby? Nemám jakýkoliv důvod udělat prohlídku na klinice dona Franciska. Riskoval bych tím svou kariéru. Don Francisco ...“

„... je mrtev. Víím.“

„Jak to víte? Byl jste u toho?“

„Ne tak, jak si myslíte. Ale to není důležité. Poradím vám. Můžete jít na kliniku bez obav. Před několika dny tam došlo k násilnému zabití jeho sekretářky. Nevím, bohužel, jak se jmenovala. Ale to si můžete snadno zjistit. Moje volání považujte za oznámení trestného činu. Máte záminku! Jakmile se vám podaří vstoupit do pokoje sekretářky a do sejfu, už se nebudete muset ničeho obávat. Leda toho, že vás zavraždí!“

„Dobře, ale ...“, postřehl jsem v jeho hlase malé zaváhání. Hledal další otázku. Pochopil jsem, že dal pokyn k tomu, aby zjistili, odkud volám. Předpokládal jsem to.

„Nyní znovu zavěsím. Vím, že mě hledáte. Neřekl jsem vám všechno. Zavolám ještě jednou, naposledy. Odjinud. Pokud mi nezaručíte, že se mě nepokusíte najít, už se neozvu. Myslím to vážně, komisaři. Opakuji! Sávám vám příležitost. Využijte ji!“

Nebyli jsme s taxíkem příliš daleko od budky, ze které jsem volal, když se proti nám vyřítíl policejní vůz. Zavěsil jsem v pravý čas. Udělali jsme s taxíkem velký okruh. Do třetice jsem zvedl sluchátko.

„Poslouchám vás. Mluvte. Zaručuji vám, že po vás nedám pátrat.“

„Nevěřím vám komisaři. Potkal jsem vaše auto. Ale teď už jen krátce! Váš don Francisco je mnohonásobný vrah. Má na svědomí životy mnoha vězňů v koncentračních táborech fašistického Německa. A nejen tam. Na klinice je mnoho pacientů. I mezi nimi najdete jeho oběti. Dbejte na to, aby se s nimi zacházelo slušně. Jsou to lidské trosky, které má na svědomí on. Nevím, zda na klinice najdete stopy po celé tajné organizaci. Tuším, že někde v údolí řeky Urubamby je její středisko! Nalézt je – to bude váš úkol. A ještě něco. Pracujte diskrétně. O ničem se nesmí dovědět tisk! Vaše vláda vám bude za diskrétnost vděčná, rozumíte?“

„Sí, señor spolehněte se. Zdá se, že nemluvíte do větru. Snad byste mi mohl říct, kdo jste?“

„Na tom opravdu nezáleží, komisaři. Jsem ten který zabil. Don Francisco nezemřel náhodou!“

„Jak? Co to říkáte?“

„Adiós, komisaři – a hodně štěstí.“

„Počkejte ještě, počkejte ...“

Zavěsil jsem. Tentokrát jsme policejní vůz opravdu nepotkali, i když jsem požádal řidiče, aby zastavil asi dvě stě metrů od telefonní budky.

Čekali jsme tam asi deset minut.

Na Limu už dávno dosedla noc. Ochladilo se. Po ulicích se řítily stovky aut. Kameloti na nárožích vykřikovali titulky mimořádných vydání:

„Don Francisco je mrtev!“

„Nešťastná náhoda! Don Francisco přišel o život!“

Na křižovatkách, jakmile proudy aut zastavovaly na červenou, vbíhali do vozovky a bleskurychle nabízeli noviny řidičům. Sotva stačili inkasovat, auta se znovu rozjízďela.

Jeli jsme na letiště. Město zůstávalo za námi ...

Sedím v letištní hale a dopisuji, co jsem prožil v dnešním dnu. Končím své zápisky. Nemám, co bych dále napsal. Čekám na odlet.

Těším se domů. Těším se na Františka. Těším se na Prahu! Jak moc se těším! Navštívím Kateřinu Jílkovou. Přece jen jsem se zmýlil. Neměla s nimi nic společného. U srdce mě náhle zahřála věta, kterou mi řekla na rozloučenou: „Třeba – třeba se ještě uvidíme, někdy, snad v televizi.“

Budu zase žít. Pracovat. Vrátím se mezi lidi. Vrátím se domů.

Za dvacet minut startuje mé letadlo ...